

brå

FORSKNING

Utvärdering av satsningen på 10 000 fler polisanställda

Slutredovisning

Rapport 2026:7

Brottsförebyggande rådet (Brå) är en myndighet som verkar för att minska brottsligheten och öka tryggheten i samhället. Det gör vi genom att ta fram fakta och sprida kunskap om brottslighet, brottsbekämpning och brottsförebyggande arbete. Våra målgrupper är i första hand regeringen, rättsväsendets myndigheter och brottsförebyggande aktörer.

Publikationen finns som pdf på bra.se. Frågor om alternativa format skickas till produktion@bra.se.

Vid citat eller användande av tabeller, figurer och diagram ska källan Brå anges. För att återge bilder, fotografier och illustrationer krävs upphovspersonens tillstånd.

Författare: Brottsförebyggande rådet

urn:nbn:se:bra-1320

ISSN 1100-6676

Fotograf: Pontus Orre/TT

© Brottsförebyggande rådet 2026

Brottsförebyggande rådet, Box 1386, 111 93 Stockholm
Telefon 08-527 58 400, e-post registrator@bra.se, www.bra.se

Utvärdering av satsningen på 10 000 fler polisanställda

Slutredovisning

Rapport 2026:7

Förord

Sedan 2021 har Brå haft i uppdrag av regeringen att utvärdera satsningen på 10 000 fler polisanställda (Ju2021/02238). Brå har tidigare publicerat tre delredovisningar av uppdraget. Den här är den fjärde och avslutande rapporten som tillsammans med tidigare rapporter utgör uppdragets slutredovisning.

Mellan 2017 och 2024 nästan fördubblades Polismyndighetens anslag, från 22 miljarder till knappt 41 miljarder. Utöver att myndigheten skulle växa med 10 000 fler anställda var de viktigaste målen med satsningen att prioritera kärnverksamheten, stärka den lokala närvaron och förbättra verksamhetsresultaten. Brås uppdrag och syftet med utvärderingen har varit att kartlägga fördelningen och användningen av tillskottet samt analysera hur verksamheten och dess resultat har utvecklats under perioden. Rapportens målgrupp är i första hand regeringen och polisledningen. Brås förhoppning är att rapporten ska fungera som ett underlag i den fortsatta utvecklingen och styrningen av Polismyndigheten.

Lina Fjelkegård (projektledare), Albin Östervall och David Andersson har genomfört studien och författat rapporten. Tove Petterson, professor i kriminologi vid Stockholms universitet, och Anders Ivarsson Westerberg, professor i offentlig förvaltning vid Södertörns högskola, har vetenskapligt granskat utkast till rapporten och lämnat värdefulla synpunkter. Det är dock Brå som i alla avseenden är ansvarig för innehållet i rapporten.

Brå vill rikta ett varmt tack till alla som på olika sätt bidragit till studiens genomförande.

Stockholm i mars 2026

Jonas Trolle
Generaldirektör

Anna Hansson
Enhetschef

Innehållsförteckning

Förord	3
Innehållsförteckning	4
Sammanfattning	7
Målet om 10 000 fler polisanställda har nåtts	7
Polismyndighetens förutsättningar	8
Ökat utrymme inom den brottsförebyggande och ingripande verksamheten	9
Tillväxten har inte gett högre uppkläring	10
Brås bedömning	12
Brås rekommendationer	13
1. Inledning	14
Satsningen på 10 000 fler polisanställda	14
Tidigare delredovisningar visar på kraftig tillväxt men svag resultatutveckling	16
Syfte och frågeställningar i den här rapporten	17
Design och metod	17
Polisens organisation	20
Brottsutvecklingen och polisens uppgift under perioden	22
Nya verktyg i brottsbekämpningen	25
Rapportens fortsatta disposition	26
2. Fördelning av resurstillskottet	27
Övergripande personalutveckling	27
Den regionala personaltillväxten	30
De nationella avdelningarna har vuxit mer än den lokala nivån	33
Personal med stödfunktioner och kärnfunktioner ökar ungefär lika mycket	34
Tillväxten varierar mellan olika delar av kärnverksamheten	35
Fördelning av kostnader	42
Avslutande kommentarer	43

3. Verksamhetsresultat inom den brottsförebyggande och ingripande verksamheten .	44
Olika uppdrag inom verksamhetsområdet.....	44
Verksamhetsresultat i det händelsestyrda arbetet.....	46
Verksamhetsresultat inom den lokala brottsförebyggande verksamheten	53
Gränsverksamheten har också ett brottsförebyggande uppdrag.....	57
Försiktig ökning av tryggheten vid utevistelse i det egna området	58
Avslutande kommentar	60
4. Verksamhetsresultat inom utredningsverksamheten	61
Ett relativt konstant inflöde av ärenden	62
Fler svårare ärenden att utreda	64
Skifte i fördelningen av ärenden	65
Generellt har uppkläringen inte förbättrats	66
Ärenden utreds snabbare	71
Avslutande kommentar	73
5. Utsatta områden	75
Utvecklingen i utsatta områden över tid	75
Personaltillväxten i utsatta områden	77
Polisens arbete i utsatta områden.....	79
Minskad otrygghet i utsatta områden	83
Avslutande kommentarer	85
6. Svensk polistäthet i internationellt perspektiv.....	87
Det är svårt att jämföra polistäthet.....	87
Ett europeiskt perspektiv	90
Nordiskt perspektiv	94
Ekonomiska jämförelser	97
Avslutande kommentar	99
7. Avslutande diskussion	102
Viss förstärkning av den lokala närvaron.....	102
Den grova brottsligheten inom kriminella nätverk har prioriterats	104
Annan verksamhet har tryckts undan	104

Fortsatt kraftig personaltillväxt är inte lösningen.....	106
Brås bedömning.....	107
Brås rekommendationer.....	108
Referenser	109
Bilageförteckning.....	117
Metodbilaga.....	118

Sammanfattning

Mellan 2017 och 2024 nästan fördubblades Polismyndighetens anslag, från 22 miljarder till knappt 41 miljarder. Utöver att myndigheten skulle växa med 10 000 fler anställda var de viktigaste målen med satsningen att prioritera kärnverksamheten, stärka den lokala närvaron och förbättra verksamhetsresultaten.

Brottsförebyggande rådet har sedan 2021 haft i uppdrag av regeringen att utvärdera satsningen (Ju2021/02238). Tillsammans med de tre tidigare delrapporterna utgör det här uppdragets slutredovisning. Rapportens övergripande syfte är att ge en samlad analys och bedömning av hur polisen använt de ökade resurserna och hur verksamhetsresultaten utvecklats under perioden.

Studien använder sig av Polismyndighetens personalstatistik, verksamhetsstatistik och ärendedata samt officiell statistik. De internationella jämförelser som förekommer bygger i första hand på uppgifter från Eurostat. Brå har även utfört kompletterande intervjuer med utvalda chefer inom Polismyndigheten.

Målet om 10 000 fler polisanställda har nåtts

Polismyndigheten har nått målet att växa med 10 000 anställda. År 2024 hade Polismyndigheten 11 426 fler anställda än vid 2016 års inledning. Totalt sett har polisens personalstyrka vuxit med 40 procent och antalet årsarbetskrafter har ökat med 49 procent.

Tillväxten har fördelats över hela landet

Procentuellt sett är tillväxten större på de nationella avdelningarna än i polisregionerna. Sett till personalens funktion är den procentuella tillväxten lika stor inom kärnverksamheten och stödverksamheten. I absoluta tal har dock huvuddelen av tillväxten skett i regionerna där de flesta anställda arbetar och huvuddelen av kärnverksamheten sker. Polisregioner med mer landsbygd har vuxit i samma takt som övriga regioner. Inom regionerna är den procentuella tillväxten lägre på lokal nivå och polisområdesnivå än på regional nivå.

Störst tillväxt av civilanställda

Polismyndigheten har haft svårt med tillväxten av poliser och den största delen av tillväxten utgörs av civilanställda. Totalt har antalet civilanställda ökat med 7 484 mellan 2015 och 2024, vilket motsvarar en ökning på 90 procent. Antalet poliser har ökat med 3 942, vilket motsvarar en ökning på 20 procent.

Utredning är den del av verksamheten som vuxit mest med en tillväxt på 56 procent. Den brottsförebyggande och ingripande verksamheten, som till skillnad från utredningsverksamheten är beroende av personal med poliskompetens, har enbart vuxit med 19 procent. Inom lokalpolisområden med utsatta områden är tillväxten av poliser och personal inom den brottsförebyggande och ingripande verksamheten något högre, vilket tyder på att utsatta områden prioriterats.

I region Stockholm har antalet poliser bara ökat med knappt 3 procent, och den brottsförebyggande och ingripande verksamheten med 9 procent. Det är den lägsta tillväxten i landet och antalet poliser per invånare i Stockholm har minskat över tid. Prioriteringen av lokalpolisområden med utsatta områden innebär att regionens övriga lokalpolisområden sannolikt haft ännu lägre tillväxt. Även de tillfälliga personalflyttningarna till region Stockholm under perioden har till stor del koncentrerats till lokalpolisområden med utsatta områden.

Sveriges polistäthet har ökat

Även om tillväxten av poliser varit betydligt lägre än av civil personal har Sveriges polistäthet ökat under perioden, från 202 till 225 poliser per 100 000 invånare. Sverige har nu klart flest poliser per invånare i Norden. Ur ett europeiskt perspektiv har Sverige dock fortsatt en relativt låg polistäthet, även om raka jämförelser kompliceras av att olika polisväsenden organiseras på olika sätt.

Polismyndighetens förutsättningar

Parallellt med att Polismyndigheten vuxit har antalet anmälda brott legat förhållandevis stabilt på cirka 1 500 000 per år. Det innebär att antalet anmälda brott per anställd har minskat från 53 till 38 mellan 2015 och 2024. Även trycket på polispatrullernas händelsestyrda verksamhet i form av antalet inkomna larm och uttryckningar har minskat under perioden.

Samtidigt har polisen varit under hårt tryck vad det gäller den grova brottsligheten med koppling till kriminella nätverk. Antalet skjutningar och sprängningar har legat högt under stora delar av perioden, vilket har krävt betydande insatser från flera delar av polisen.

Nya verktyg i brottsbekämpningen

Det har också skett en rad förändringar inom både lagstiftning och teknik under de senaste åren som skapat nya möjligheter för polisens verksamhet. Som exempel kan nämnas förändringar i vapenlagen, utvidgade befogenheter att genomföra

husrannsakingar, ett flertal förändringar gällande hemliga och preventiva tvångsmedel och dataavläsning, samt möjligheter att utfärda vistelseförbud och att upprätta så kallade säkerhetszoner. Den tekniska utvecklingen innefattar bland annat utökad och förbättrad kamerabevakning inklusive drönare, verktyg för informationshantering samt ett flertal mobila applikationer med syfte att förenkla patrullernas arbete.

Ökat utrymme inom den brottsförebyggande och ingripande verksamheten

Den större personalstyrkan och det minskade trycket från den händelsestyrda verksamheten har frigjort tid för polispatrullerna och kortat uttryckningstiderna. Samtidigt lägger polisen alltmer tid per uttryckning. Den ökade tidsåtgången kan delvis spegla en minskad produktivitet per anställd, men också att patrullerna utför utredningsåtgärder, dokumenterar och avrapporterar i anslutning till ingripanden i större utsträckning än tidigare.

Ökad lokal närvaro

Det minskade trycket på patrullerna märks även i polisens lokala närvaro. Antalet person- och fordonskontroller, antalet ordningsförseelser och antalet ärenden med så kallade upptäcksbrott har ökat under perioden, vilket indikerar att fler poliser finns på plats i lokalsamhället för att genomföra aktiviteter och upptäcka brott.

Många brottsförebyggande aktiviteter är inriktade på att förhindra och avvärja brott, särskilt det grova våldet. Bland annat har antalet vapenbrott ökat under perioden vilket innebär att polisen hittar och beslagtar fler vapen. Även fler sprängningar har stoppats innan de har fullbordats.

Med ökade resurser är det viktigt att det förebyggande arbetet inte stannar vid direkta och kortsiktiga åtgärder för att förebygga brott. För att säkerställa att den ökade närvaron även bidrar på lång sikt krävs fler långsiktiga åtgärder med fokus på att både förändra orsaker till brotten och verka trygghetsskapande. Här ser Brå ett behov av att Polismyndigheten utvecklar sin förmåga att analysera och följa upp den brottsförebyggande verksamheten.

Särskilt viktigt är det långsiktiga brottsförebyggande arbetet i utsatta områden. Antalet utsatta områden har inte minskat under perioden, men polisen beskriver generellt förbättrade förhållanden inom områdena och tryggheten har enligt Nationella trygghetsundersökningen ökat över tid. Från andra studier och granskningar vet vi

dock att det långsiktiga perspektivet riskerar att prioriteras ner även i utsatta områden och att personal med särskilt fokus på långsiktigt lokalt brottsförebyggande arbete ofta tas i anspråk av annan verksamhet (Brå 2026a).

Stor tillväxt inom gränspolisen

Även gränspolisen har ett brottsförebyggande uppdrag och i linje med regeringens styrning har den gränspolisiära verksamheten vuxit kraftigt och ökat med 50 procent under perioden. Polisen beskriver också att de genom att använda utlänningslagen i det brottsförebyggande arbetet mot internationella stöldligor stoppat ett stort antal stölder. Antalet anmälda stölder har minskat de senaste åren och delar av minskningen kan sannolikt knytas till polisens ökade intensitet i arbetet mot internationella brottsaktörer.

Tillväxten har inte gett högre uppklaring

Utredningsverksamheten har blivit snabbare. Sedan 2018 har genomsnittstiden från att ett ärende öppnas till att det avslutas minskat från 39 till 28 dagar. Den snabbare hanteringen är på flera sätt positivt för inblandade aktörer och borde ha kunnat förbättra förutsättningarna för att brotten ska klaras upp. Under perioden har dock både andelen och antalet brott som klarats upp minskat eller legat oförändrat i flera övergripande kategorier.

Andelen uppklarade mängdbrott har minskat

Mängdbrotten, det vill säga brott av enkel beskaffenhet där förundersökningen i regel leds av polisen, utgör den största delen av alla brott som hanteras av Polismyndigheten. Andelen uppklarade mängdbrott minskade från 13 procent till 11 procent mellan 2016 och 2024. Med den kraftiga personaltillväxten innebär det att antalet uppklarade mängdbrott per anställd inom utredningsverksamheten och år minskat från 15 till 8.

Bland mängdbrotten finns såväl så kallade ingripandebrott som offerbrott med respektive utan interaktion. Bäst förutsättningar att klaras upp och högst uppklaring finns bland de så kallade ingripandebrotten. Andelen uppklarade ingripandebrott minskade dock från 52 till 39 procent mellan 2016 och 2024. Minskningen förklaras till stor del av hur polisen arbetat mer aktivt med ingripanden mot narkotikabrottsligheten över tid. Samtidigt minskar uppklaringen även av andra ingripandebrott, såsom trafikbrott och stöld i butik, vilket inte på samma sätt kan förklaras av förändringar i polisens ingripanden.

Bland mängdbrott med ett brottsoffer men utan interaktion mellan offer och gärningsperson, exempelvis bedrägerier, stölder och skadegörelse, minskade uppkläringen från 2,7 procent till 1,8 procent under perioden. Det är i regel svårutredda brott och höga nivåer av andelen uppklarade brott är inte någon realistisk förväntan. Med det stora resurstillskottet borde dock polisen haft förutsättningar att förhindra en minskande uppkläring och även att höja den åtminstone något.

Kategorin offerbrott med interaktion, exempelvis våldsbrott och sexualbrott, består till relativt stor del av andra brott än mängdbrott. Andelen uppklarade brott i kategorin som helhet varierar runt 10 procent och har varken ökat eller minskat under perioden. Antalet uppklarade brott har dock ökat från drygt 32 000 uppklarade brott 2016 till drygt 38 000 uppklarade brott 2024.

Tydligt fokus på de grova våldsbrotten

För ett urval av grova våldsbrott som typiskt har koppling till kriminella nätverk har antalet uppklarade brott ökat relativt kraftigt. Under 2024 klarade polisen upp 35 fullbordade mord med skjutvapen, jämfört med 15 under 2016. Antalet uppklarade mordförsök ökade under samma period från 245 till 463. Mellan 2018 och 2024 ökade antalet uppklarade sprängningar från 9 till 162, och antalet uppklarade grova vapenbrott från 347 till 701. Med undantag för vapenbrotten är det brott där utredningen i regel är komplex och resurskrävande.

Vad gäller mord med skjutvapen och sprängningar ökade även andelen uppklarade brott, för mord med skjutvapen från 20 till 28 procent och för sprängningar från 10 till 20 procent. Andelen uppklarade grova vapenbrott har däremot minskat från 30 till 17 procent, och andelen uppklarade mordförsök har legat i stort sett oförändrat runt 30 procent.

Förbättrade arbetssätt är viktigare än fortsatt personaltillväxt

Att de grova våldsbrotten varit prioriterade märks på att de personella resurserna inom utredningsverksamheten i första hand styrts till de delar som hanterar grövre brott. Brås intervjupersoner påtalar dock att det framför allt är nya arbetssätt och verktyg som varit viktigast för den positiva utvecklingen av uppkläringen av de grova brotten. På samma sätt framgår i Brås tidigare delredovisning med fokus på utredningsverksamheten att organisering, ledarskap, erfarenhet och arbetssätt är minst lika viktigt för resultaten som personalens dimensionering (Brå 2024a).

Generellt leder snabb och kraftig tillväxt inom en organisation sällan till förbättrade resultat i paritet med tillväxtens storlek. Det är svårt att utnyttja resurserna effektivt

och ofta går det mycket kraft till att hantera tillväxten istället för att utveckla kärnverksamheten (Alvinus m.fl. 2018). Att det varit en utmaning för Polismyndigheten att omhänderta den snabba tillväxten och utnyttja resurserna effektivt framgår tydligt i den här slutrapporten.

Brås bedömning

Sammanfattningsvis kan Brå konstatera att Polismyndigheten under de senaste åren på flera sätt lyckats möta det ökade trycket från kriminella nätverk och förbättrat sin förmåga att bekämpa det grova våldet. Även den lokala polisiära närvaron har ökat och befolkningen känner sig över tid tryggare i sina bostadsområden. Samtidigt har Polismyndigheten inte säkrat kontinuiteten i det relationsstärkande och långsiktiga lokala brottsförebyggande arbetet eller kvalitet och effektivitet i utredningen av mängdbrotten. Med de kraftigt ökade resurserna över en lång tidsperiod borde Polismyndigheten ha förbättrat resultaten även inom de delarna av verksamheten.

Mängdbrotten utgör den absoluta majoriteten av alla anmälda brott och skadan för dem som drabbas kan vara allvarlig. Kategorin består inte av enbart cykelstölder, snatterier och ringa narkotikabrott utan även av bedrägerier, inbrott och våldsbrott. Polisens hantering av mängdbrott har länge varit eftersatt och Riksrevisionen har konstaterat att befolkningens trygghet, säkerhet och förtroende för rättsväsendet riskeras om Polismyndigheten inte kommer till rätta med problemet (Riksrevisionen 2023a). Med det fördubblade anslaget borde det ha funnits utrymme för Polismyndigheten att satsa även på mängdbrotten. Framöver måste såväl personella resurser som strategiska satsningar och utvecklingsarbete nå fram även till dessa delar av polisens verksamhet.

Fokus på behov och resultat

För att Polismyndigheten ska ha förutsättningar att nyttja sina resurser väl bör tempot på tillväxten bromsas och styrningen utgå från verksamhetens behov, önskade resultat och förväntade effekter, snarare än personaltillväxt. Polismyndigheten behöver få tid att omhänderta de allt större personella resurserna, använda dem på ett effektivt sätt och att fortsätta utveckla metoder och arbetssätt. Att utgå från målet att Sverige ska nå en polistäthet i nivå med EU-snittet riskerar att bli kontraproduktivt, dels eftersom nivån baseras på omständigheter i andra länder istället för behoven och omständigheterna i Sverige, dels eftersom det styr just mot antal istället för mot resultat. När fokus ligger specifikt på polistäthet, och därmed på tillväxt av polisiär personal, riskeras dessutom rekryteringen av tekniskt och analytiskt kunnig personal – grupper som visat sig vara avgörande i flera delar av den positiva utveckling som skett.

Brås rekommendationer

- För att ge Polismyndigheten arbetsro och förutsättningar att utnyttja sina resurser på bästa sätt behöver tempot i anslagsökningarna till Polismyndigheten bromsas.
- Regeringens och Polismyndighetens styrning av tillväxten behöver i större utsträckning utgå från behov och förväntade resultat istället för antal anställda eller antal poliser. Det förutsätter analys av såväl rådande behov som vilken tillväxtnivå som kan omhändertas.
- För att kunna prioritera och effektivisera verksamheten behöver Polismyndigheten överlag skärpa sin förmåga att analysera och följa upp det egna arbetet. Goda resultat och viktiga erfarenheter behöver därtill spridas inom organisationen.
- I kommande utvecklingsarbete behöver Polismyndigheten ta ansvar för hela sitt uppdrag. Bland annat bör Polismyndigheten ta fasta på de arbetsätt och metoder som varit framgångsrika i arbetet mot den grova brottsligheten och dra lärdomar av det för att utveckla även den övriga brottsbekämpningen. Det gäller exempelvis samordnade utredningar och informationsdelning.
- I den brottsförebyggande verksamheten behöver Polismyndigheten särskilt stärka det långsiktiga perspektivet med konkreta mål och tydlig styrning. Målsättningar och förväntade effekter av olika åtgärder måste också nå ut till dem som genomför verksamheten. Risken är annars att långsiktigt arbete prioriteras ner, eller att styrning och uppföljning skapar en verksamhet där aktiviteter checkas av i jakten på pinnar istället för att fokuseras på långsiktig nytta.
- Polismyndigheten bör se över hur resurser och personal fördelas mellan regionerna och säkerställa tillräckliga personella resurser i region Stockholm och i de utsatta områdena. De tillfälliga personalflyttningar som ofta krävts de senaste åren innebär i regel att resurserna inte nyttjats effektivt.

1. Inledning

Sedan 2021 har Brå haft i uppdrag av regeringen att utvärdera de senaste årens resurstillskott till Polismyndigheten, en satsning med målsättningen 10 000 fler polisanställda mellan åren 2016 och 2024. I Brås uppdrag ingår att kartlägga fördelningen och användandet av tillskottet samt analysera hur verksamheten och dess resultat har utvecklats under perioden. Sedan tidigare har Brå publicerat tre delredovisningar.¹ Den här rapporten är den sista inom ramen för uppdraget och utgör tillsammans med övriga rapporter därmed den slutliga redovisningen.

Satsningen på 10 000 fler polisanställda

Den aktuella satsningen som Brå utvärderat inleds med kraftigt höjda anslag i 2018 års budget. Mellan 2017 och 2024 ökade anslaget från 22 miljarder till knappt 41 miljarder kronor. Det övergripande syftet var att stärka Polismyndigheten för att bättre kunna möta utvecklingen i samhället och för att höja ambitionen i verksamheten (prop. 2017/18:1 s. 48).

I delredovisningen *Polisens resursfördelning och personaltillväxt* (Brå 2023a) presenterade vi en sammanställning av de viktigaste målsättningarna och prioriteringarna med satsningen. Under rubrikerna nedan återges sammanställningen uppdaterad med regleringsbrev och budgetpropositionerna för 2023 och 2024.

1. 10 000 fler polisanställda och en polistäthet i nivå med EU-snittet

Utöver målet om 10 000 fler polisanställda innehåller budgettexterna för åren 2020 till 2022 även en formulering om att fördelningen mellan poliser och civilanställda ska ligga fast under tillväxten, vilket motsvarar en fördelning med cirka 70 procent poliser och cirka 30 procent civilanställda (prop. 2019/20:1 s. 66, prop. 2020/21:1 s. 44, prop. 2021/22:1 s. 51). De senare åren fokuserar regeringen istället på att Polismyndigheten ska växa mot målet att polistätheten minst ska motsvara genomsnittet i EU (prop. 2022/23:1 s. 51, prop. 2023/24:1 s. 38).

---

¹ Tidigare delredovisningar av uppdraget består av en övergripande uppföljning som bedömer hur väl målsättningarna hittills hade uppnåtts (Brå 2023:2) (Brå 2023a) och två fördjupningar av dels den forensiska verksamheten (Brå 2023:1) (Brå 2023b), dels utredningsverksamheten med särskilt fokus på grova brott och brott mot särskilt utsatta brottsoffer (Brå 2024:9) (Brå 2024a).

2. Kärnverksamheten ska prioriteras

Kärnverksamheten står i centrum när regeringen beskriver syftet med satsningen. Särskilt nämns den brottförebyggande, ingripande och utredande verksamheten liksom gränspoliserna. Inom det brottförebyggande arbetet har specifikt områdes- och kommunpoliserna lyfts fram. Inom utredningsverksamheten är arbetet mot grov organiserad brottslighet och brott mot särskilt utsatta brottsoffer särskilt prioriterat. De senare åren framhåller regeringen att polisen behöver stärka sin operativa förmåga i arbetet mot den organiserade brottsligheten (prop. 2023/24:1 s. 49).

Samtidigt förekommer skrivningar i såväl regeringens styrande dokument som Polismyndighetens egna redovisningar om att den kraftiga tillväxten ställer krav även på andra delar än kärnverksamheten, bland annat lokaler och HR (prop. 2022/23:1 s. 52, Polismyndigheten 2018). Vid inledningen av satsningen pekade regeringen också ut behovet av ett utökat antal platser på polisutbildningen, vilket ställer stora krav på polisens HR-avdelning som planerar och samordnar utbildningen.

3. Lokalt förankrad polis

Såväl regeringen som Polismyndigheten framhåller återkommande betydelsen av en lokalt förankrad polis. I budgetpropositionen för 2018 som inleder satsningen skriver regeringen att en lokalt förankrad och närvarande polis är en förutsättning för att polisen ska klara sitt grunduppdrag (prop. 2017/18:1 s. 49). Brå tolkar det som att regeringen anser att tillväxt på lokalpolisområdesnivå är högt prioriterat.

4. Närvarande polis i hela landet, med fokus på utsatta områden

Över hela perioden återkommer skrivningar om att tillväxten ska ske i hela Sverige, både i städer och landsbygd, och att utsatta områden ska prioriteras särskilt.

5. Ökad mångfald

I regleringsbrevet från början av perioden uppmanas Polismyndigheten att öka andelen kvinnor bland myndighetens chefer samt den etniska mångfalden bland medarbetarna. Motsvarande skrivningar saknas i regleringsbrevet från 2023 och 2024 och Brå uppfattar det som att det inte längre bedöms som lika prioriterat.

6. Gränsverksamheten

Även gränsverksamheten är ett särskilt prioriterat område, bland annat i och med att åtgärder inom det migrationspolitiska området kräver att polisen verkställer fler av- och utvisningsbeslut (prop. 2017/2018:1 s. 49). Polismyndigheten betraktar

gränsverksamheten som en del av den brottsförebyggande verksamheten eftersom man genom avvisning kan förhindra potentiell brottslighet i Sverige (Polismyndigheten 2018).

7. Förbättrade verksamhetsresultat

Inom samtliga prioriterade tillväxtområden finns förväntningar på förbättrade verksamhetsresultat. Tydligast är förväntningar på utredningsresultaten med krav på ökad uppkläring. Brå uppfattar också att det finns högt ställda förväntningar på den brottsförebyggande och ingripande verksamheten. I grunden ligger även kriminalpolitikens övergripande målsättning att minska brottsligheten och öka människors trygghet.

Vilken nivå av förbättrade resultat som verksamheten ska uppnå för att motsvara förväntningarna finns inte uttalat. Vad gäller verksamhetsresultaten kommer Brå därför att göra egna värderingar om Polismyndigheten har uppnått de resultat som kan förväntas.

Förändringsuppdrag till den nya polisledningen

I samband med att den nya rikspolischefen tillträdde i december 2023 gav regeringen ett förändringsuppdrag till Polismyndighetens nya ledning. Förändringsuppdraget ligger i linje med de målsättningar och prioriteringar som sammanställts i det föregående avsnittet, och fokuserar på förstärkt lokal synlighet och trygghetsskapande verksamhet, förbättrade utredningsresultat samt ökad effektivitet i styrningen (Polismyndigheten 2024a).

Tidigare delredovisningar visar på kraftig tillväxt men svag resultatutveckling

Tidigare delredovisningar har visat på en kraftig personaltillväxt, samtidigt som tillväxten i flera avseenden inte följt regeringens prioriteringar. Procentuellt var det en större tillväxt inom stödverksamheten än inom kärnverksamheten och på den nationella nivån jämfört med den lokala. Målet om 70 procent poliser hade inte heller gått att upprätthålla med den snabba personaltillväxten. Däremot låg utvecklingen i linje med regeringens prioriteringar vad gällde en likvärdig tillväxt på landsbygden som i resten av landet och med särskild prioritering av utsatta områden. Tillväxten inom den forensiska verksamheten var i nivå med myndigheten i stort, men it-forensiken specifikt har haft svårt att växa tillräckligt för att möta den övriga verksamhetens behov.

Inom utredningsverksamheten har utredningsgrupper på högre organisatorisk nivå med fokus på grova brott och brott i nära relation prioriterats framför den lokala nivån med fokus på mängdbrott. Resultatutvecklingen när det gäller uppkläringen överlag har dock varit svag.

Syfte och frågeställningar i den här rapporten

I den här slutredovisningen gör Brå en samlad analys och bedömning av hur polisen använt de ökade resurserna och hur verksamhetsresultaten har utvecklats under hela perioden.

Studien utgår från följande frågeställningar:

- Hur har Polismyndighetens kostnader och personalresurser inom olika geografiska områden och verksamhetsområden utvecklats under perioden 2016–2024?
- Hur har Polismyndighetens verksamhetsresultat inom den brottsförebyggande verksamheten, den ingripande verksamheten och utredningsverksamheten utvecklats under perioden 2016–2024?
- Hur har verksamhetsresultaten inom utsatta områden utvecklats under perioden 2016–2024?
- Hur förhåller sig polistätheten i Sverige till polistätheten i andra länder?

Design och metod

Studien har till största del en kvantitativ ansats där varje frågeställning besvaras genom ett antal utfallsmått. Flera av utfallsmåtten baseras på datamaterial inhämtade från Polismyndigheten, men även andra datakällor såsom offentlig statistik, skriftliga dokument och intervjuer ingår i studien. Nedan presenteras en sammanfattande beskrivning av vilka utfallsmått som används för att besvara respektive frågeställningar samt vilken typ av datamaterial som måtten bygger på. Mer detaljerade beskrivningar finns dels i anslutning till respektive resultat, dels i rapportens metodbilaga.

Utveckling av kostnader och personalresurser

Utvecklingen av personalresurser undersöks med hjälp av Polismyndighetens uppgifter om antal anställda inom olika delar av verksamheten i december varje år under perioden 2015 till 2024. Vi har studerat antal anställda uppdelat på poliser och civilanställda, kärnverksamhet och stödverksamhet, polisregioner, organisatorisk nivå och verksamhetsgrenar, samt lokalpolisområden med utsatta områden.

Vid tolkning av personalstatistiken ska man vara medveten om att den speglar den anställdas organisatoriska placering och formella roll, inte nödvändigtvis vilket typ av arbete personen faktiskt utför. Det sker en del tillfälliga omflyttningar av personal, både mellan olika verksamhetsgrenar och mellan olika organisatoriska nivåer som inte fångas i personalstatistiken (Brå 2024a). Likväl ger de formella placeringarna tillsammans med övriga mått en bra bild av hur olika delar av verksamheten har prioriterats i tillväxtarbetet.

Eftersom det övergripande målet med satsningen är formulerat utifrån antal anställda så är det också måttet vi följer upp. Samtidigt kan vi konstatera att antalet årsarbetskrafter vuxit något snabbare än antalet anställda (Polismyndigheten 2024a).

För att följa upp hur kostnader för personal, lokaler och övrig drift har utvecklats används uppgifter från Ekonomistyrningsverket.

Verksamhetsresultat inom den brottsförebyggande och ingripande verksamheten

För att följa upp verksamhetsresultaten inom den brottsförebyggande och ingripande verksamheten använder vi två olika indikatorer på lokal polisnärvaro. Tesen är att ökade resurser till lokal närvaro och synlighet bör märkas i polispatrullernas aktiviteter. Den ena indikatorn är förekomst av så kallade egeninitierade händelserapporter, exempelvis trafikkontroller och personkontroller. Den andra indikatorn är ett urval av anmälda ingripandebrott, det vill säga brott som i första hand upptäcks genom polisens kontroller, exempelvis narkotikabrott, samt utfärdade ordningsförelägganden.

Måtten är inte heltäckande och riskerar att missa aktiviteter och förändringar i den lokala närvaron som tar andra uttryck. Inte heller kan de svara på huruvida den lokala närvaron haft en önskad brottsförebyggande effekt. De är dock de bästa indikatorer som Brå kunnat identifiera inom ramen för den här uppföljningen, och tillsammans med övriga källor ger de ett bra underlag för att utvärdera verksamhetsresultaten inom den brottsförebyggande och ingripande verksamheten.

Polisen bedriver också proaktivt arbete med syfte att förhindra och avvärja våldsdåd. Det arbetet möjliggörs snarare av underrättelseverksamhet och analys än av lokal polisiär närvaro. För att följa upp den typen av brottsförebyggande verksamhet har vi studerat anmälda vapenbrott och förhållandet mellan fullbordade och ofullbordade sprängningar.

Utveckling och resultat inom den ingripande verksamheten följs upp genom att studera antalet inkomna larm, i vilken utsträckning larmen bemannas med polispatruller, tidsåtgång vid olika typer av händelser samt uttryckningstiderna.

För att följa utvecklingen av hur polispatrullerna även arbetar inom den utredande verksamheten studeras förekomsten av så kallade Snabbare lagföringsärenden. I snabbare lagföringsärenden genomför patrullerna i regel den huvudsakliga delen av utredningen. Utvecklingen av Snabbare lagföring blir därmed en indikator på utredningsverksamhet utförd av patrullerna. Måttet är inte heltäckande eftersom ingripandepoliserna även har en betydande roll i utredningen av mer komplexa ärenden.

I de fall det varit relevant och möjligt har vi studerat måtten för utsatta områden separat. De resultaten redovisas i ett särskilt kapitel.

Verksamhetsresultat inom den utredande verksamheten

Med ökade resurser inom utredningsverksamheten bör antalet och andelen uppklarade brott öka och utredningstiderna minska. Det är också relevant att följa var inom organisationen olika typer av brott utreds.

Antal och andel uppklarade brott följs upp från och med 2016 till och med 2024 utifrån uppgifter från Brås officiella statistik över handlagda brott. Analyser görs uppdelat på olika kategorier av brott, såsom mängdbrott respektive inte mängdbrott, ingripandebrott, offerbrott med interaktion och offerbrott utan interaktion. Kategorierna har konstruerats utifrån brottskod och beskrivs mer utförligt i metodbilagan.

Handläggningstider och var i organisationen brotten utreds följs upp på ärendenivå och baseras på ett datamaterial från Polismyndigheten med ärenden inkomna från 2018 till och med 2024. I rapporten används benämningen ärendematerialet för att hänvisa till materialet.

I de fall det är möjligt och relevant görs separata analyser för utsatta områden.

Trygghet och förtroende för polisen

Kriminalpolitikens övergripande målsättning att öka människors trygghet följs upp genom uppgifter från Nationella trygghetsundersökningen (NTU). NTU används också för att studera utvecklingen av förtroendet för polisen. Utvecklingen av trygghet och förtroende för polisen styrs av fler faktorer än polisens verksamhet, men kan ändå

delvis förstås som ett resultat av polisens arbete och används därför som ett resultatmått.

Brottsutvecklingen däremot hanteras inte i första hand som ett mått på polisens verksamhetsresultat. Här är Brås bedömning att på ett övergripande plan är polisens påverkan på brottsnivåerna begränsad och omöjlig att uppskatta. Den beskrivning av brottsutvecklingen som presenteras i de följande avsnitten ska därför ses som en bakgrundbeskrivning av det sammanhang polisen verkat i under perioden. I de fall utvecklingen av specifika brott ändå används som resultatmått beskrivs och motiveras det i anslutning till respektive resultat.

Kvalitativt material för bakgrundsinformation

Som komplement till de kvantitativa måtten har vi använt kvalitativt material från intervjuer, möten och samtal med medarbetare och chefer på Polismyndigheten. Insamlingen av det kvalitativa materialet har gjorts i första hand för att få bakgrundsinformation samt för att stämma av och få kommentarer på de kvantitativa resultaten och svar på konkreta frågor. På samma sätt har en stor mängd skriftliga källor från Polismyndigheten använts.

Den svenska polistätheten i jämförelse med andra länder

För att göra jämförelserna har uppgifter hämtats in från en rad olika nationella och internationella aktörer. Exakta källor för respektive uppgift redovisas i anslutning till redovisningen och i metodbilagan.

Uppföljningsperioder

Satsningens mål var att bli 10 000 fler polisanställda från ingången på 2016 till utgången av 2024. Det innebär att uppföljningsperioden för personaltillväxten är december 2015 till december 2024. Det faktiska resurstillskottet till Polismyndigheten liksom regeringens styrning av vad man ville få ut av satsningen inleddes med budgetpropositionen 2018. Den relevanta perioden för uppföljning av verksamheten och dess resultat påbörjas därmed senare. I rapportens redovisningar varierar tidsperioderna en del mellan de olika måtten, och har i praktiken styrts av tillgång och kvalitet på data.

Polisens organisation

Sedan januari 2015 är Polismyndigheten en sammanhållen myndighet ledd av rikspolischefen. Myndigheten är organiserad i sju polisregioner ansvariga för verksamheten inom sitt geografiska område. Varje polisregion är indelad i

polisområden (PO), vilka i sin tur är indelade i lokalpolisområden (LPO). Det finns även ett flertal nationella avdelningar, bland annat Nationella operativa avdelningen som har ett nationellt ansvar för bland annat allmän ordning och säkerhet, Nationellt forensiskt centrum som har nationellt ansvar för den forensiska verksamheten, och avdelningar med mer stödjande funktioner som HR-avdelningen, Ekonomiavdelningen, Kommunikationsavdelningen, Säkerhetsavdelningen, It-avdelningen, Rättsavdelningen, Rikspolischefens kansli och sedan hösten 2025 även Serviceavdelningen. Till myndigheten hör även en funktion för tillsyn, en enhet för internrevision samt en avdelning för särskilda utredningar.

Sedan bildandet av den nationella Polismyndigheten 2015 har det utöver verksamhetsansvaret funnits en processtyrning av myndigheten. Den har inneburit att verksamheten delats in i processer där en processansvarig har haft ansvar för hur verksamheten inom processen ska genomföras oberoende av var i organisationen verksamheten bedrivs. Syftet med processtyrningen har varit att se till att de som bedriver verksamheten har rätt förutsättningar och att verksamheten blir enhetlig inom myndigheten. Exempel på huvudprocesser är brottsförebyggande arbete, utredning och lagföring, samt service och kompetensförsörjning (Polismyndigheten 2022a). Sedan september 2025 gäller en ny arbetsordning där processtyrningen är borttagen och linjeverksamheten har fått ett tydligare ansvar för hur arbetet ska bedrivas (Polismyndigheten 2025a).

De ekonomiska resurserna inom myndigheter fördelas till polisregionerna främst utifrån befolkningsstorlek och antal anmälda brott. Därutöver tas viss hänsyn till särskilda faktorer, såsom förekomst av yttre gräns inom regionen, avstånd inom regionen samt att vara en huvudstadsregion (Brå 2023a, ESV 2024).

Riktlinje för ledning i ordinarie verksamhet

Under 2023 infördes ett nytt ledningssystem för all brottsbekämpande verksamhet på lokal, regional och nationell nivå, Riktlinjer för ledning av brottsbekämpning i ordinarie verksamhet (LIO). Riktlinjerna bygger på delar från den ledningsstruktur som sedan tidigare funnits för ledning vid särskilda händelser. Genom enhetlighet i begrepp och funktioner mellan såväl organisatorisk nivå som geografiska områden ska ledningssystemet skapa förutsättningar för effektiv samverkan inom myndigheten (Polismyndigheten 2023a, Polismyndigheten 2023b).

En tydlig inriktning i LIO är att den brottsbekämpande verksamheten ska utgå från aktuell problembild och tydliga målsättningar (Polismyndigheten 2023b). På samtliga organisatoriska nivåer ska den operativa verksamheten planeras enligt tre

tidsperspektiv: på sikt (ett år), kommande (upp till åtta veckor) och daglig ledning. Av LIO framgår också att ledning och styrning av den händelsestyrda verksamheten ska ta hänsyn till vad som planerats i den brottsförebyggande verksamheten (Polismyndigheten 2023a).

Som en del av införandet av LIO har polisen inrättat så kallade driftcenter på nationell, regional och lokal nivå. Syftet med driftcentren är att genom direkt delning av lägesbilder främja informationsutbytet mellan regionerna, mellan regionerna och den nationella nivån samt mellan olika funktioner. Det ska i sin tur skapa förutsättningar för samarbete samt snabbt och proaktivt agerande (SOU 2025:81 s. 221f).

Brottsutvecklingen och polisens uppgift under perioden

För att tolka de resultat som presenteras i kommande kapitel behövs en viss förståelse för brottsutvecklingen under den aktuella perioden. Att beskriva den faktiska brottslighetens nivåer, struktur och utveckling över tid låter sig inte göras enkelt – det finns ingen källa som på ett heltäckande och oproblematiskt sätt beskriver den faktiska brottsligheten. Exempelvis speglar anmälningsstatistiken enbart de brott som kommer till myndigheternas kännedom, vilket för vissa typer av brott styrs av de brottsutsattas benägenhet att anmäla brott, och för andra typer styrs av polisens och andra myndigheters prioriteringar. Generellt brukar en kombination av datakällor vara rekommenderat när brottsutvecklingen ska studeras, exempelvis anmälda brott, NTU och vårdregister. Vilken datakälla som lämpar sig bäst beror dels på vilka brott som studeras, dels på syftet med mätningen. I det här sammanhanget är det just vad polisen har att hantera som är mest relevant, och vi lutar oss därför i första hand mot anmälningsstatistiken och kompletterar den med vissa uppgifter från NTU.

Det är också särskilt relevant att studera den delen av den anmälda brottsligheten som inte i första hand styrs av polisens verksamhet och prioriteringar, alltså exempelvis inte trafikbrott och narkotikabrott, utan så kallade offerbrott som exempelvis stölder, bedrägerier och våldsbrott. Utvecklingen av trafik- och narkotikabrott används istället senare i rapporten som mått på polisens verksamhet.

Minskning av anmäld och självrapporterad brottslighet

Under perioden 2016 till 2024 anmäldes runt 1 500 000 brott per år. Skillnaderna mellan åren är små. Mellan 2016 och 2024 minskar de anmälda brotten från cirka 1 510 000 till 1 490 000 brott.²

Stöld och andra tillgreppsbrott är en stor kategori av alla anmälda brott och minskar relativt mycket under perioden, från cirka 500 000 under 2016 till cirka 350 000 under 2024.³ Exempel på anmälda stöldbrott som minskat påtagligt under perioden är stölder av motordrivna fordon liksom stölder ur fordon, cykelstölder, stölder i samband med bostadsinbrott, butiksstölder och drivmedelsstölder. Även rån minskar, både mot privatpersoner och butiker. Rån mot banker och värdetransporter har i stort sett helt försvunnit. Även NTU visar på minskningar i utsatthet under perioden för några typer av tillgreppsbrott, exempelvis har andelen som uppger att de utsatts för bostadsinbrott, rån och fickstöld minskat de senaste åren.

Samtidigt finns det brottskategorier som har ökat under perioden. De anmälda bedrägerierna minskade visserligen mellan 2018 och 2021, men har sedan 2022 ökat igen och ligger på en högre nivå än 2016. Den självrapporterade utsattheten för bedrägeri ger en liknande bild där försäljningsbedrägerierna ökat succesivt sedan 2016 och kort- och kreditbedrägerier återigen ökar de senaste åren efter en period med en nedåtgående utveckling.

Anmälda brott mot person har ökat relativt jämnt under hela perioden, från knappt 280 000 anmälda brott 2016 till drygt 310 000 brott 2024. Det som driver utvecklingen av ett ökat antal anmälda brott mot person är bland annat sexualbrott i och med den utvidgade våldtäktslagstiftningen från 2018, ofredandebrott, samt barnfridsbrottet vilket är ett nytt brott sedan 2022. Misshandel, som står för en stor andel av alla anmälda brott mot person, ligger på ungefär samma nivå 2024 som 2016, runt 89 000 anmälda brott. Den självrapporterade utsattheten för sexualbrott och misshandel enligt NTU visar snarare på en minskning de senaste åren.

Sett till antalet anmälda brott och den generella utsattheten för brott har alltså polisens arbetsbörda inte ökat under den period då myndigheten har fått stora resurstillskott,

---

² I siffran ingår både brott som anmäls till polisen och brott som polisen eller andra myndigheter upptäcker och anmäler. Narkotikabrott och trafikbrott är två stora brottskategorier som i första hand utgörs av brott som polisen själva upptäcker och anmäler. Under perioden har de anmälda narkotikabrotten ökat med 35 000 brott och trafikbrotten minskat med 17 000 brott. Om dessa brottstyper hade exkluderats från det sammantagna antalet hade minskningen i antalet anmälda brott under perioden varit något större (knappt 40 000 brott).

³ Enligt Brås preliminära statistik över anmälda brott har utvecklingen fortsatt i samma riktning under 2025.

snarare tvärtom. Antalet anmälda brott per polis var betydligt fler 2016 än 2024, och andelen av befolkningen som uppger utsatthet mot hushållet eller den egna personen har minskat något.

Våld i kriminella miljöer har ökat över tid

Utvecklingen med ett minskande antal anmälda brott innebär dock inte per automatik att belastningen på polisen har minskat. Olika typer av brott varierar stort när det gäller hur mycket resurser de tar i anspråk, och bland annat de senaste årens utveckling av grovt våld i kriminella miljöer har krävt mycket av Polismyndigheten. Grovt våld är generellt krävande att utreda, men sprängningar och skjutningar utomhus med en okänd gärningsperson tar särskilt mycket resurser i anspråk, både i det inledande skedet och i den fortsatta utredningen och oavsett om det fått en dödlig utgång eller inte.

Av Brås statistik över konstaterade fall av dödligt våld framgår att det dödliga våldet sett till antalet offer legat på en högre nivå under de senaste tio åren än tidigare delar av 2000-talet, med undantag för 2024. Fördelningen av det dödliga våldet har också förskjutits kraftigt mot dödligt skjutvapenvåld inom kriminella miljöer (Brå 2024b, Brå 2026c, Hradilova Selin m.fl. 2024). Även polisens egen statistik över antalet skjutningar och sprängningar visar på högt tryck från det grova våldet i kriminella nätverk. Antalet bekräftade skjutningar varierar mellan åren sedan den första mätningen 2017 och trenden är inte tydlig. Nivåerna ligger över 300 per år under perioden 2018 till 2023, med flest skjutningar 2022, 391 stycken. Under 2024 skedde 296 bekräftade skjutningar.⁴ Antalet fullbordade sprängningar (detonationer) varierar under perioden 2018 till 2024 mellan 79 och 152, med högst antal 2023 (Polismyndigheten 2026a).

I Brås tidigare delredovisning framkommer även att utredningar av grova brott över tid blivit mer komplexa. Utredare på polisen beskriver bland annat att brottsligheten är mindre lokalt förankrad och att det är fler inblandade aktörer samt att det är längre avstånd mellan anstiftare och utförare, vilket gör ärenden mer svårutredda. De menar också att inblandade aktörer över tid har blivit mindre benägna att prata, vilket gör den informationstekniska bevisningen avgörande för att kunna driva ärendena vidare. Samtidigt innebär den tekniska utvecklingen att stora mängder digital bevisning behöver gås igenom och analyseras (Brå 2024a).

---

⁴ Under 2025 rapporterades 158 skjutningar.

Den organiserade brottsligheten är ett brett och komplext fenomen som sträcker sig långt bortom våldet i kriminella miljöer, och som ställer krav på såväl polisen som övriga brottsbekämpande myndigheter och samhällsaktörer, liksom på internationella samarbeten (Polismyndigheten 2025b, skr. 2023/24:67). Även omvärldsläget och bland annat ett ökat terrorhot under delar av perioden har ökat kraven på polisen.

Nya verktyg i brottsbekämpningen

Parallellt med satsningen på fler polisanställda och ett högre tryck på verksamheten från den grova nätverkskriminaliteten har det skett förändringar inom både lagstiftning och teknik som på olika sätt gett polisen nya verktyg.

Utökade möjligheter för tvångsmedel

Förändringar i vapenlagen (1996:67) och lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor har inneburit att fler vapen och explosiva varor anses vara av särskilt farlig beskaffenhet, liksom en utvidgning av vad som anses som grovt brott. Det i sin tur har inneburit utökade möjligheter för häktning och vissa tvångsmedel vid misstanke om de aktuella brotten (prop. 2017/18:26 och prop. 2019/20:200). Sedan december 2021 har polisen även utvidgade befogenheter att genomföra husrannsakan för att i förebyggande syfte leta efter vapen och andra farliga föremål (prop. 2020/21:216). Det har också skett ett flertal ändringar vad det gäller hemliga tvångsmedel med syfte att i högre utsträckning förhindra och klara upp grova brott. Dels införandet av hemlig dataavläsning (prop. 2019/20:64), dels en utvidgad användning av hemliga tvångsmedel (prop. 2022/23:126), dels utvidgad användning av preventiva tvångsmedel där exempelvis inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation liksom husrannsakan och rumsavlyssning ska få användas i fler fall (prop. 2023/24:117).

Andra exempel är införandet av preventiva vistelseförbud i februari 2024 (prop. 2023/24:57) samt möjligheten för polisen att upprätta tillfälliga så kallade säkerhetszoner som infördes i april 2024 (prop. 2023/24:84).

I huvudsak tar de legala förändringarna sikte på att stärka de brottsutredande myndigheternas förmåga att bekämpa grov brottslighet med koppling till kriminella nätverk.

Teknisk utveckling inom flera delar av verksamheten

Även den tekniska utvecklingen har inneburit ett flertal nya verktyg för polisen. Från och med budgeten 2022 görs en särskild satsning på polisens tekniska förmåga genom

det så kallade tekniklyftet (prop. 2021/22:1 s. 45). Fokus i satsningen ligger på kamerabevakning och övrig digital bevissäkring. Antalet kameror har också ökat kraftigt under perioden, från cirka 400 under 2020 till närmare 3 000 vid slutet av 2024 (Polismyndigheten 2021a, Polismyndigheten 2025c). Satsningen på kameror omfattar även användning av drönare samt av kroppsburna kameror.

Den utökade användningen av såväl hemliga tvångsmedel som kamerabevakning och övrig informationsinhämtning ställer i sin tur krav på verktyg för bearbetning, analyser och delning av material och information. Av Brås intervjuer framgår att Polismyndigheten har kommit en bit vad gäller analys och systematisk informationsförsörjning, men att utvecklingen hittills mest gagnar arbetet mot den grova brottsligheten med koppling till kriminella nätverk.

Kopplat till den brottsförebyggande och ingripande verksamheten handlar utvecklingen i första hand om ett flertal mobila applikationer med syfte att förenkla, förbättra och effektivisera polispatrullernas arbete genom att använda tjänstemobilen. Några exempel är *HR i mobilen* som innebär att patrullerna inte behöver anropa de regionala ledningscentralerna (RLC) via radion för att registrera och dokumentera händelser; *PGU* (planering, genomförande, uppföljning) där patrullerna bland annat kan se vilka åtgärder som de är planerade att göra i särskilda områden samt dokumentera vad de gjort; *SAMLA* där patrullerna dels kan dokumentera genomförda utredningsåtgärder, dels få uppdrag med utredningsåtgärder de förväntas genomföra.

Rapportens fortsatta disposition

Den resterande rapporten är uppdelad i fem resultatkapitel och ett avslutande kapitel.

I kapitel 2 redovisas personaltillväxten. Kapitel 3 redovisar uppföljningen av verksamhetsresultat i den brottsförebyggande och ingripande verksamheten, och kapitel 4 redovisar uppföljningen av verksamhetsresultat inom den utredande verksamheten. I kapitel 5 görs en särskild fördjupning av resultaten inom utsatta områden. I kapitel 6 presenteras internationella jämförelser.

I det avslutande kapitlet görs en samlad analys av resultaten och en bedömning av satsningen som helhet.

2. Fördelning av resurstillskottet

- Polismyndigheten har uppnått målet att bli 10 000 fler anställda mellan 2016 och 2024.
- Tillväxten är påtagligt större bland civilanställda än bland poliser, både procentuellt och i antal anställda.
- Den procentuella tillväxten är större inom de nationella avdelningarna än inom regionerna. Inom regionerna är den procentuella tillväxten störst på den regionala nivån och mindre på polisområdesnivå och lokalpolisområdesnivå.
- Inom kärnverksamheten är personaltillväxten störst inom utredningsverksamheten och minst inom den brottsförebyggande och ingripande verksamheten. Inom utredningsverksamheten är den procentuella tillväxten betydligt lägre på lokal nivå än på polisområdesnivå och regional nivå.
- Region Stockholm sticker ut med en lägre tillväxt generellt, och särskilt av poliser och personal inom det brottsförebyggande och ingripande verksamhetsområdet.
- Geografiskt har tillväxten i övrigt nått ut över hela landet, även till landsbygden.
- Personalkostnader utgör den absolut största delen av Polismyndighetens samlade kostnader. Fördelningen mellan personalkostnader, lokaler och övrig drift har varit stabil under perioden.

I det här kapitlet redovisar vi hur Polismyndighetens resurstillskott fördelats och använts. Eftersom målet med satsningen varit att öka antalet anställda med 10 000 från 2016 till 2024 ligger fokus på personaltillväxten och hur den fördelats inom myndigheten. Först redovisar vi den övergripande personaltillväxten och därefter uppdelat på region, organisatorisk nivå och verksamhetsområde, med syfte att fånga tillväxtens mål och prioriteringar. I slutet av kapitlet ges även en översiktlig beskrivning av hur myndighetens kostnader har fördelats och utvecklats under perioden.

Avsnitten om personaltillväxten bygger i första hand på uppgifter från Polismyndighetens HR-avdelning. Avsnittet om kostnadsfördelning bygger på statistik från Ekonomistyrningsverket (ESV). Uppgifterna kompletteras med offentlig statistik, resultat från uppdragets tidigare delredovisningar, andra skriftliga källor samt muntliga uppgifter från företrädare för Polismyndigheten.

Övergripande personalutveckling

Målet med 10 000 fler polisanställda innebar konkret att Polismyndigheten vid utgången av 2024 skulle ha minst 38 264 anställda. Vid utgången av 2024 var antalet anställda totalt 39 690, vilket motsvarar en ökning med 11 426 personer. Målet är därmed uppnått och totalt har antalet anställda vuxit med 40 procent. Antalet årsarbetskrafter har ökat med 49 procent under perioden. Tillväxten är särskilt tydlig 2020 samt 2023–2024.

Antalet polisanställda i förhållande till befolkningen har också ökat, från 287 per 100 000 invånare 2015 till 375 per 100 000 invånare 2024. Antalet anmälda brott per anställd har minskat från 53 under 2015 till 38 under 2024.⁵

Tabell 1. Antal anställda, årlig procentuell förändring, anställda per 100 000 invånare, poliser per 100 000 invånare och anmälda brott per anställd, 2015–2024.

År	Antal anställda	Årlig förändring %	Anställda per 100 000 inv.	Poliser per 100 000 inv.	Anmälda brott per anställd
2015	28 264	-	287	202	53
2016	29 517	4,43	295	200	51
2017	29 599	0,28	292	195	51
2018	30 339	2,5	297	196	51
2019	31 728	4,58	307	198	49
2020	33 726	6,3	325	202	46
2021	34 211	1,44	327	205	43
2022	34 928	2,1	332	209	41
2023	37 359	6,96	354	218	40
2024	39 690	6,24	375	225	38

Källa: Personalstatistik (Polismyndigheten), befolkningsstatistik (SCB), statistik om anmälda brott. (Brå).

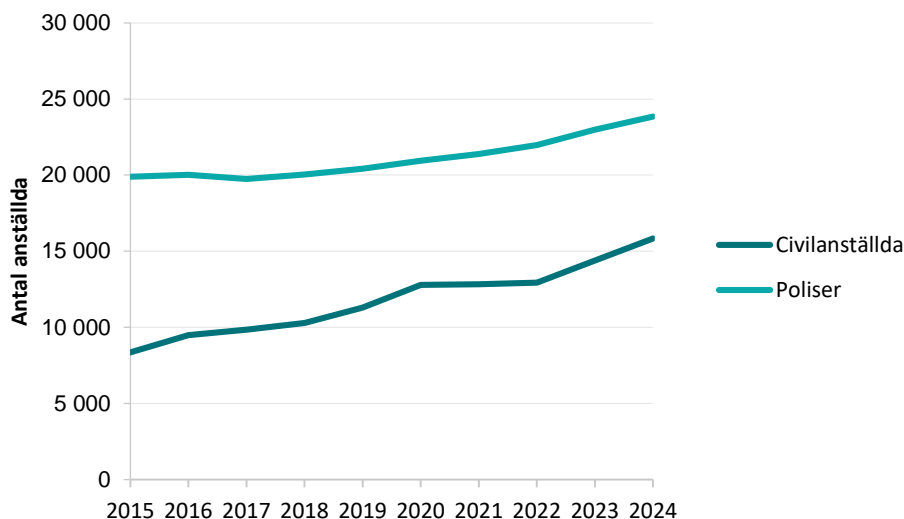
Tillväxten är större bland civilanställda

Poliser är den största personalgruppen inom Polismyndigheten, men det är civilanställda som ökat kraftigast under perioden. Mellan december 2015 och december 2024 ökade antalet civila med 7 484 personer, vilket motsvarar en ökning på 90 procent. Antalet poliser har under samma period ökat med 3 942 personer, vilket motsvarar 20 procent. Tillväxten av poliser har framför allt skett från 2020 och framåt.

⁵ Se rapportens inledning för ett resonemang om begränsningarna med att använda anmälda brott som ett mått på brottsligheten, liksom hur olika typer av brott varierar med avseende på resursåtgång.

Sett i förhållande till befolkningen har hela tillväxten av poliser skett under andra halvan av perioden.

Figur 1. Antalet anställda på Polismyndigheten i december varje år uppdelat på civilanställda och poliser, 2015–2024.

Källa: Personalstatistik Polismyndigheten.

Att tillväxten av poliser tar fart först ett par år in på satsningen kan i första hand förklaras av att det tar tid att utbilda nya poliser. I den tidigare delrapporten om resursfördelningen fram till och med 2022 (Brå 2023a) beskrev vi att antalet utbildningsplatser på polisutbildningarna utökades tidigt under satsningen genom att utbildningar startades på två nya lärosäten och genom införandet de nya utbildningsformerna Funktionsinriktad polisutbildning (FPU) och verksamhetsintegrerad polisutbildning (VPU). För att locka sökande till utbildningarna genomfördes kampanjer och attrahera-aktiviteter. Antalet sökande ökade kraftigt, men de flesta år har man inte lyckats fylla alla utbildningsplatser. I sin granskning av antagningen till polisutbildningen konstaterar Riksrevisionen att antagningen inte är effektiv, och att det inte finns förutsättningar att anta det antal studenter till polisutbildningarna som behövs för att nå regeringens fortsatta tillväxtmål av poliser (Riksrevisionen 2025a).

Fördelning mellan poliser och civila har ändrats över tid

Den kraftigare ökningen av civilanställda innebär att andelen civilanställda ökat från 30 procent av personalstyrkan i december 2015 till 40 procent i december 2024.

Tidigt under satsningen fanns det ett uttalat mål att behålla en fördelning på 70 procent poliser och 30 procent civila. I Brås delredovisningar har det dock framkommit kritik mot andelsmålet, där anställda menat att målet inte speglar verksamhetens behov (Brå 2023a, Brå 2024a, se även Riksrevisionen 2023a). Brå har också konstaterat att målsättningen inte är möjlig att uppnå i kombination med det övergripande tillväxtmålet på 10 000 fler polisanställda. De senaste åren har inte heller andelsmålet funnits kvar, varken från regeringen eller internt inom Polismyndigheten (prop. 2023/24:1, prop. 2024/25:1, Polismyndigheten 2023c).

I samtal med företrädare för Polismyndigheten framkommer att man ser tillväxten av civilanställda som något positivt för myndigheten. De civila kommer in med många olika kompetenser och uppfyller många gånger myndighetens behov på ett mer flexibelt och effektivt sätt än om man varit beroende av polisutbildad personal.

Andelen kvinnor ökar bland poliserna

Gruppen poliser består till cirka två tredjedelar av män, medan de civilanställda till två tredjedelar är kvinnor. I båda grupperna är det dock kvinnor som ökar mest under perioden. Bland poliserna ökar kvinnor med 33 procent från december 2015 till december 2024, motsvarande för män är 14 procent. Det innebär att andelen kvinnor bland poliser under perioden ökar från 31 procent till 35 procent. Bland de civilanställda är skillnaden i tillväxt mellan män och kvinnor inte lika stor och könsfördelningen förändras därmed inte på samma sätt.

Även andelen kvinnor bland chefer har ökat under perioden, från 27 procent av samtliga chefer 2015 till 40 procent 2024.

Den regionala personaltillväxten

Stockholm är den största polisregionen både sett till antal anställda och till antal anställda i förhållande till befolkningen. Stockholm är samtidigt den polisregion med lägst procentuell personaltillväxt under perioden, knappt 32 procent. Störst procentuell personaltillväxt är det i de regioner som innan tillväxtsatsningen hade den minsta personalstyrkan. I Öst och Bergslagen är tillväxten nästan 50 procent. Den totala procentuella tillväxten inom regionerna är 37 procent.

Tabell 2. Antal anställda 2015 respektive 2024, procentuell förändring och antal anställda per 100 000 invånare 2015 respektive 2024, uppdelat på polisregion.

Region	Anställda 2015	Anställda 2024	Förändring %	Anställda per 100 000 invånare 2015	Anställda per 100 000 invånare 2024
Bergslagen	1 690	2 510	48,5	197	288
Mitt	1 942	2 609	34,3	216	246
Nord	1 993	2 645	32,7	225	293
Stockholm	6 648	8 741	31,5	290	345
Syd	4 536	6 316	39,3	203	276
Väst	4 478	6 193	38,3	228	293
Öst	2 231	3 317	48,7	176	256
Totalt regionerna	23 518	32 331	37,4	-	-

Källa: Personalstatistik Polismyndigheten och befolkningsstatistik (SCB).

Låg tillväxt av poliser i Stockholm

Procentuellt sett har antalet civilanställda vuxit mer än antalet poliser i alla regioner. I Stockholm har antalet poliser endast ökat med knappa 3 procent. I förhållande till befolkningsmängden innebär det att antalet poliser i Stockholm minskat från 231 per 100 000 invånare under 2015 till 214 under 2024. Samtidigt har det i olika omgångar under perioden skett tillfälliga personalflyttningar till region Stockholm från andra delar av landet, vilket innebär att personalstyrkan på plats varit större i region Stockholm och mindre i vissa andra delar av landet än vad som syns i personalstatistiken.

Tabell 3. Antal poliser 2015 respektive 2024, procentuell förändring och antal poliser per 100 000 invånare 2015 respektive 2024, uppdelat på polisregion.

Region	Poliser 2015	Poliser 2024	Förändring %	Poliser per 100 000 invånare 2015	Poliser per 100 000 invånare 2024
Bergslagen	1 367	1 760	28,8	160	202
Mitt	1 494	1 779	19,1	166	168
Nord	1 507	1 944	29	170	215
Stockholm	5 280	5 431	2,9	231	214
Syd	3 533	4 436	25,6	158	194
Väst	3 477	4 355	25,3	177	206
Öst	1 683	2 133	26,7	133	164
Totalt regionerna	18 341	21 838	19,1	-	-

Källa: Personalstatistik (Polismyndigheten) och befolkningsstatistik (SCB).

Centralt för att förstå personalutvecklingen uppdelat på region är också en rad omständigheter och förutsättningar där regionerna varierar, så som befolkningsutveckling, anmälda brott och ytstorlek. Region Mitt utmärker sig med en kraftig befolkningstillväxt under perioden, vilket förklarar varför antalet poliser per 100 000 invånare är närmast oförändrad trots att regionen vuxit med 285 poliser. Region Stockholm sticker ut med flest antal anmälda brott per anställd under hela perioden och en relativt liten minskning över tid. Minst antal anmälda brott per anställd finns i region Nord både i början och slutet av perioden. I region Nord är däremot avstånden betydligt längre och trots den högsta polistillväxten är antalet kvadratkilometer per polis betydligt högre än i övriga regioner.

Personaltillväxten på landsbygden

Region Nord utmärker sig också genom att en majoritet av kommunerna i regionen är landsbygdskommuner.⁶ Bergslagen har näst störst andel landsbygdskommuner,

⁶ Utifrån Sveriges regioner och kommuners (SKR) kommunkategoriseringar.

ungefär en tredjedel av regionen, följt av Mitt med knappa 15 procent. Sett till totalt antal anställda har regionerna med större andel landsbygd vuxit i ungefär samma takt som övriga regioner. Sett till poliser har regionerna med mest landsbygd vuxit mest. Resultaten är i linje med delredovisningen från 2023 (Brå 2023a), som visade att glest befolkade lokalpolisområden vuxit i samma takt som andra jämförbara lokalpolisområden.⁷

Tabell 4. Landsbygdskommuner per polisregion samt förändringen av antalet anställda och antalet poliser i regionerna, 2015–2024.

Polisregion	Antal landsbygds-kommuner	Andel landsbygds-kommuner %	Förändring alla anställda %	Förändring poliser %
Bergslagen	16	31,4	48,5	28,8
Mitt	4	14,8	34,3	19,1
Nord	24	61,5	32,7	29
Stockholm	0	0	31,5	2,9
Syd	4	6,9	39,3	25,6
Väst	5	9,1	38,3	25,3
Öst	3	9,1	48,7	26,7

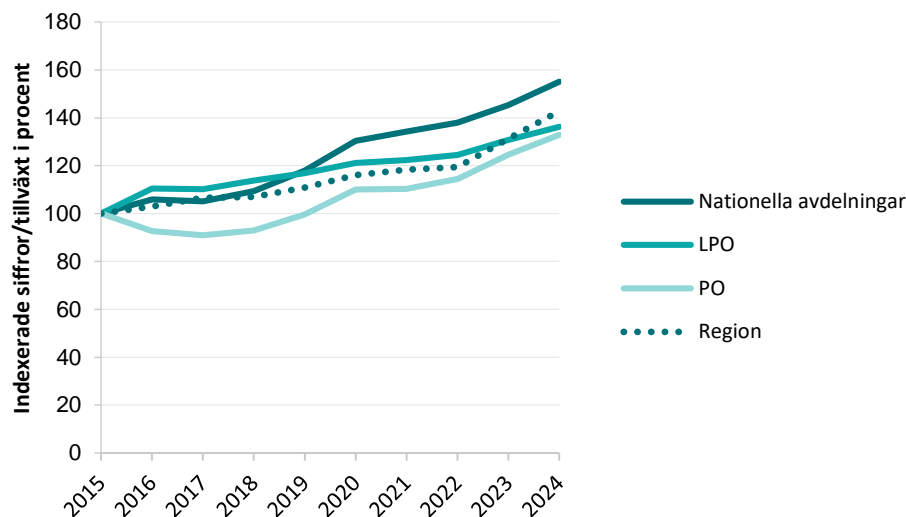
Källa: SKR:s kategorisering av landsbygdskommuner 2023 (kategori C8 och C9), personalstatistik Polismyndigheten.

De nationella avdelningarna har vuxit mer än den lokala nivån

Procentuellt har tillväxten varit störst på de nationella avdelningarna, som vuxit med 55 procent under perioden 2015 till 2024. På regional nivå är tillväxten 43 procent, på polisområdesnivå 33 procent och på lokalpolisområdesnivå 36 procent. De flesta anställda arbetar dock inom polisregionerna, och i absoluta tal har 77 procent av den totala tillväxten skett på regional nivå, polisområdesnivå eller lokalpolisområdesnivå.

⁷ Däremot fanns indikationer på att landets allra mest glesbefolkade lokalpolisområden vuxit något långsammare, vilket en samordnare av attrahera-arbetet förklarade med att det är särskilt svårt att rekrytera personal till de områdena (Brå 2023a).

Figur 2. Utveckling av anställda uppdelat på organisatorisk nivå, december varje år 2015–2024. Indexerade siffror/tillväxt i procent, 2015=100.

Källa: Personalstatistik Polismyndigheten.

Generellt är tillväxten på nationell nivå relativt jämnt fördelad mellan rena stödavdelningar och avdelningar med i huvudsak kärnverksamhet. Några avdelningar sticker dock ut med en särskilt kraftig tillväxt. Nationellt forensiskt centrum (NFC) har fördubblat antalet anställda under perioden, från drygt 400 anställda till drygt 800. Det beror delvis på en omorganisering där en större andel av forensikerna över tid fått sin organisatoriska tillhörighet på NFC, men även på en medveten prioritering av den forensiska verksamheten i tillväxtarbetet. HR-avdelningen har vuxit med knappt 500 personer, en tillväxt på 70 procent, vilket till stor del kan kopplas till att tillväxten generellt, och de utökade polisutbildningarna specifikt, har ställt stora krav på HR-verksamheten. Noa har vuxit med 63 procent (839 personer) och It-avdelningen med 60 procent (481 personer).⁸

Personal med stödfunktioner och kärnfunktioner ökar ungefär lika mycket

Uppdelningen i kärnverksamhet respektive stödverksamhet kan baseras på antingen den enskilde medarbetarens kompetens och funktion oberoende av vilket

⁸ Andelsmässigt är tillväxten allra störst inom Polismyndighetens internrevision som har fördubblats sedan 2015. Avdelningen har dock enbart 14 anställda 2024.

verksamhetsområde personen arbetar inom, eller utifrån vilken verksamhetsområde som medarbetaren tillhör organisatoriskt.⁹

En uppdelning utifrån funktion visar att den procentuella tillväxten är lika stor bland personal med kärnfunktion som med stödfunktion mellan 2015 och 2024. På ett övergripande plan har Polismyndigheten därmed inte lyckats med målsättningen att särskilt prioritera kärnverksamheten i tillväxtarbetet. Personal med kärnfunktion utgör dock huvudparten av de anställda inom Polismyndigheten (83 %). I absoluta tal är därmed tillväxten betydligt större bland personal med kärnfunktion.

I polisregion Stockholm är den procentuella tillväxten av personal med stödfunktioner större (51 %) än av personal med kärnfunktion (31 %). I polisregionerna Väst och Öst har tvärtom antalet anställda med stödfunktion minskat med 40 respektive 20 procent under perioden.

Tillväxten varierar mellan olika delar av kärnverksamheten

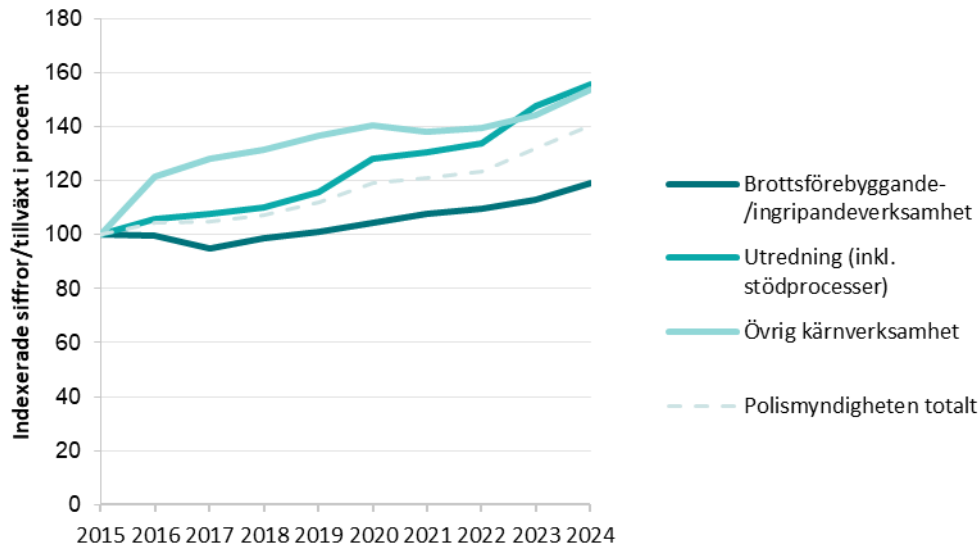
För att följa upp tillväxten inom olika delar av kärnverksamheten utgår vi från hela personalgruppen inom aktuella verksamhetsområden oavsett funktion. Till verksamhetsområden inom kärnverksamheten räknar vi här den brottsförebyggande och ingripande verksamheten, den utredande verksamheten (inklusive stödprocesserna forensik, spaning och underrättelse) samt övrig kärnverksamhet. I övrig kärnverksamhet ingår gränspolisverksamheten, Polisens kontaktcenter (PKC), de regionala ledningscentralerna (RLC), vissa operativa specialfunktioner som till exempel hundförare och sjöpolisen samt stöd- och serviceverksamhet som exempelvis kommunpoliser, tillståndsverksamhet, passverksamhet och bemanning av receptioner på lokala polisstationer.

En övergripande jämförelse mellan de olika verksamhetsgrenarna visar att utredningsverksamheten har vuxit med drygt 5 500 personer och 56 procent mellan 2015 och 2024, medan den brottsförebyggande och ingripande verksamheten vuxit med knappt 1 400 personer och 19 procent. Den övriga kärnverksamheten har också vuxit kraftigt under perioden med drygt 3 000 anställda, vilket motsvarar en tillväxt på 54 procent.

---

⁹ Till kompetens och funktion inom kärnverksamheten räknas personal med sakområdeskompetens inom Polismyndighetens verksamhetsområde (Polismyndigheten 2022b).

Figur 3. Utveckling av anställda uppdelat på verksamhetsgren inom kärnverksamheten samt Polismyndigheten totalt, 2015–2024. Indexerade siffror, 2015=100.

Källa: Personalstatistik Polismyndigheten.

Begränsad tillväxt inom den brottsförebyggande och ingripande verksamheten

Både regeringen och Polismyndigheten har pekat ut det brottsförebyggande och ingripande arbetet som särskilt prioriterat i tillväxtarbetet. Den begränsade tillväxten på 19 procent sedan 2015 och en minskning i början av perioden visar dock att Polismyndigheten haft svårt att få området att växa tillräckligt. En förklaring är att de brottsförebyggande och ingripande verksamheten är helt beroende av polisiär personal och att det tar tid att utbilda nya poliser. Samtidigt finns det en generell mekanism inom myndigheten där poliser inte stannar i den brottsförebyggande och ingripande verksamheten utan istället ofta rör sig inåt och uppåt i organisationen (Riksrevisionen 2025b, Brå 2023a).

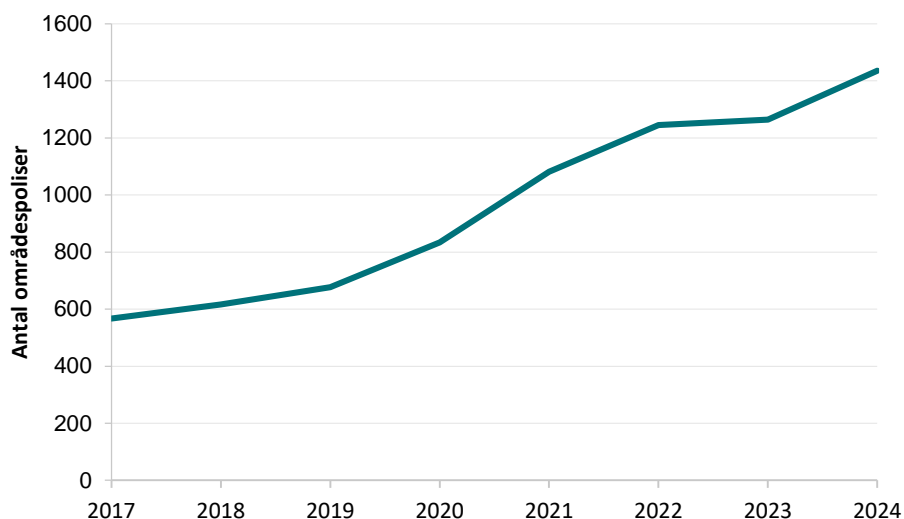
Stockholm utmärker sig med en betydligt lägre tillväxt än övriga regioner, 9 procent över perioden som helhet. Från 2022 och framåt märks dock en tydlig tillväxt i Stockholm. Vad gäller Stockholm ska man också komma ihåg de tillfälliga omflyttningar av personal som gjorts till regionen i flera omgångar. Störst procentuell tillväxt finns i regionerna Öst och Syd, 27 respektive 26 procent.

Områdespoliserna ska bidra till ökad trygghet och minskad brottslighet

Områdespolis är en specifik funktion som infördes i samband med polisens omorganisering 2015. Områdespoliserna ska utgöra en kvalitativ lokal polisiär närvaro inom ett begränsat geografiskt område för att bidra till ökad trygghet och minskad brottslighet i området. Arbetet ska bedrivas långsiktigt och områdespoliserna ska ha förutsättningar att utveckla relationer och bli kända bland invånare och lokala aktörer, liksom att själva lära känna området, dess invånare och aktörer (Polismyndigheten 2024b, Polismyndigheten 2016, Polismyndigheten 2015).

Områdespoliser utgör en allt större del av personalen inom den brottsförebyggande och ingripande verksamheten. Sedan 2017 har antalet områdespoliser mer än fördubblats, från knappt 600 till drygt 1 400.¹⁰ Särskilt kraftig är utvecklingen i Stockholm där antalet områdespoliser nästan tredubblats sedan 2017. Flest är områdespoliserna dock i region Syd.

Figur 4. Utveckling av antalet anställda med funktionen områdespolis 2017–2024.

Källa: Personalstatistik Polismyndigheten.

Flera källor pekar dock på att områdespoliserna sällan fullt ut får ägna sig åt sitt uppdrag utan ofta rycks till den händelsestyrda verksamheten, planerade insatser eller

¹⁰ I och med att funktionen områdespoliser införs först 2015 och en ny funktion inte kan förväntas vara implementerad fullt ut förrän efter att det gått en viss tid använder vi 2017 som startår i redovisningen av tillväxten av områdespoliser.

andra uppgifter som kräver uniformerad personal. Det förekommer också att personal med helt andra primära uppdrag, exempelvis ingripandespaning, registreras som områdespoliser, och det varierar mellan regionerna hur funktionen fördelas och vad som läggs i rollen (Polismyndigheten 2021b, Riksrevisionen 2025b, Brå 2026a). Utvecklingen av antalet områdespoliser kan därmed antas överskatta antalet poliser som i praktiken arbetar som områdespoliser.

Personal inom utredningsverksamheten har ökat mest

Även utredningsverksamheten är en del av kärnverksamheten som framhålls särskilt i den initiala styrningen av satsningen.

Personal inom utredningsverksamheten finns på samtliga organisatoriska nivåer. Vilka ärenden som ska utredas på vilken nivå styrs av en ärendefördelningsplan, den så kallade brottskatalogen. Det görs dock en hel del avsteg från brottskatalogen och över tid verkar den allt mer ha spelat ut sin roll. Bland annat har utredningsverksamheten på lokalpolisområdesnivå över tid tagit över en allt större del av även de grövre brotten (Brå 2024a, se även kapitel 4). Generellt kan man dock fortfarande säga att på lokalpolisområdesnivå utreds vanligt förekommande brott som anses vara av enkel beskaffenhet och där polisen är förundersökningsledare, så kallade mängdbrott. De grövre brotten utreds normalt av personal på regional nivå eller polisområdesnivå (det som i figur 5 benämns grova brott, brott i nära relation och övrig utredning). Även bedrägerier som är ett mängdbrott, men kräver viss specialkompetens och tjänar särskilt på att samordnas, utreds i första hand av personal på regional nivå och i viss mån på polisområdesnivå.

På polisområdesnivå finns också i regel en utredningsjour som är bemannad dygnet runt och som vid behov hanterar initiala utredningsåtgärder för både grova brott och mängdbrott.

På nationell nivå utreds endast ett fåtal specifika och relativt ovanliga brott såsom mutbrott, krigsbrott och artskyddsbrott (Brå 2024a).¹¹

Personal inom verksamhetsområden som bistår brottsutredningen med vissa specialkompetenser, det vill säga forensik, it-forensik, underrättelseverksamhet och spaningsverksamhet finns också på olika nivåer i organisationen, dock inte på

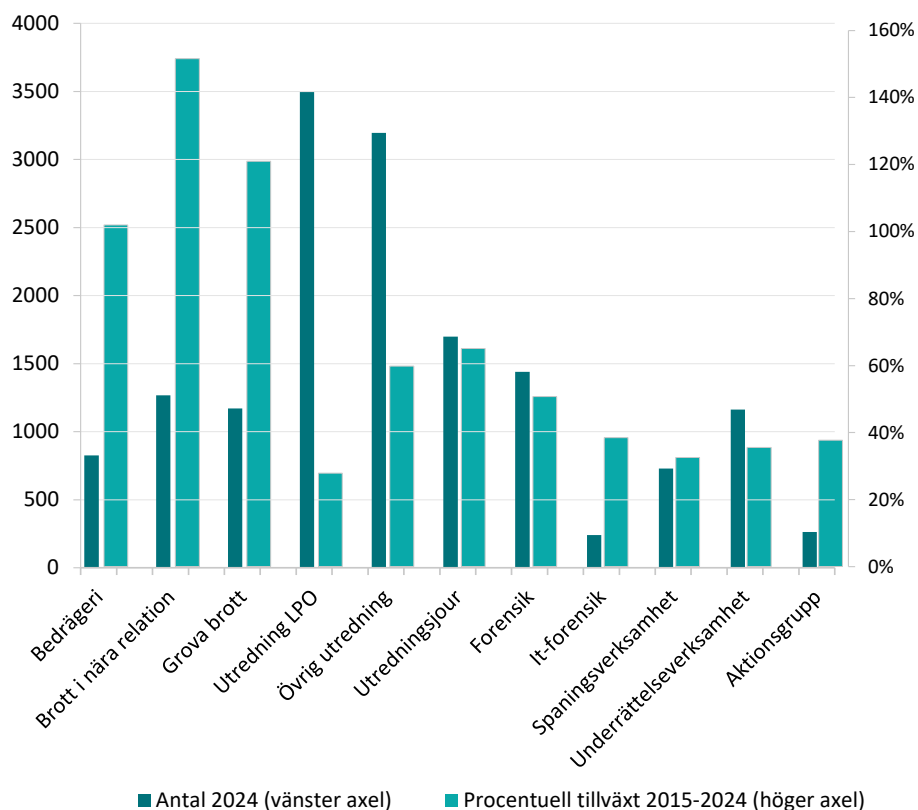
¹¹ I figur 5 återfinns personal på nationell nivå som arbetar direkt med att utreda brott inom kategorin Övrig utredning.

lokalpolisområdesnivå. Meningen är dock att dessa verksamheter ska kunna stötta brottsutredningar på olika nivåer.

Störst tillväxt inom utredning av brott i nära relation

Utredningsverksamheten har vuxit med cirka 5 500 anställda under perioden 2015 till 2024, en tillväxt på 56 procent.

Figur 5. Antal anställda 2024 och procentuell tillväxt 2015–2024 uppdelat på områden inom utredningsverksamheten.

Källa: Personalstatistik Polismyndigheten.

Tre fjärdedelar av den totala utredningsverksamheten arbetar direkt med att utreda brott. Som framgår i figur 5 finns de flesta inom utredning på lokalpolisområdesnivå

och övrig utredning.¹² Figuren visar också på stora skillnader i procentuell tillväxt mellan de olika delarna, och skillnaderna är större än vad vi kunnat se i tidigare delredovisningar. Resurserna för utredning av bedrägerier, brott i nära relation och grova brott har mer än fördubblats under perioden, medan utredningsverksamheten på lokalpolisområdesnivå har en betydligt lägre procentuell tillväxt (28 %).

Sett till den rena utredningsverksamheten (stödprocesserna exkluderade) så har den regionala nivån sammantaget ökat med 173 procent mellan 2015 och 2024, och polisområdesnivån med 55 procent. På lokalpolisområdesnivå har den rena utredningsverksamheten vuxit med 28 procent under samma period och ingenting mellan 2023 och 2024.¹³

Variation i tillväxt mellan polisregionerna

Procentuellt är tillväxten inom utredningsverksamheten lägst i regionerna Väst, Stockholm och Mitt. I absoluta tal är dock storstadsregionerna Stockholm, Syd och Väst störst och har störst tillväxt under perioden.

Mönstret med lägst tillväxt inom den lokala nivån utredningsverksamhet återkommer i de flesta regioner, men är särskilt påtagligt i regionerna Bergslagen, Mitt och Öst. Där är tillväxten på lokal nivå mindre än 20 procent medan utredningsverksamheten på regional nivå nästan tredubblats.

Tillväxt även inom övriga delar av kärnverksamheten

Bland de övriga delarna av kärnverksamheten är personaltillväxten störst inom gränspolisen, kategorin operativ verksamhet samt stöd och service.¹⁴

Gränspolisen ansvarar för kontroller vid Sveriges yttre gränser samt utlänningskontroller inom landets gränser. De verkställer även vissa av Migrationsverkets beslut om avvisning och utvisning. Mellan 2016 och 2024 har gränspolisen vuxit med cirka 50 procent, från knappt 1 100 till 1 600 anställda.

---

¹² Inom kategorin Övrig utredning ingår en stor spridning av områden och personalen kan befinna sig på nationell nivå, regional nivå eller polisområdesnivå. Störst tillväxt inom kategorin har det varit på regional och nationell nivå.

¹³ Vid en exkludering av utredningsjournsverksamheten som ligger på polisområdesnivå, men som i relativt stor utsträckning stöttar lokalpolisområdenas hantering av mängdbrotten, är den procentuella tillväxten på polisområdesnivå istället 51 procent och skillnaden mellan polisområdesnivån och lokalpolisområdesnivå minskar alltså något.

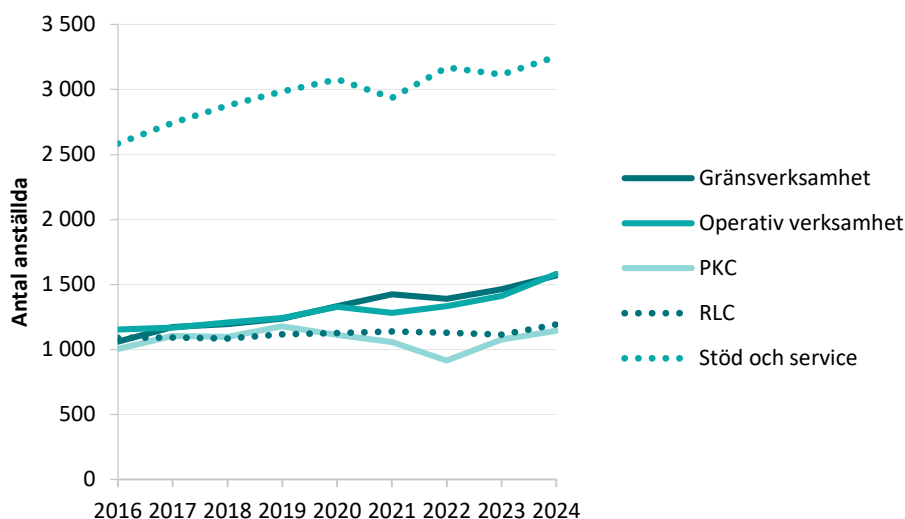
¹⁴ Inom den övriga verksamheten ingår flera verksamheter vars organisation påverkades mycket av polisens omorganisation 2015, och uppgifter om antalet anställda december 2015 är svåra att tolka. Därför följer i här istället utvecklingen från december 2016.

Kategorin operativ verksamhet samlar flera olika specialistfunktioner, exempelvis hundförare, insatspolis, trafikpolis, sjöpolis och rytteriet. Här är tillväxten 37 procent, från cirka 1 150 anställda 2016 till knappt 1 600 under 2024.

I verksamhetsområdet stöd och service ingår i första hand personal som på olika sätt arbetar med service till allmänheten, exempelvis pass- och tillståndshantering samt bemanning av receptioner. Även kommunpolis, vars främsta uppgift är att driva polisens brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete i samverkan med kommunen och övriga lokalsamhället, ingår här. Antalet anställda inom stöd och service ökade med 26 procent, från cirka 2 600 under 2016 till 3 250 under 2024. Specifikt kommunpoliserna ökade från 196 till 249 under samma period.

Inom Polisens kontaktcenter (PKC) och de regionala ledningscentralerna (RLC) är tillväxten betydligt mindre, 14 respektive 9 procent.¹⁵

Figur 6. Utveckling av antalet anställda inom övrig kärnverksamhet uppdelat på olika verksamhetsområden, 2016–2024.¹⁶

Källa: Personalstatistik Polismyndigheten.

¹⁵ Se kapitel 3 för en beskrivning av RLC:s verksamhet och kapitel 4 för en beskrivning av PKC.

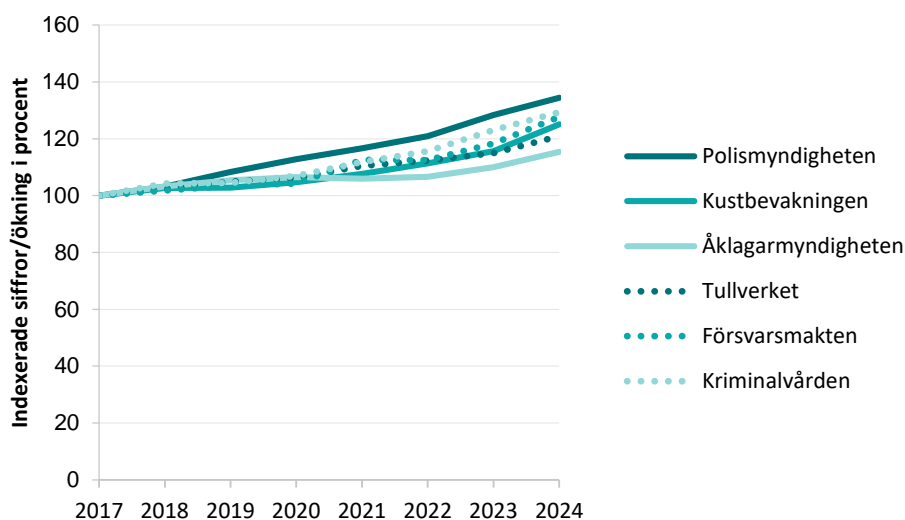
¹⁶ På grund av stor påverkan av Polismyndighetens omorganisation 2015 följer vi här utvecklingen från december 2016.

Fördelning av kostnader

Polismyndighetens samlade kostnader år 2024 var 43,8 miljarder. Personalkostnader utgör den absolut största delen av den totala verksamhetskostnaden, drygt 70 procent. Lokalkostnader står för 9 procent och övriga driftskostnader 15 procent. Mellan 2017 och 2024 har Polismyndighetens totala kostnader ökat med 78 procent. Den procentuella ökningen är något större för personalkostnaderna än för driftskostnaderna, men inte mer än att fördelningen mellan de olika kostnadsslagen endast varierar med några enstaka procentenheter och utan tydlig trend.

När kostnadsutvecklingen sätts i relation till personaltillväxten framkommer att kostnaden per anställd har ökat över tid. Sett till enbart personalkostnader har kostnaden per anställd ökat med 34 procent mellan åren 2017 och 2024, från cirka 596 000 per år till cirka 802 000. Det är en kraftigare ökning än ett antal jämförbara myndigheter med delvis närliggande verksamhet och som också vuxit kraftigt under perioden.¹⁷ Exempelvis ökar personalkostnaden per anställd med 29 procent på Kriminalvården, 28 procent på Försvarsmakten och 21 procent på Tullverket.

Figur. 7. Utvecklingen av personalkostnader per anställd, 2017–2024.

Källa: Ekonomistyrningsverket (ESV).

¹⁷ De totala personalkostnaderna har under samma period ökat med 49 procent på Kustbevakningen, 59 procent på Tullverket, 69 procent på Åklagarmyndigheten och Försvarsmakten och 102 procent på Kriminalvården.

Enligt företrädare för Polismyndigheten beror de ökade kostnaderna per anställd på det så kallade polislönetillägget, en särskild satsning på polisers löner med syfte att höja attraktiviteten i yrket.

Av de myndigheter som ingår i jämförelsen är personalkostnaden per anställd högst på Kustbevakningen och Åklagarmyndigheten (ca 1 miljon kronor per år 2024) och lägst på Kriminalvården (ca 590 000 kronor per år 2024).

Avslutande kommentarer

Antalet anställda på Polismyndigheten har blivit mer än 10 000 fler mellan 2016 och 2024. I flera avseenden har dock tillväxten inte fördelats i linje med regeringens prioriteringar. Antalet poliser har ökat betydligt mindre än civilanställda. Stödverksamheten har samma procentuella tillväxt som kärnverksamheten, vilket visar att man inte lyckats effektivisera stödverksamheten för att särskilt satsa på kärnverksamheten. Inom kärnverksamheten har den brottsförebyggande och ingripande verksamheten samt lokala utredningsgrupper en relativt låg tillväxt. Särskilt har region Stockholm haft svårt att växa inom flera prioriterade områden. Med en tillväxt av poliser på knappt 3 procent i region Stockholm har antalet poliser per 100 000 invånare minskat.

Fördelningen av personal ger dock inte hela bilden av hur olika verksamhetsområden har prioriterats. Det sker tillfälliga omflyttningar av personal både mellan verksamhetsområden, mellan organisatoriska nivåer och mellan regioner, och exempelvis har det under perioden funnits mer personal på plats i region Stockholm än vad som syns i statistiken. Tillfällig personal har bidragit till verksamheten på många håll, men samtidigt finns det mycket som tyder på att personalomflyttningarna inte är ett bra nyttjande av myndighetens resurser (Brå 2024a, Riksrevisionen 2023b, Polismyndigheten 2026b).

Inte heller personalens organisatoriska nivå inom utredningsverksamheten återspeglar fullt ut vilken typ av brottslighet som prioriteras där. I kommande kapitel redovisas verksamheten och dess resultat i olika delar av kärnverksamheten.

3. Verksamhetsresultat inom den brottsförebyggande och ingripande verksamheten

- Antalet inkomna larm har minskat samtidigt som personalstyrkan inom den brottsförebyggande och ingripande verksamheten har ökat. Det har minskat trycket på den händelsestyrda verksamheten och frigjort tid.
- Samtidigt lägger polispatrullerna mer tid per uttryckning, på hantering av vissa icke brottsliga händelser som exempelvis psykisk ohälsa, och på utredningsarbete.
- Det minskade trycket märks också i kortare uttryckningstider och ökad lokal närvaro.
- Polisen fokuserar särskilt på förebyggande arbete riktat mot den grova våldsbrottsligheten med koppling till kriminella nätverk.
- Polisen har ökat antalet inre utlänningskontroller och arbetsplatsinspektioner samt utvidgat användningen av utlänningslagen i syfte att förebygga gränsöverskridande tillgreppsbrottslighet.
- Andelen som uppger att de känner sig otrygga vid utevistelse i det egna bostadsområdet har minskat under perioden, medan oron för brottsligheten i samhället har ökat.

Var femte polisanställd arbetar inom den brottsförebyggande och ingripande verksamheten. Mellan 2015 och 2024 har verksamhetsområdet vuxit med 1 400 anställda, en ökning på 19 procent. Det är en lägre procentuell tillväxt än Polismyndigheten totalt och även lägre än andra delar av kärnverksamheten. Det här kapitlet inleds med en sammanfattande beskrivning av vad polisens brottsförebyggande och ingripande verksamhet innebär. Därefter redovisas ett urval resultatindikatorer för att beskriva utvecklingen inom området.

I kapitlet följs även gränsverksamheten upp genom bland annat antalet utlänningskontroller och arbetsplatsinspektioner.

Upplevd trygghet och förtroendet för polisen följs upp med uppgifter från Nationella trygghetsundersökningen (NTU).

Olika uppdrag inom verksamhetsområdet

Ingripandeverksamheten är händelsestörd

En del av det brottsförebyggande och ingripande verksamhetsområdet är den händelsestyrda verksamheten. Händelser kommer till polisens kännedom från i första

hand allmänheten via exempelvis 112 och polisens kontaktcenter (PKC), samt från larm- och vaktbolag eller internt inom myndigheten. De regionala ledningscentralerna (RLC) gör en första bedömning av prioritet samt resurssätter ärenden och beordrar patrullerna. Prioritet 1 har krav på omedelbar hantering och sätts vid fara för liv och hälsa eller stora egendomsvärden och för situationer som rör personer under 15 år. Typiska händelser som får prioritet 1 är pågående misshandel och trafikolyckor. Prioritet 2 betyder skyndsam hantering och prioritet 3 att händelsen ska hanteras i närtid. Samtliga prioritetsnivåer rymmer såväl brott som ordningsstörningar och olyckor.

Polisens brottsförebyggande arbete ska bedrivas problemorienterat och underrättelsebaserat

Den andra delen av verksamhetsområdet är det brottsförebyggande arbetet. Polisen definierar brottsförebyggande arbete som aktiviteter som myndigheten genomför eller aktivt deltar i, med det primära syftet att förhindra att brott begås. Verksamheten ska bedrivas i samverkan samt problemorienterat och underrättelsebaserat. Det betyder att åtgärder och aktiviteter ska bygga på kartläggningar och analyser av problemet (Polismyndigheten 2022c).¹⁸

Det förebyggande arbetet innefattar såväl relativt direkta och kortsiktiga åtgärder med syfte att förhindra och avvärja brott, som mer långsiktiga åtgärder med fokus på att förebygga genom att förändra orsaker till brotten samt att verka trygghetsskapande. I båda fallen krävs kartläggning och analys för att arbetet ska bli träffsäkert.

Personalen ska hantera de olika uppdragen

Generellt är det samma personalgrupper som arbetar händelsestyrt och ingripande som arbetar planlagt och brottsförebyggande. Inom personalgruppen finns olika roller och funktioner som ska bedriva de olika uppdragen.

Ingripandeverksamheten bemannas dygnet runt och vid varje arbetspass finns en minimibemanning som ska täcka upp det så kallade vaktuppdraget. Det är dessa patruller som i första hand ska användas för inkommande larm eller andra påkallade händelser. När det finns tid förväntas patrullerna också arbeta brottsförebyggande och trygghetsskapande. Ofta finns det även patruller utöver minimibemanningen. Dessa patruller kallas i regel för BF-bilar (där BF står för brottsförebyggande) och tanken är att de inte i första hand ska åka på larm utan ha stora möjligheter att arbeta

---

¹⁸ Se även Brå 2026:x (Brå 2026a) för ett längre resonemang om vad polisen brottsförebyggande arbete innebär.

brottsförebyggande och trygghetsskapande. Därutöver finns områdespoliserna vars uppdrag är att med ett långsiktigt perspektiv arbeta kontaktskapande, brottsförebyggande och trygghetsskapande.

Olika källor vittnar dock om att både de så kallade BF-bilarna och områdespoliserna ofta tas i anspråk av den händelsestyrda verksamheten eller andra uppdrag (Brå 2026a, Brå 2026b).

Verksamhetsresultat i det händelsestyrda arbetet

För att följa upp polisens händelsestyrda arbete har Brå studerat polisens akuta och brådskande utryckningar. Antalet inkomna ärenden med prioritet 1 och prioritet 2, i vilken mån de bemannas med en polispatrull samt tidsåtgången på varje händelse målar tillsammans en bild av trycket på polispatrullerna och hur mycket de hinner med. Utryckningstiderna är ett mått på hur snabbt patrullerna lyckas ingripa vid akuta och brådskande ärenden. Kortare utryckningstider är kopplat till mindre brottsskador, förbättrade chanser att klara upp brott samt en bättre service till medborgarna, och är ett förväntat resultat av en växande personalstyrka (Mourtgos m.fl. 2024).¹⁹

Färre utryckningar per polis

Trycket på den händelsestyrda verksamheten har lättat över tid både när det gäller inkomna larm och utförda utryckningar.

Det totala antalet inkomna ärenden till regionernas ledningscentraler (RLC) som fått slutlig bedömning som prioritet 1 eller prioritet 2 har minskat med drygt 50 000 ärenden, från drygt 460 000 under 2017 till 409 000 under 2024.²⁰ Andelen av de inkomna ärendena som bemannats med en polispatrull har varierat mellan 85 och 90 procent utan någon tydlig riktning. Sett enbart till ärenden inkomna från allmänheten är bemanningen generellt något högre och den har ökat under perioden, från 90 procent 2017 till 95 procent 2024.²¹

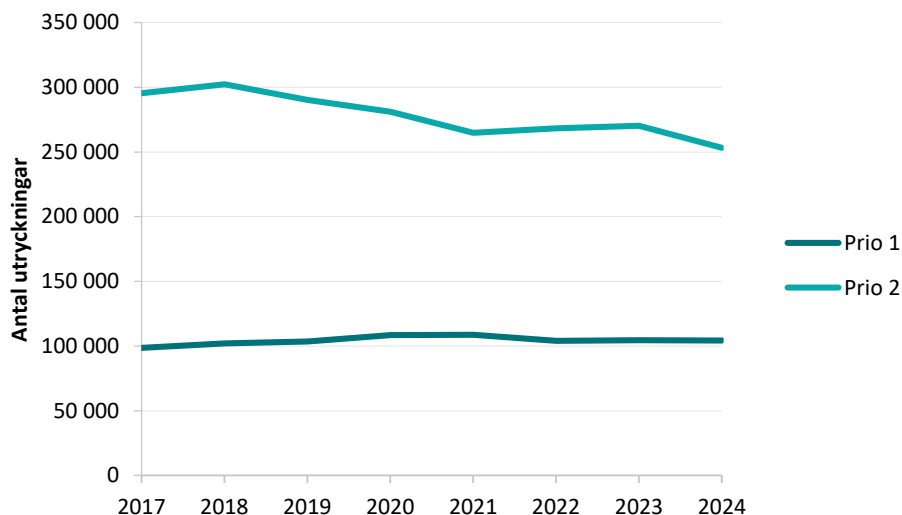
¹⁹ Sambandet påverkar främst utryckningar med prioritet 2. Larm med prioritet 1 behandlas skyndsamt även vid lägre bemanning (Mourtgos m.fl. 2024).

²⁰ Minskningen gäller dock enbart prioritet 2 som har minskat med 23 procent, medan de allra mest akuta ärendena har ökat med 17 procent. Även händelser med prioritet 3 minskar, men här finns uppgifter om att rutinerna för registrering och klassning av prioritet har ändrats på betydande sätt under perioden och Brå bedömer därför att den utvecklingen inte är meningsfull att studera.

²¹ Allmänheten är en kategorisering av anmälningssätt som Brå i samråd med Polismyndigheten bedömt med stor sannolikhet i första hand fångar allmänheten. Det är dock inte enbart privatpersoner utan allmänheten motsvarar också andra myndigheter och kollektivtrafik. År 2024 utgjorde kategorin 86 procent av alla inkomna

Sammantaget har antalet genomförda utryckningar med prioritet 1 eller 2 minskat med cirka 37 000 mellan 2017 och 2024.

Figur 8. Antal utryckningar med slutlig prioritet 1 eller 2 uppdelat på prioritet, 2017–2024.

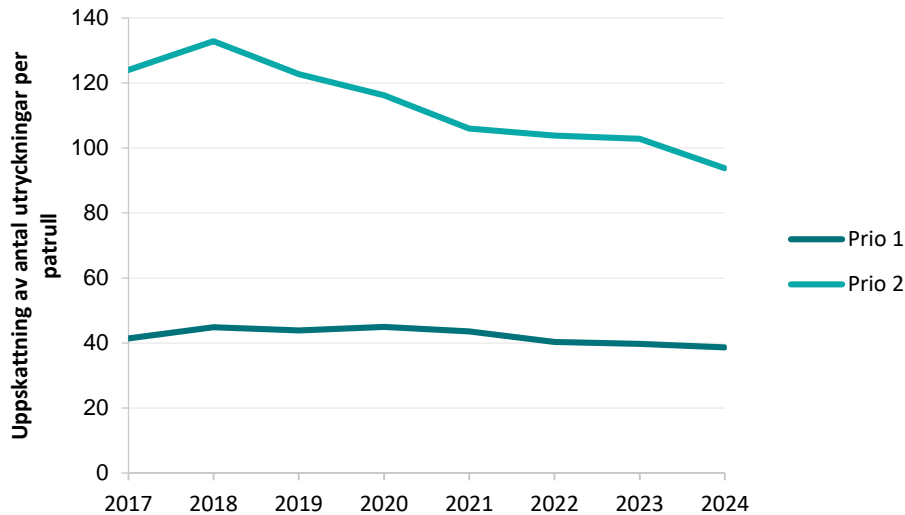
Källa: Verksamhetsstatistik Polismyndigheten.

I och med personaltillväxten under perioden innebär det minskade antalet utryckningar en tydlig minskning av antalet utryckningar per polispatrull.²² Antalet utryckningar med prioritet 1 per patrull minskar från 41 per år 2017 till 39 per år 2024, och antalet utryckningar med prioritet 2 per patrull minskar från 124 under 2017 till 94 under 2024.

larm med prioritet 1 eller 2. Bland de återstående är en övervägande andel ärenden inkomna från automatiska larm eller från vaktbolag.

²² Brå har inte haft tillgång till statistik över det exakta antalet polispatruller utan har utgått från antalet anställda inom den brottsförebyggande och ingripande verksamheten. Nivån är beräknad på antalet anställda inom verksamhetsområdet utan hänsyn till funktion, tjänstgöringsgrad eller frånvaro. Polispatruller bemannas vanligen med två personer, ibland fler och aldrig färre. För att i viss mån ta hänsyn till att även funktioner som inte arbetar ingripande ingår har beräkningen gjorts utifrån tre anställda per patrull. Trots det ska siffrorna inte användas för en uppskattning av nivån, utan enbart för utvecklingen över tid.

Figur 9. Ungefärlig uppskattning av antalet utryckningar per patrull med prioritet slutlig 1 eller 2 uppdelat på prioritet, 2017–2024.

Källa: Verksamhetsstatistik Polismyndigheten.

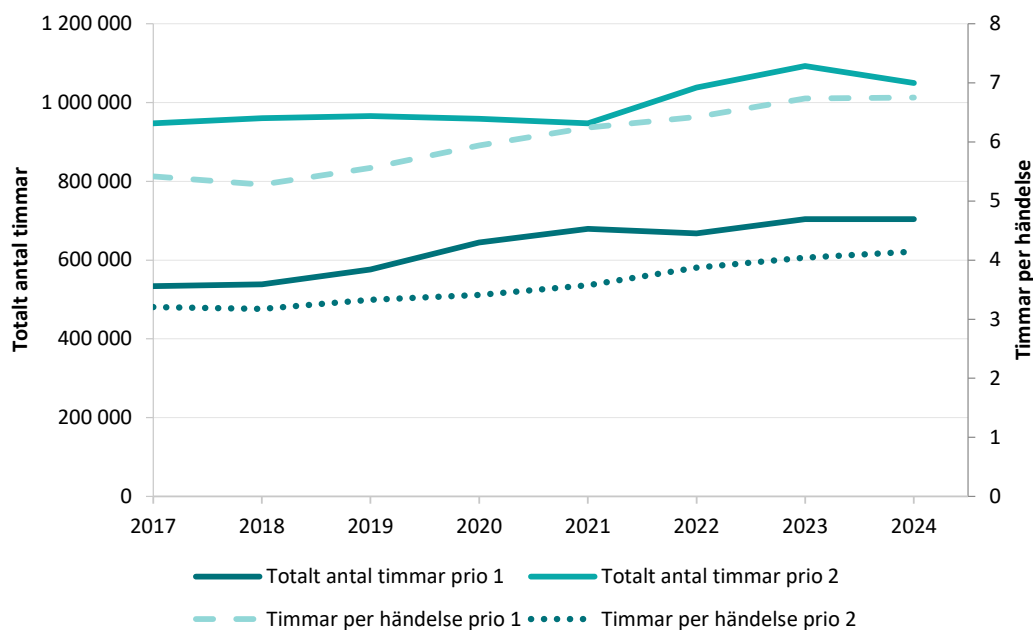
Flest är utryckningarna per patrull och år i polisregion Stockholm (165 utryckningar med prioritet 1 och 2 summerat), och lägst i polisregion Bergslagen och Nord (ca 105 utryckningar med prioritet 1 och 2 summerat). I samtliga regioner sker dock en tydlig minskning under perioden.

Tidsåtgång per händelse

Samtidigt som antalet utryckningar totalt och per patrull har minskat över tid så har tiden per utryckning ökat under perioden. Utryckningar med prioritet 1 har ökat från 5,4 timmar per utryckning 2017 till 6,7 timmar per utryckning 2024, och för prioritet 2 från 3,2 timmar till 4,1 timmar.²³

²³ Beräkningen utgår från den totala arbetstiden som lagts på en händelse oberoende av om den fördelats mellan flera olika patruller eller inte.

Figur 10. Totalt antal timmar för händelser och antal timmar per händelse, uppdelat på slutlig prioritet 1 och 2, 2017–2024.

Källa: Verksamhetsstatistik Polismyndigheten.

Brå tolkar den ökade resurstiden som i viss mån en följd av den växande personalstyrkan och det minskade trycket på polispatrullerna. Generellt kan antas att tillgänglig personal tas i anspråk mer eller mindre oberoende av det faktiska behovet, exempelvis genom att fler patruller än motiverat åker på vissa händelser. Det i sin tur innebär att en ökande personalstyrka riskerar att minska produktiviteten per anställd. Tolkningen får stöd av intervjuer med företrädare för Polismyndigheten där det framkommer att poliser i yttre tjänst upplever att det blivit lugnare, samt att faktumet att patrullerna har mer tid mycket väl kan leda till att de lägger mer tid.

Även sammansättningen av typer av händelser påverkar tidsåtgången per händelse. Mest tid per händelse lägger polispatrullerna vid mord eller dråp och allmänfarlig ödeläggelse, vilket är kategorier där antalet händelser ökat under perioden.²⁴ Vid en exkludering av händelser och resurstid kopplat till mord eller dråp samt allmänfarlig ödeläggelse minskar ökningen av timmar per händelse något men mönstret kvarstår.

²⁴ Före 2023 fanns inte någon separat händelsekod för allmänfarlig ödeläggelse.

Att tidsåtgången per händelse ökar kan också hänga samman med nya möjligheter för patrullerna att avrapportera händelser i mobiltelefonen i direkt anslutning till ingripandet istället för att åka in till stationen. Likaså finns det ökade förväntningar och krav på patrullerna att i samband med ingripanden genomföra utredningsåtgärder. Tidig beviskräkning och långtgående utredningsåtgärder av de polispatruller som är först vid en brottsplats är en välkänd framgångsfaktor för att nå resultat i utredningsarbetet som polisen tar fasta på i flera olika sammanhang (Polismyndigheten 2021c, Polismyndigheten 2023d, Brå 2020). Att patrullerna över tid genomför fler och mer långtgående utredningsåtgärder i samband med ingripanden framgår också av införandet av Snabbare lagföring där antalet ärenden ökat från cirka 27 000 under 2021 till knappt 72 000 under 2024.²⁵ Utvecklingen av it-stödet SAMLA som sedan 2018 finns för att stötta patrullernas utredningsarbete är även det ett tydligt uttryck för att det finns förväntningar på patrullerna att bidra i den utredande verksamheten (Polismyndigheten 2023e). Att dessa förväntningar ökat över tid kommer även till uttryck i Brås intervjuer.

En stor förändring över tid är också förväntningarna på patrullerna att bidra i den utredande verksamheten även utanför larm och ingripanden. Det kan exempelvis handla om att hålla ett målsägarförhör eller inhämta bevisning. Även för den delen av patrullernas utredningsarbete används it-stödet SAMLA (se även Brå 2026a). Eftersom det är verksamhet som bedrivs mellan larmen påverkar det dock inte tidsåtgången per uttryckning.

Tidsåtgång för inte brottsliga händelser

För att undersöka i vilken mån patrullernas tid tas i anspråk av aktiviteter som inte nödvändigtvis går att koppla till den direkt trygghetsskapande eller brottsbekämpande verksamheten och om det förändrats över tid har Brå studerat antalet händelser och tidsåtgången för ett antal utvalda händelsetyper: fylleri, transport och service (internt och externt), handräckning,²⁶ sjukdoms- och olycksfall, psykisk ohälsa och självmordsfall. Antalet händelser för de olika händelsetyperna har minskat från 154 000 händelser 2017 till 140 000 händelser 2024, medan den sammanslagna patrulltiden har ökat från 433 000 timmar till 476 000 timmar. Med personaltillväxten

---

²⁵ Snabbare lagföring är en arbetsmodell som syftar till att slutföra utredningen av de allra enklaste ärendena så fort som möjligt. Modellen bygger bland annat på att den polispatrull som gör ett ingripande med handledning av en jourhavande förundersökningsledare genomför alla utredningsåtgärder som går att göra och om möjligt även avslutar och slutdelger ärendet. Snabbare lagföring startade som en försöksverksamhet under 2018 i Polisområde Stockholm Nord och har efter det utvidgas successivt över landet. Ökningen av antalet ärenden är alltså ett resultat av det successiva införandet.

²⁶ Handräckning innebär att polisen hjälper en annan myndighet eller enskild att verkställa ett beslut eller en åtgärd.

inom den brottsförebyggande och ingripande verksamheten innebär det att antalet händelser per år och anställd har minskat från 22 händelser under 2027 till 17 händelser under 2024, och att antalet timmar per anställd i princip varit oförändrad på cirka 60 timmar per år.

Tabell 5. Antal händelser och patrulltid i totalt antal timmar avrundat till jämnt tusental uppdelat på vanliga typer av inte brottsliga händelser, 2017–2024.²⁷

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Fylleri								
Antal händelser	59 983	62 595	58 811	52 524	51 111	56 112	54 292	50 028
Total patrulltid	122 000	128 000	124 000	113 000	110 000	121 000	120 000	109 000
Extern Service/Transport								
Antal händelser	20 052	21 849	21 835	19 413	18 745	18 436	16 681	15 035
Total patrulltid	49 000	52 000	53 000	46 000	45 000	47 000	45 000	42 000
Intern Service/Transport								
Antal händelser	28 906	31 804	34 470	32 078	26 797	25 648	25 506	24 509
Total patrulltid	97 000	102 000	112 000	101 000	93 000	100 000	111 000	113 000
Handräckning								
Antal händelser	18 730	17 972	18 433	19 383	19 097	19 758	20 029	20 768
Total patrulltid	78 000	73 000	75 000	78 000	78 000	86 000	89 000	92 000
Sjukdomsfall/Olycksfall (inkl. hjärtstopp)								
Antal händelser	8 469	8 796	8 597	8 389	7 816	8 568	8 897	8 671
Total patrulltid	16 000	17 000	17 000	17 000	16 000	18 000	18 000	20 000
Psykisk Ohälsa								
Antal händelser	5 370	5 448	5 236	4 881	7 937	10 016	9 922	9 771
Total patrulltid	25 000	26 000	25 000	24 000	34 000	43 000	45 000	44 000
Självmondsärende								
Antal händelser	12 524	15 147	15 775	14 967	11 885	11 460	11 751	11 250
Total patrulltid	45 000	55 000	59 000	58 000	52 000	51 000	57 000	54 000
Totalt								
Antal händelser	154 034	163 611	163 157	151 635	143 388	149 998	147 078	140 032
Total patrulltid	433 000	452 000	466 000	437 000	430 000	466 000	485 000	476 000

Källa: Verksamhetsstatistik Polismyndigheten.

²⁷ Till skillnad från figurerna 9 och 10 ovan så ingår samtliga prioritetsnivåer här och det har inte tagits någon hänsyn till om händelsen initierats av en patrull eller påkallats av någon annan.

Under perioden som helhet är det fylleriärenden som sammantaget varit mest resurskrävande, runt 120 000 timmar per år. Såväl antalet händelser som den sammantagna resurstiden har dock minskat över tid. Händelser relaterade till psykisk ohälsa har däremot nästan fördubblats sedan 2017, både när det gäller antalet händelser och sammantagen patrulltid.

Kortare utryckningstider

Med utryckningstider avses tiden från att ett ärende registreras till dess att patrullen påbörjar uppdraget på plats. Utryckningstiderna har minskat under perioden. Det gäller såväl utryckningar med prioritet 1 som prioritet 2 och såväl mediantider som medelvärden. Både för prioritet 1 och 2 är det medelvärdena som minskar mest, vilket tyder på att man framför allt kortat tiden på de längsta fallen.

Tabell 6. Tid från registrerat ärende till påbörjat uppdrag på plats, mm:ss, median och medelvärde, 2017–2024.

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Median prio 1	10:47	10:43	10:38	10:22	10:10	10:03	09:58	10:13	09:56
Medelvärde prio 1	17:00	16:23	15:59	15:16	14:21	14:08	15:11	14:26	13:52
Median prio 2	19:57	20:14	20:18	19:54	19:37	18:58	18:31	18:40	18:25
Medelvärde prio 2 ²⁸		-	-	-	29:55	28:16	27:43	27:45	27:08

Källa: Verksamhetsstatistik Polismyndigheten.

De minskade tiderna för utryckningar med prioritet 1 gäller för samtliga regioner, och i samtliga regioner minskar medelvärdet betydligt mer än medianen. Det är särskilt tydligt i regionerna Bergslagen, Nord och Syd som alla tre har sänkt den genomsnittliga utryckningstiden för ärenden med prioritet 1 med över fem minuter. För prioritet 2 minskar alla regioner sin utryckningstid förutom Väst och Öst. Nivåerna varierar relativt lite mellan regionerna när det gäller prioritet 1 och något mer för prioritet 2, där Stockholm sticker ut med den högsta mediantiden på 25 minuter medan övriga regioner varierar mellan 15 och drygt 18 minuter.

²⁸ Medelvärdet för prioritet 2 går enbart att följa från 2020 på grund av oförklarliga extremvärden 2016–2019.

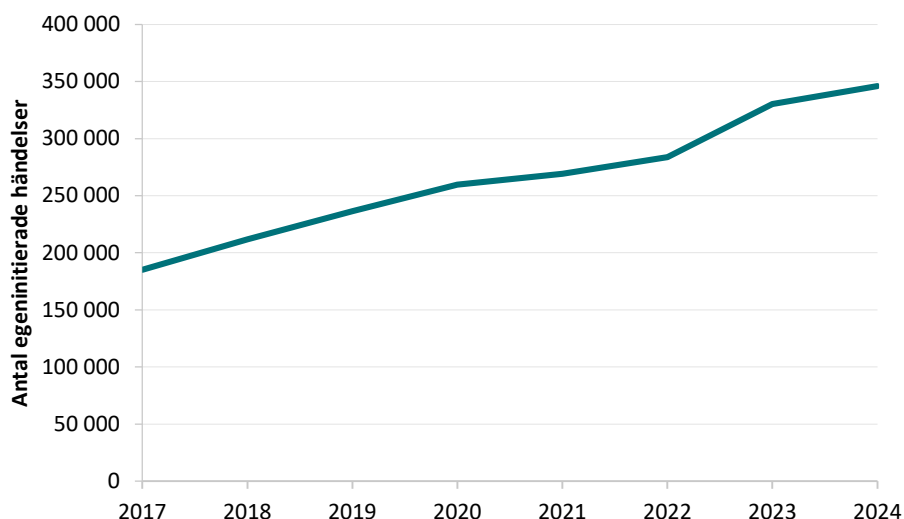
Verksamhetsresultat inom den lokala brottsförebyggande verksamheten

En kraftig ökning av person- och fordonskontroller

När antalet anställda inom det brottsförebyggande och ingripande verksamhetsområdet ökar och trycket på den händelsestyrda verksamheten minskar bör det finnas utrymme för ökad närvaro i lokalsamhällena med trygghetskapande och brottsförebyggande aktiviteter.

För att följa upp i vilken mån den växande personalstyrkan använts för verksamhet med brottsförebyggande syften har Brå bland annat studerat utvecklingen av så kallade egeninitierade händelserapporter. Egeninitierade händelserapporter är aktiviteter som inte har påkallats av någon annan utan som utförs på initiativ av polispatrullerna själva, i första hand olika former av kontroller.

Figur 11. Antal egeninitierade händelser 2017–2024.

Källa: Verksamhetsstatistik Polismyndigheten.

Antalet egeninitierade händelser har ökat kraftigt under perioden, från knappt 200 000 under 2017 till närmare 350 000 under 2024. I första hand drivs ökningen av ett ökat antal person- och fordonskontroller, men även av händelser som registrerats som planlagd verksamhet.

Till viss del kan ökningen av antalet kontroller knytas till förändrade rutiner för registreringen av egeninitierade händelser. Inom ramen för utvecklingen av systemstödet PGU infördes under 2022 så kallade mobila HR (händelserapporter), vilket innebär att polispatrullerna kan lägga in händelser själva direkt i systemet via sina mobiltelefoner istället för att anropa de regionala ledningscentralerna via radion. Sannolikt har förändringen gjort patrullerna mer benägna att registrera de kontroller som genomförs. Den mer effektiva hanteringen kan dock också ha gjort patrullerna mer benägna att faktiskt genomföra kontroller.

Eftersom ökningen sker redan från 2017, det vill säga innan möjligheten att registrera händelser via mobilen, är Brås bedömning att det skett en faktisk ökning av både person- och fordonskontroller och av planlagd verksamhet under tillväxtperioden. En ökning som i sin tur tyder på en ökad lokal närvaro.

I Stockholm ökar de egeninitierade händelserna först senare

Både nivåerna av egeninitierade händelser och utvecklingen under perioden varierar en del mellan polisregionerna. Minst antal egeninitierade händelser i förhållande till antalet anställda är det i region Stockholm. I Stockholm sker inte heller någon ökning förrän 2023, det vill säga efter att möjligheten att registrera händelser via mobilen hade införts. Det kan tyda på att ökningen i Stockholm drivits av de förändrade registreringsrutinerna. Samtidigt sammanfaller ökningen 2023 med dels en intensifiering av det grova våldet i regionen, dels ett ökat terrorhot, vilket kan antas medföra fler faktiska kontroller. Enligt Brås intervjupersoner bör också det kraftiga tillskottet av tillfällig personal som kom till regionen under i första hand 2022 och 2023 ha bidragit till en ökning av antalet kontroller. Brås bedömning är därför att det åtminstone delvis skett en faktisk ökning av antalet kontroller även i region Stockholm, men att ökningen kommit senare.

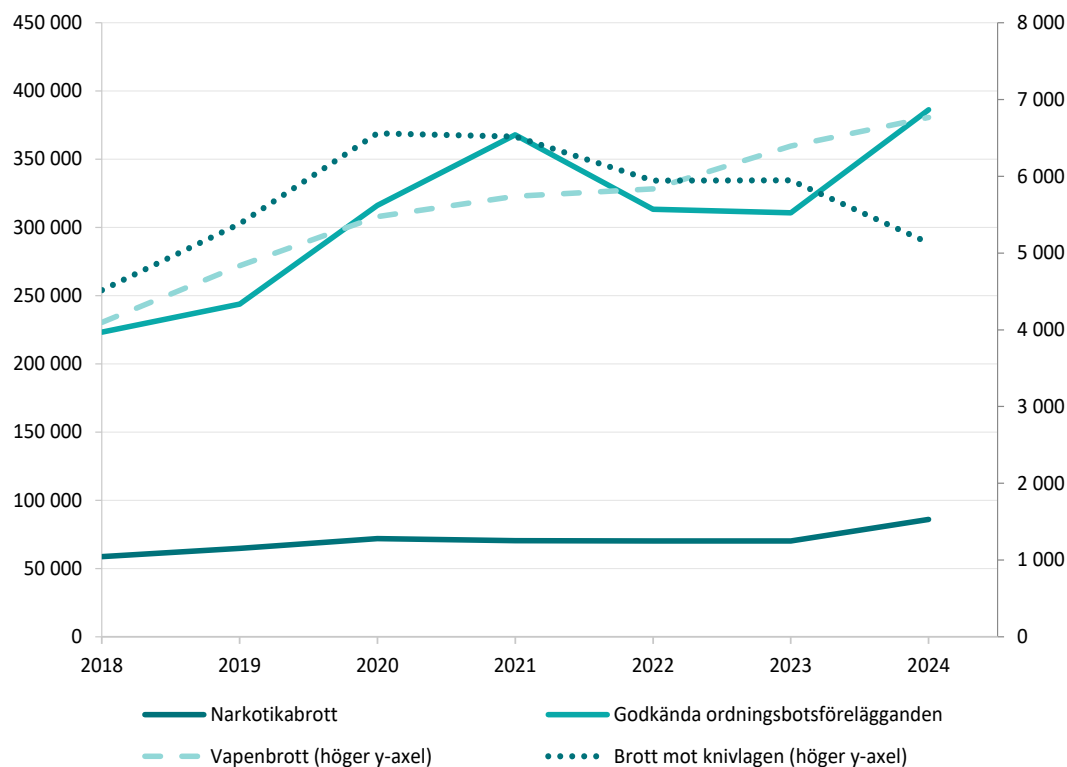
Polisen upptäcker fler ordningsförseelser

Med samma utgångspunkt som för de egeninitierade händelserna har Brå studerat antalet godkända ordningsbotsförelägganden samt inkomna ärenden med narkotikabrott, vapenbrott och brott mot knivlagen,²⁹ typiska så kallade ingripandebrott. Ingripandebrott och ordningsförseelser upptäcks i regel av polisen och inte efter anmälan från allmänheten. Fler poliser på gator och torg och i trafiken bör leda till att fler sådana brott och ordningsförseelser upptäcks och registreras.

---

²⁹ Lagen (1988:254) om förbud beträffande knivar och andra farliga föremål, knivlagen.

Figur 12. Antalet godkända ordningsbotsförelägganden samt inkomna ärenden med narkotikabrott, vapenbrott och brott mot knivlagen (huvudbrott), 2018–2024.

Källa: Ärendematerialet och Kriminalstatistik över ordningsbotsförelägganden, Brå.

Bortsett från en nedgång under 2022 och 2023 ökar antalet godkända ordningsbotsförelägganden under perioden, vilket tyder på en ökad polisiär närvaro framför allt i trafiken. Narkotikabrotten ökade mellan 2018 och 2022 för att därefter plana ut och sedan öka igen 2024. Ökningen 2024 kan till stor del knytas till förändringar i postlagen som gör det möjligt för postpersonal och postombud att rapportera misstänkta försändelser till polisen (Brå 2025a), och bör därför inte i första hand tolkas som ett uttryck för att fler poliser i lokalsamhället upptäcker fler narkotikabrott. Sett till perioden som helhet är det dock rimligt att polisens arbete också har påverkat utvecklingen. Exempelvis det ökade antal person- och fordonskontroller som redovisats ovan, men också insatser för att hitta gömd narkotika.

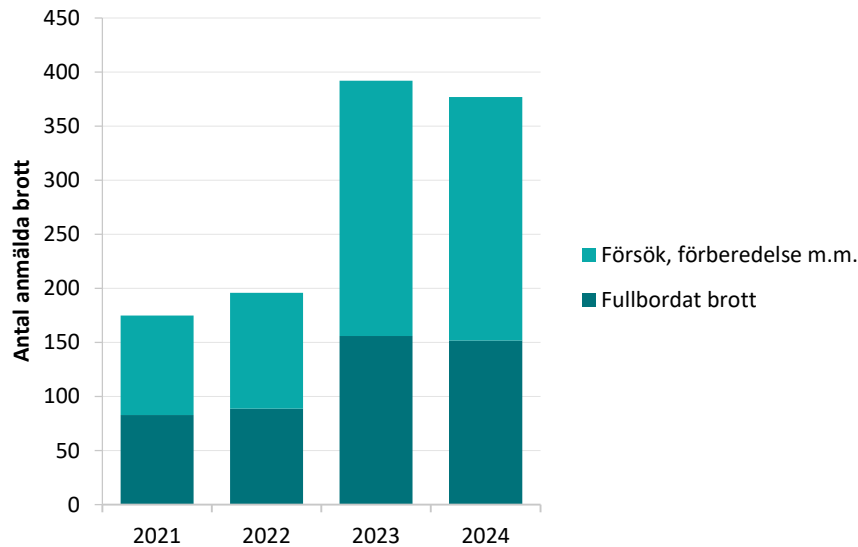
Vapenbrotten har ökat kontinuerligt under perioden, från 4 100 ärenden 2018 till cirka 6 800 ärenden 2024. Sedan 2020 går det även att följa de grova vapenbrotten specifikt som också ökar kraftigt, från knappt 1 500 ärenden 2020 till drygt 2 500 ärenden 2024. Möjligen kan även denna ökning delvis knytas till det ökade antalet kontroller av personer och fordon och alltså vara ett resultat av en ökad lokal närvaro. Sannolikt har även en förändrad lagstiftning för husrannsakan drivit utvecklingen. Sedan december 2021 har polisen utökade möjligheter att genomsöka gemensamma utrymmen, såsom trapphus och källare, i flerbostadshus i syfte att hitta vapen och andra farliga föremål (prop. 2020/21:216) (se även Brå 2026a). Att brott mot knivlagen inte ökar på samma sätt kan tolkas som att polisen inte prioriterar arbetet mot knivar på samma sätt som mot skjutvapen.

Polisen menar att de förhindrar många allvarliga våldsbrott

I årsredovisningen för 2024 skriver Polismyndigheten att de under året lyckats avvärja fler våldsdåd än tidigare, och i nyheter på polisens webbplats framhåller polisen att de genom bland annat underrättelseinformation, kamerabevakning och hög närvaro på strategiska platser lyckats förhindra och avvärja våldsdåd (Polismyndigheten 2025a, Polismyndigheten 2025c). I Brås intervjuer vidhåller företrädare för Polismyndigheten att de förbättrat förmågan att förhindra våldsdåd med koppling till kriminella nätverk. Brå har inte kunnat följa upp antalet allvarliga brott som förhindrats, men kan konstatera att den ökning av anmälda vapenbrott som redovisades i föregående stycke visar dels att polisen lägger resurser på att leta efter vapen, dels att de hittar fler vapen. Ett beslagttaget vapen är i sin tur ett vapen färre i händerna på någon som kan använda det och därmed potentiellt ett förhindrat våldsbrott. Sedan 2022 har också antalet skjutningar minskat kraftigt (Polismyndigheten 2026a).

Även förhållandet mellan fullbordade och inte fullbordade sprängningar kan indikera en ökad förmåga att förhindra våldsdåd, eftersom anmälda försöks- respektive förberedelsebrott kan tolkas som avbrutna brott. Anmälningarna om försöks- och förberedelsebrott har ökat i antal och i förhållande till anmälda fullbordade brott sedan 2021 när de första gången går att särskilja i statistiken.

Figur 13. Antal anmälda brott av allmänfarlig ödeläggelse genom sprängning uppdelat på fullbordade brott och försök, förberedelse m.m., 2021–2024.

Källa: Kriminalstatistik, Anmälda brott, Brå.

Gränsverksamheten har också ett brottsförebyggande uppdrag

Den gränspoliära verksamheten har framhållits som prioriterad i regeringens styrning av tillväxten (prop. 2017/18:1, prop. 2020/21:1). I kapitel 2 framgår också att antalet anställda inom gränspolisen ökat kraftigt sedan 2016. I gränspolisens uppdrag ligger att genom inre och yttre gränskontroll upprätthålla en ordnad migration och förebygga, förhindra och bekämpa gränsöverskridande brottslighet.

Delar av gränsverksamheten genomförs även poliser inom den brottsförebyggande och ingripande verksamheten. Det gäller särskilt kontroller av utlänningars rätt att vistas i Sverige, så kallade inre utlänningskontroller, vilka ökat kraftigt de senaste åren. Antalet registrerade inre utlänningskontroller ökade från knappt 11 000 under 2022 till cirka 38 000 under 2024. Ökningen sammanfaller med att en ny mobilapplikation för hanteringen av inre utlänningskontroller infördes. Applikationen förenklar genomförandet och dokumentationen av kontrollerna och har sannolikt bidragit till dels att fler kontroller genomförs, dels att en större andel av genomförda kontroller dokumenteras.

Polismyndigheten anger också att de genom effektivare användning av utlänningslagen (2005:716) och genom att avvisa personer som tillhör gränsöverskridande brottnätverk under en femårsperiod lyckats stoppa uppemot 100 000 tillgreppsbrott (Polismyndigheten 2025c, Polismyndigheten 2025d). Brå har inte haft möjlighet att granska polisens uppgifter i detalj, men kan konstatera att tillgreppsbrottsligheten har minskat kraftigt de senaste åren. Mellan 2017 och 2024 minskade antalet anmälda stölder från 486 000 till cirka 350 000, och under femårsperioden 2019 till 2024 minskade antalet anmälda stölder med cirka 90 000 brott. Sannolikt kan minskningen till viss del knytas till en minskad aktivitet hos internationella stöldligor (Brå 2024c). Att hela minskningen av antalet anmälda stölder kan härledas till den utökade tillämpningen av utlänningslagen är dock osannolikt.

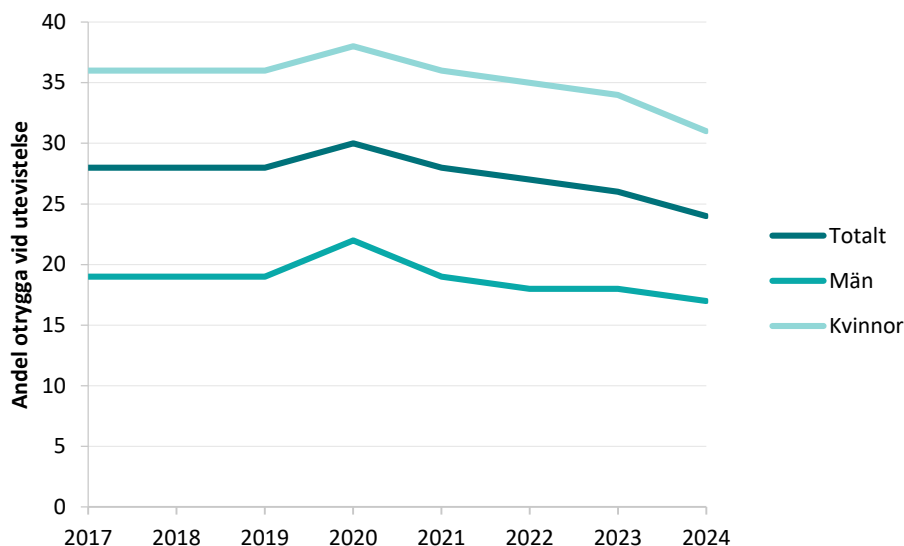
Ett annat exempel där polisens brottsförebyggande arbete (i samverkan med banker och flera andra aktörer) förefaller haft en positiv effekt är bedrägerierna. Efter flera års ökning av bedrägerigenererade brottsvinster minskade brottsvinsterna från bedrägerier under 2024 (Polismyndigheten 2025e).

Försiktig ökning av tryggheten vid utevistelse i det egna området

Ett mål med polisens verksamhet är också att skapa trygghet och bygga förtroende hos befolkningen, vilket är indikatorer som mäts i den Nationella trygghetsundersökningen (NTU). Enligt NTU har förtroendet för polisen ökat under perioden. Andelen som uppger att de har mycket eller ganska stort förtroende för polisens sätt att bedriva sitt arbete har ökat från 42 procent under 2017 till 60 procent under 2024. Den kraftigt uppåtgående förtroendetrenden gäller för alla regioner, och 2024 hade ingen av regionerna lägre än 57 procent som uttryckte förtroende för polisens arbete.

När det gäller den upplevda otryggheten visar NTU att andelen av den vuxna befolkningen som känner sig otrygga vid utevistelse i det egna bostadsområdet sent på kvällen har minskat något sedan den aktuella satsningen på polisen inleddes. I början av perioden låg nivån stabilt på 28 procent, men efter en uppgång 2020 har otryggheten minskat kontinuerligt fram till 2024 och låg då på 24 procent. Generellt är det en högre andel kvinnor som uppger att de är otrygga, utvecklingen över tid ser dock liknande ut för båda grupperna.

Figur 14. Andel som upplever att de är mycket eller ganska otrygga vid utevistelse sent i det egna bostadsområdet, totalt och uppdelat på män och kvinnor, 2017–2024.

Källa: Nationella trygghetsundersökningen (NTU), Brå.

Högst är otryggheten i regionerna Öst och Syd (27 procent). Öst är också den enda region där otryggheten inte minskat under perioden. Regionen med lägst otrygghet är Nord. Där har andelen otrygga under perioden gått från 19 procent till 14 procent.

Med undantag för bedrägerier på internet har även oron för att utsättas för någon av de brottstyper som efterfrågas i NTU minskat under perioden.³⁰ Andelen som anger att de valt en annan väg eller ett annat färdssätt på grund av oro för att utsättas för brott låg på samma nivå 2024 som 2017, men var något högre i mitten av perioden. Det som däremot har ökat är andelen av befolkningen som känner oro för brottsligheten i samhället. Att oron för brottsligheten i samhället skiljer sig från oron att själv utsättas för brott beror sannolikt på att oron på samhällsnivå generellt drivs av specifika brott som fått stor uppmärksamhet i media, exempelvis terroråd, skjutningar och sprängningar (Brantingham m.fl. 1986, Innes 2004). Under den studerade perioden har sådana brott varit utmärkande.

³⁰ I NTU tillfrågas respondenterna om oro att utsättas för misshandel, våldtäkt, rån, bedrägeri på internet, bostadsinbrott och stöld eller skadegörelse på bil.

Avslutande kommentar

En större personalstyrka och ett minskat tryck från den händelsestyrda verksamheten har ökat resursutrymmet för polisens arbete i lokalsamhället. Att den verksamhet som bedrivs är effektiv och ändamålsenlig är dock inte alltid givet. För att säkerställa att polispatrullerna lägger sin tid på rätt aktiviteter behöver Polismyndigheten skärpa sin analys och uppföljning av verksamheten.

Resultaten visar på en ökad tillgänglighet genom kortare uttryckningstider och fler proaktiva insatser. Tydligast märks det på ett ökat antal person- och fordonskontroller liksom upptäckta vapenbrott. Man kan konstatera att mycket resurser läggs på förebyggande insatser med fokus på den grova våldsbrottsligheten.

Samtidigt lägger poliserna allt mer tid på varje uttryckning. Det kan vara ett uttryck för förbättrad kvalitet med fler förstahandsåtgärder, tid för målsägare, vittnen och misstänkta samt avrapportering på plats. Men det finns också anledning att vara vaksam på att det minskade trycket inte leder till en minskad effektivitet, exempelvis i form av att fler patruller än vad det finns behov av åker på uppkomna larm.

Det finns också anledning att vara vaksam på att patrullerna förväntas bidra till den utredande verksamheten i fler olika sammanhang. En utveckling som i viss mån kan innebära ett mer effektivt resursutnyttjande, men samtidigt riskerar att ta upp mycket av patrullernas tid på bekostnad av deras tillgänglighet och deras trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete.

Även bilden av hur trygghet och otrygghet har utvecklats över tid ger en något delad bild. Andelen otrygga vid utevistelse i det egna bostadsområdet har minskat över tid, vilket en ökad polisiär synlighet kan ha bidragit till. Samtidigt finns det en ökad oro över brottsligheten i samhället, vilket indikerar att polisen inte lyckats minska den grova våldsbrottsligheten tillräckligt för att påverka allmänhetens upplevda trygghet i rätt riktning. Huruvida det växande förtroendet för polisen indikerar en ökad tilltro till polisens förmåga att hantera sitt uppdrag är svårt att avgöra. Det kan också tolkas som ett uttryck för oron för brottsligheten på samhällsnivå och ett stöd till polisen som den aktör som har till uppgift att hantera ett allvarligt samhällsproblem.

4. Verksamhetsresultat inom utredningsverksamheten

- De senaste åren har Polismyndigheten handlagt totalt 1,5–1,6 miljoner brott och cirka 1,2 miljoner ärenden per år. En stor del av ärendena avslutas på Polisens kontaktcenter (PKC) och hanteras inte inom utredningsverksamheten.
- Det totala antalet ärenden som handlagts inom utredningsverksamheten har minskat över tid. Minskningen består av mängdbrottsärenden. Övriga ärenden har ökat under perioden.
- Över tid har en allt större del av ärendena handlagts på utredningsjourerna och en mindre del på lokalpolisområdenas, polisområdenas och regionernas utredningsverksamhet. På lokalpolisområdena utreds dock allt fler grova brott.
- Den stora personaltillväxten inom utredningsverksamheten innebär att antalet handlagda ärenden per anställd inom utredningsverksamheten totalt sett har minskat från 60 ärenden under 2018 till 39 ärenden 2024.
- Både antalet och andelen uppklarade brott har minskat över tid. Antalet uppklarade brott per anställd har minskat från 19 stycken 2016 till 12 stycken 2024. Undantaget är vissa grova brott där antalet uppklarade brott har ökat. I vissa fall har även andelen uppklarade grova brott ökat.
- Utredningsverksamheten har blivit snabbare på att utreda, särskilt de enklaste ärendena. Det gäller både sett till det som redovisas till åklagare och det som läggs ner.

Utredningsverksamheten är den del av Polismyndigheten där tillväxten varit störst under perioden för uppföljningen. I det här kapitlet redovisar vi verksamhetsresultaten för utredningsverksamheten. Först beskriver vi inflödet av ärenden till utredningsverksamheten och därefter hur uppklaringen av brott har utvecklats. Slutligen visar vi hur handläggningstiderna för olika typer av ärenden förändrats. Uppklaringen utgår från varje enskilt brott och bygger på statistik om handlagda brott i den officiella kriminalstatistiken. Siffrorna för inflöde och handläggningstider bygger på ett datamaterial från Polismyndigheten bestående av ärenden inkomna mellan 2018 och 2024, fortsättningsvis kallat för ärendematerialet.³¹ Varje ärende räknas en gång oberoende av antalet brott i ärendet. Om det ingår fler än ett brott i ärendet kategoriseras ärendet utifrån huvudbrottet.

---

³¹ Det varierar över perioden vilka uppgifter som ingår i materialet och därför varierar uppföljningsperioden mellan olika mått. Se rapportens metodbilaga för en utförlig beskrivning av materialet och hur det har hanterats.

Ett relativt konstant inflöde av ärenden

Mellan 2016 och 2024 handlade Polismyndigheten 1,5–1,6 miljoner brott per år enligt den officiella kriminalstatistiken. Åren 2021–2024 fördelade sig brotten på 1,2 miljoner ärenden per år. Merparten av ärendena, 70 procent, kom in från allmänheten till Polisens kontaktcenter (PKC), huvudsakligen via telefon eller e-tjänst. Resterande ärenden har i första hand upprättats av polisman i tjänst och i andra hand via besök på polisstation.

Tabell 7. Antal inkomna och fördelade ärenden, antal i tusental per år och andel i procent, 2018–2024.³²

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Ärenden som anmälts via PKC	-	-	-	889	860	890	868
Ärenden som inte anmälts via PKC	-	-	-	338	340	358	356
Totalt antal inkomna ärenden	-	-	-	1 227	1 200	1 248	1 223
- varav totalt antal fördelade till utredningsverksamheten	661	649	649	628	597	616	601
- andel av totalt antal inkomna ärenden	-	-	-	51 %	50 %	49 %	49 %
- varav fördelade till utredningsverksamheten på region- eller polisområdesnivå	182	177	184	157	141	158	133
- andel av totalt antal ärenden till utredningsverksamheten	28 %	27 %	28 %	25 %	24 %	26 %	22 %
- varav fördelade till utredningsverksamheten på lokalpolisområdesnivå	329	323	312	301	274	263	244
- andel av totalt antal ärenden till utredningsverksamheten	50 %	50 %	48 %	48 %	46 %	43 %	41 %
- varav fördelade till utredningsjour	148	147	152	168	180	194	222
- andel av totalt antal ärenden till utredningsverksamheten	22 %	23 %	23 %	27 %	30 %	31 %	37 %

Källa: Ärendematerialet.

³² För åren 2018–2020 har vi inte information om ärenden som inte fördelats till utredningsverksamheten.

PKC är ett filter för utredningsverksamheten

Enligt polisens utredningsstrategi från 2021 ska utredningsresurserna användas effektivt och verksamheten ska fokusera på de brott som har förutsättningar att nå lagföring. Utredningsstrategin framhåller även vikten av skyndsam handläggning och tidig bevissäkring (Polismyndigheten 2021c). På PKC görs inledande utredningsåtgärder och en bedömning av om ärendet ska skickas vidare till utredningsverksamheten eller inte. PKC:s kapacitet och förmåga att bedöma ärenden blir därmed avgörande för utredningsverksamhetens möjligheter att följa strategin och klara sitt uppdrag.

Enligt polisens interna granskning av PKC (Polismyndigheten 2024c) och i Brås intervjuer framgår att den utredande delen av PKC:s uppdrag många gånger krockar med den del av uppdraget som gäller service och tillgänglighet för allmänheten. När verksamheten styrs mot ökad tillgänglighet och kortare svarstider går det ut över tiden som kan läggas på utredningsåtgärder och vice versa. I den nationella uppföljningen av PKC ingår indikatorer för svarstider. Målsättningen har varierat över tid och det saknas därför heltäckande statistik och jämförbara mått för hela perioden. Det Brå kan konstatera är att svarstiderna generellt har haft en positiv utveckling under 2024, efter att innan dess ha legat långt under målvärdena.

Vad gäller de utredande delarna finns ingen nationell uppföljning, vilket sannolikt medför att den delen av verksamheten prioriteras ner när den ställs i konkurrens mot tillgänglighet och svarstider. Det i sin tur riskerar att försämra kvaliteten i PKC:s utredningsarbete och förutsättningar att göra korrekta bedömningar av vilka ärenden som ska utredas.

Fler ärenden läggs ner på PKC

PKC har över tid lagt ner en större andel av de ärenden som inkommit och andelen ärenden som skickats vidare till utredningsverksamheten³³ har minskat, från 32 procent 2021 till 28 procent 2024.³⁴

De ärenden som PKC lagt ner och därmed inte fördelat vidare till utredningsverksamheten är i princip uteslutande ärenden där huvudbrottet är ett så kallat mängdbrott. Mängdbrott är brott som anses vara av enkel beskaffenhet och där Polismyndigheten i regel leder förundersökningen. Det handlar exempelvis om stöld, bedrägeri, skadegörelse, trafikbrott och narkotikabrott (se metodbilaga för vidare

---

³³ Detta avser ärenden där handläggande enhet inte är PKC, men där anmälan tagits upp via PKC.

³⁴ I det tillgängliga datamaterialet kan vi enbart följa den här utvecklingen från 2021.

information). I åtta till nio fall av tio har PKC lagt ner ärenden med skadegörelsebrott, tillgreppsbrott (exkl. i butik) och trafikbrott. Även bedrägerier läggs ofta ner av PKC. Andelen bedrägeriärenden som lagts ner av PKC har ökat från 49 procent 2021 till 65 procent 2024.

I vilken mån PKC lägger ner eller fördelar ärenden vidare till utredningsverksamheten varierar mellan polisregionerna. Lägst andel som fördelas vidare finns i Stockholm och Väst, vilket delvis kan förklaras av att skadegörelsebrott, såsom klotter, utgör en större del av anmälningarna i de regionerna.

Fler svårare ärenden att utreda

Antalet ärenden som utredningsverksamheten ska hantera har därmed minskat över tid. Sedan 2018 har antalet inkommande ärenden till utredningsverksamheten minskat med 60 000, från 661 000 ärenden till 601 000 ärenden. Det är antalet mängdbrottsärenden som minskar och särskilt de ärenden där det typiskt sett inte förekommer någon direkt interaktion mellan gärningsperson och den utsatta, såsom bedrägerier, tillgreppsbrott (exkl. i butik) och skadegörelsebrott. Sådana ärenden innebär ofta sämre förutsättningar för en utredning. Istället utgörs mängdbrotten i högre grad av ingripandebrott, såsom narkotikabrott, där förutsättningarna för en framgångsrik utredning generellt sett är bättre. Det har alltså sammantaget varit färre mängdbrott att utreda och dessa har samtidigt i högre grad utgjorts av ärenden som typiskt sett har bättre förutsättningar att klaras upp.

Parallellt med den utvecklingen har utredningsverksamheten de senaste åren hanterat fler ärenden som inte är mängdbrott och där vissa kan kräva mer utredningsresurser. Antalet ärenden som inte rör mängdbrott har ökat med 26 000 ärenden, från drygt 107 000 ärenden 2018 till 133 000 ärenden 2024. Ökningen är tydlig bland annat vad gäller våldsbrott, där exempelvis antalet ärenden som rör olaga hot mer än fördubblats sedan 2018. Andra exempel som ökat inom kategorin är häleri, ofredande och penningtvätt. I linje med vad som beskrivits i rapportens inledning om ökat våld i kriminella miljöer har antalet ärenden avseende ett urval av grova brott som typiskt kan kopplas till kriminella nätverk haft en kraftig procentuell ökning under uppföljningsperioden. Exempelvis har antalet ärenden som rör allmänfarlig ödeläggelse genom sprängning (inklusive försök, förberedelse och stämpling) ökat från 130 ärenden 2018 till 284 ärenden 2024. Även antalet ärenden med mord eller dråp, försök till mord eller dråp och förberedelse till mord eller dråp har ökat, från

1 061 ärenden till 1 364 ärenden mellan 2018 och 2024.³⁵ Antalet ärenden där huvudbrottet är grovt vapenbrott har ökat från 1 000 ärenden 2018 till 2 527 ärenden 2024. Eftersom vapenbrotten är exempel på ett så kallat upptäcksbrott är utredningarna av de ärendena i regel inte komplexa och resurskrävande på samma sätt som allmänfarlig ödeläggelse och mord med skjutvapen.

Skifte i fördelningen av ärenden

En annan utveckling inom utredningsverksamheten är att utredningsjourerna hanterar en större mängd ärenden än tidigare, både sett till antal och andel. Från att 2018 hanterat 22 procent av alla ärenden så hanterade utredningsjourerna 37 procent av ärendena 2024. När det gäller ärenden som typiskt sett kan hanteras inom Snabbare lagföring har andelen som utreds på utredningsjourerna ökat från 23 procent 2018 till 63 procent 2024.³⁶ Motsatt förändring har skett i utredningsverksamheten på lokalpolisområdesnivå där allt färre av de enklaste brotten utreds.

På lokalpolisområdesnivå utreds istället en allt större del av de grövre brotten. Exempelvis har andelen mord och försök till mord eller dråp som utreds på lokalpolisområdesnivå ökat från 15 procent under 2018 till 34 procent under 2024. Även allmänfarlig ödeläggelse genom sprängning utreds allt oftare av utredningsverksamheten på lokalpolisområdena, från 18 procent 2018 till 31 procent 2024. Likaså utreddes under 2024 över hälften, 54 procent, av grova vapenbrott på lokalpolisområdesnivå, jämfört med 44 procent 2018. Särskilt tydligt är detta i regionerna Väst och Stockholm där antalet ärenden som rör de här brotten och som utreds på lokalpolisområdesnivå har ökat kraftigt.

Sammantaget har det skett en förflyttning där en ökande andel av mängdbrotten, särskilt de enklare ärendena, utreds av utredningsjourer istället för utredningsverksamheten på lokalpolisområdena. Den senare utreder istället en allt större andel av ärenden med grova brott (se även Brå 2024a).

Det minskande antalet ärenden i kombination med personaltillväxten inom utredningsverksamheten innebär att ärendemängden generellt per anställd har

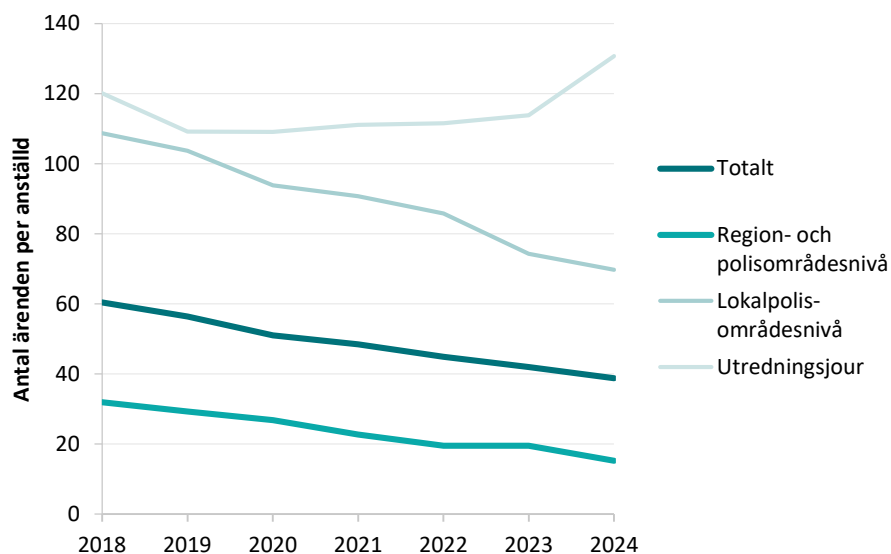
---

³⁵ När uppgifterna tagits fram har ingen hänsyn kunnat tas till den överskattning av fall av dödligt våld som sker systematiskt vid anmälningsupptagning (se Brås statistik om konstaterade fall av dödligt våld, Brå 2025b). Inte heller i avsnittet som följer om upplärning görs någon sådan rensning. Genom att i första hand studera mord med skjutvapen reduceras dock problemen eftersom överskattningen inom den typen är mindre.

³⁶ Alla faktorer som påverkar om ett ärende kan hanteras inom snabbare lagföring finns inte tillgängliga, men utifrån brottskod och anmälningsätt går det ändå att avgränsa analysen till de ärendena där arbetsmetoden i regel ska kunna användas och också ofta används. Mer information om avgränsningen återfinns i rapportens metodbilaga.

minskat över tid. Från att ha utrett 60 ärenden per anställd inom utredningsverksamheten 2018 har antalet minskat till 39 ärenden per anställd 2024. För utredningsjourerna har utvecklingen dock gått åt andra hållet, från 93 ärenden per anställd 2018 till 100 ärenden per anställd 2024. Utredningsjourerna hanterar alltså fler ärenden, även i förhållande till antalet anställda.

Figur 15. Antal ärenden per anställd inom utredningsverksamheten på olika nivåer, 2018–2024.

Källa: Ärendematerialet och personalstatistik, Polismyndigheten.

Generellt har uppkläringen inte förbättrats

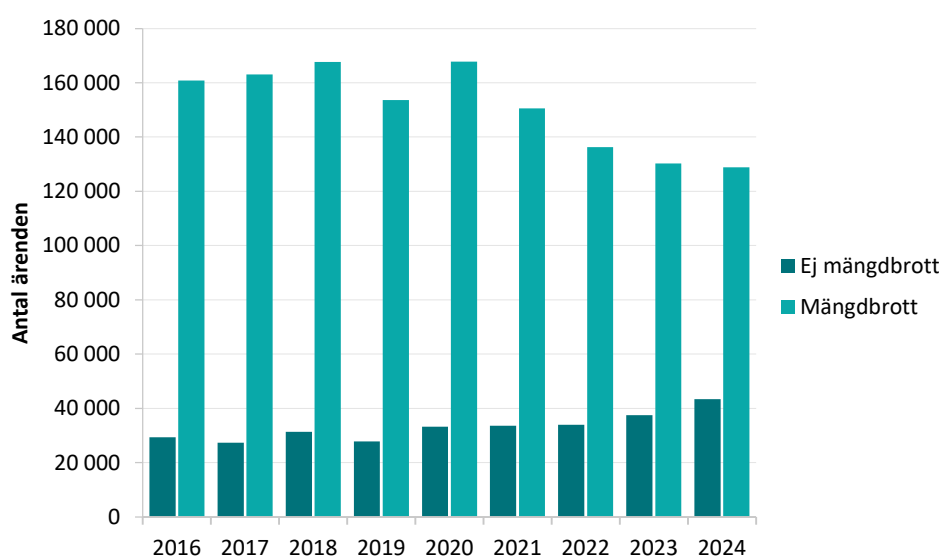
Sett till hela uppföljningsperioden 2016–2024 och samtliga brott har både andelen och antalet uppklarade brott minskat enligt den officiella kriminalstatistiken.³⁷ Mellan 2016 och 2020 ökade visserligen andelen från 13 procent till 14 procent, men den minskade sedan till 12 procent 2024. Enligt samma mönster ökade antalet uppklarade brott från 197 000 under 2016 till 224 000 under 2020, och minskade sedan till 188 000 under 2024.

³⁷ Med uppkläring menas här, liksom i den officiella kriminalstatistiken, personuppklarade brott, dvs. brott där ett lagföringsbeslut fattats om minst en person som är misstänkt för brottet. Med lagföringsbeslut menas beslut om att väcka åtal, utfärda strafföreläggande eller meddela åtalsunderlåtelse/straffvarning (Brå 2021a). Andelen personuppklarade brott (personuppklaringsprocenten) beräknas i relation till antal handlagda brott.

Försämrad upplärning av flera olika typer av brott

I den mån det är möjligt har vi delat upp den officiella kriminalstatistiken i mängdbrott och ej mängdbrott,³⁸ och kan då se att andelen brott som klaras upp är lägre bland mängdbrotten än övriga brott. Av mängdbrotten klarades 11 procent upp 2024, jämfört med 15 procent av övriga brott. I båda fall är andelen lägre än 2016 då 13 procent av mängdbrotten och 16 procent av övriga brott klarades upp. Sett till antalet uppklarade brott har det skett en kraftig minskning av antalet uppklarade mängdbrott över perioden, samtidigt som antalet uppklarade brott bland övriga brott ökat.

Figur 16. Antal mängdbrott, respektive ej mängdbrott, som klarats upp per år, 2016–2024.

Källa: Kriminalstatistik Handlagda brott, Brå.

Förutsättningarna för upplärning varierar

Brott kan också kategoriseras på ett sätt som speglar hur förutsättningarna typiskt ser ut för att brottet ska klaras upp. Ingripandebrott har i regel goda förutsättningar att klaras upp eftersom det är brott där det oftast finns en identifierad misstänkt direkt i anslutning till upptäckten och ingripandet mot brottet, till exempel narkotikabrott, trafikbrott och stöld i butik. Vid offerbrott utan interaktion, exempelvis bedrägerier, stölder och skadegörelsebrott, finns det ofta mindre för polisen att gå på och

³⁸ Det är inte alltid möjligt att särskilja mängdbrott och ej mängdbrott i den officiella statistiken, vilket innebär att antalen handlagda och uppklarade brott i båda kategorierna underskattas något. Se vidare resonemang i rapportens metodbilaga.

förutsättningarna för uppkläring är sämre (Brå 2014). En stor del av ingripandebrotten och offerbrotten utan interaktion är mängdbrott.

Offerbrott med interaktion har i regel sämre förutsättningar än ingripandebrotten, men bättre än offerbrott utan interaktion. Här ingår exempelvis våldsbrott och sexualbrott. I jämförelse med de andra två kategorierna utgörs kategorin offerbrott med interaktion till relativt stor del av andra brott än mängdbrott.

Minskad uppkläring av ingripandebrott

När det gäller ingripandebrotten har både antalet och andelen uppklarade brott minskat. Andelen har minskat succesivt från 52 procent 2016 till 39 procent 2024. Ett ökat inflöde gjorde dock att antalet uppklarade brott ökade under första halvan av uppföljningsperioden, från 131 000 brott 2016 till 153 000 brott 2020. Sedan dess har antalet dock minskat, och 2024 klarades 119 000 ingripandebrott upp.

Mönstret speglar utvecklingen för narkotikabrotten som utgör den klart största kategorin inom ingripandebrotten. Att andelen uppklarade narkotikabrott minskar beror sannolikt i första hand på förändrade strategier i hur polisen arbetar med ingripanden mot narkotikabrott över tid och att narkotikalagstiftningen i ökad utsträckning används för att störa kriminella och göra det jobbigt att ha en kriminell livsstil (Brå 2026a, Brå 2023c). I kapitel 3 framkommer att polisen över tid arbetar mer aktivt med person- och fordonskontroller. Det i sin tur kan leda till att en större andel av de anmälda narkotikabrotten utgörs av så kallade bom-anmälningar, det vill säga att det efter en upprättad misstanke inte påträffats någon narkotika på personen eller i personens blod eller urin, vilket drar ner andelen uppklarade brott. Även polisens tillämpning av den förändrade lagstiftningen för husrannsakan kan ha påverkat uppkläringen genom att en större andel av påträffad narkotika inte enkelt kan knytas till en person.

Trafikbrott och tillgrepp i butik är andra stora kategorier inom ingripandebrotten där antalet och andelen uppklarade brott minskat under perioden. Till skillnad från narkotikabrotten speglar utvecklingen inom trafikbrott och tillgrepp i butik sannolikt inte en förändring i typ av ingripanden, och utvecklingen kan i högre grad tolkas som försämrade utredningsresultat.

Inte heller andelen uppklarade offerbrott har ökat

I kategorin offerbrott utan interaktion minskade andelen brott som klarades upp från 3,2 procent 2016 till 2,6 procent 2024, och antalet uppklarade brott minskade från 28 000 brott till 19 000 brott. Andelen offerbrott utan interaktion inom kategorin

mängdbrott minskade från 2,7 procent till 1,8 procent. Här ingår exempelvis bedrägerier, skadegörelse och tillgreppsbrott som alla är typer av brott där uppkvaringen minskat. Det är i regel svårutredda brott och det är inte realistiskt att förvänta sig höga nivåer av andelen uppkvarade brott. Med det stora resurstillskottet borde dock polisen haft förutsättningar att höja uppkvaringen något (se även Brå 2014).

Detsamma gäller offerbrotten med interaktion där andelen uppkvarade brott visserligen inte har minskat under perioden, men inte heller ökat. Mellan 2016 och 2024 har andelen varierat runt 10 procent. Inom kategorin som helhet har antalet uppkvarade brott ökat från drygt 32 000 till drygt 38 000. Antalet uppkvarade offerbrott med interaktion inom mängdbrotten har varierat utan någon tydlig trend under perioden och ligger på drygt 18 000 brott både 2024 och 2016.

Under perioden med stora resurstillskott till Polismyndigheten har alltså både andel och antal uppkvarade brott minskat eller legat oförändrat i flera övergripande kategorier. Vad gäller kategorin mängdbrott kvarstår den negativa utvecklingen även när ingripandebrotten exkluderas.

Högre uppkvaring av vissa grova brott

Det finns undantag där uppkvaringen har en tydligt positiv utveckling under perioden. Brå har tittat särskilt på ett urval av grova våldsbrott som följts upp även i tidigare delredovisningar (Brå 2024a).³⁹ För samtliga har fler brott klarats upp per år under perioden, och för flera av brotten har även andelen uppkvarade brott ökat. Tydligast syns utvecklingen när det gäller allmänfarlig ödeläggelse genom sprängning (inklusive försök, förberedelse och stämpling), försök till mord eller dråp, samt fullbordade mord med skjutvapen. Även antalet grova vapenbrott som handlagts och klarats upp har ökat påtagligt. Andelen uppkvarade grova vapenbrotten har dock minskat markant.⁴⁰

---

³⁹ Såväl tidsperiod som antal handlagda och uppkvarade brott avviker här från vad som redovisas i Brå 2024a. Det beror i första hand på att vi här följer antalet brott så som de redovisas i den officiella statistiken och att vi i den tidigare rapporten använde ett separat datamaterial bestående av ärenden.

⁴⁰ Den stora ökningen av antalet vapenbrott beskrivs även i kapitel 3 och tolkas där som ett uttryck för polisens aktiva arbete för att hitta vapen.

Tabell 8. Antal handlagda och uppklarade brott för ett urval av grova brott, 2016–2024.

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Fullbordade mord med skjutvapen⁴¹									
- antal handlagda	74	108	127	101	110	101	115	122	123
- varav antal uppklarade	15	13	14	28	20	21	23	34	35
- andel uppklarade av handlagda	20	12	11	28	18	21	20	28	28
Försök till mord eller dråp⁴²									
- antal handlagda	830	878	855	953	1 039	1 053	1 026	1 227	1 489
- varav antal uppklarade	245	229	236	261	297	308	278	354	463
- andel uppklarade av handlagda	30	26	28	27	29	29	27	29	31
Allmänfarlig ödeläggelse genom sprängning									
- antal handlagda	-	-	87	203	257	331	371	634	822
- varav antal uppklarade	-	-	9	22	21	28	59	107	162
- andel uppklarade av handlagda	-	-	10	11	8	8	16	17	20
Grovt vapenbrott									
- antal handlagda	-	-	1 147	1 854	2 148	2 609	2 941	3 575	4 047
- varav antal uppklarade	-	-	347	455	444	481	567	639	701
- andel uppklarade av handlagda	-	-	30	25	21	18	19	18	17

Källa: Kriminalstatistik Handlagda brott, Brå.

Färre uppklarade brott per anställd

I och med den kraftiga personaltillväxten inom utredningsverksamheten har antalet handlagda, utredda och uppklarade brott per anställd minskat under perioden. I stort sett hela minskningen utgörs av mängdbrotten, där antalet uppklarade brott per anställd inom utredningsverksamheten minskat från 15 till 8 under perioden.

⁴¹ Antalet handlagda mord med skjutvapen motsvarar antalet brott som registrerats som mord med skjutvapen. Antalet som registrerats motsvarar inte nödvändigtvis det faktiska antalet (se Brå 2025b), men antalet felregistreringar är mindre för mord med skjutvapen än för andra typer av dödligt våld. För antalet uppklarade mord med skjutvapen är problemet med felregistreringar begränsat, men sannolikt underskattas andelen uppklarade mord med skjutvapen.

⁴² Försök till mord eller dråp inkluderar försök med och utan skjutvapen då de inte särredovisas i den officiella kriminalstatistiken.

Tabell 9. Antal handlagda, utredda och uppklarade brott per anställd inom utredningsverksamheten, 2016–2024.

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Alla brott									
- handlagda	142	142	142	136	127	117	110	103	98
- utredda	68	72	70	67	65	60	54	50	50
- uppklarade	19	19	19	18	18	16	14	13	12
Mängdbrott									
- handlagda	121	121	120	103	103	95	89	83	77
- utredda	52	55	53	42	45	42	38	34	33
- uppklarade	15	15	15	13	13	12	10	9	8
Ej mängdbrott									
- handlagda	17	17	19	16	18	19	18	18	19
- utredda	13	13	14	12	14	15	14	14	15
- uppklarade	3	3	3	2	3	3	3	3	3

Källa: Kriminalstatistik Handlagda brott, Brå.

Ärenden utreds snabbare

En annan viktig del av verksamhetsresultaten för utredningsverksamheten är handläggningstiderna, som med den växande personalstyrkan bör ha blivit kortare.

För att analysera handläggningstiden har vi använt det så kallade ärendematerialet. I analyserna ingår därmed ärenden som inkommit till Polismyndigheten från och med 2018 till och med första halvåret 2024, som fördelats till utredningsverksamheten och där en förundersökning har inletts. Vi har definierat handläggningstiden som tiden mellan registrering av ärendet hos Polismyndigheten och beslut om redovisning till åklagare eller nedläggning av ärendet.⁴³ För att kunna inkludera även öppna ärenden har handläggningstiden för 28 000 ärenden som var öppna vid datauttaget beräknats till datumet för uttaget.⁴⁴ Redovisningen i den här delen utgår från medianen av handläggningstiden om inget annat anges.

Markant minskning av den sammantagna handläggningstiden

Tiden från det att ett ärende öppnas till att det avslutas har minskat från 39 dagar till 28 dagar sedan 2018. För ärenden som redovisats till åklagare har handläggningstiden

⁴³ Ärenden som resulterat i en ordningsbot och ärenden där det inte inletts någon förundersökning har exkluderats från den här delen av analysen.

⁴⁴ Öppna ärenden utgjorde 0,9 procent av ärendena i analysen. Median för handläggningstiden i dessa ärenden var 572 dagar.

minskat från 63 dagar till 38 dagar. Den kortare handläggningstiden kan därmed inte förklaras av att man i högre utsträckning lägger ner ärenden.

Tabell 10. Median handläggningstid i antal dagar, totalt och uppdelat på typ av huvudbrott samt typ av handläggande enhet.

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Totalt	39	38	34	31	30	30	28
- enbart redovisade	63	60	57	55	50	45	38
Mängdbrott	36	34	30	27	26	25	24
- enbart redovisade	57	53	49	46	41	37	33
Typiska ärenden, snabbare lagföring	35	31	27	23	20	18	20
- enbart redovisade	42	38	35	32	29	28	27
Ej mängdbrott	63	62	57	57	60	59	50
- enbart redovisade	143	153	141	154	164	164	131
Utredningsjour	4	6	6	8	8	9	10
- enbart redovisade	11	15	14	15	18	21	23
LPO	49	47	44	44	45	46	50
- enbart redovisade	71	72	73	82	92	108	102
PO/Region	55	53	45	42	50	49	36
- enbart redovisade	135	120	109	112	138	129	95

Källa: Ärendematerialet.

Enklare ärenden handläggs i regel inom tre veckor

För ärenden med mängdbrott har handläggningstiden minskat från 36 dagar till 24 dagar, och för den delmängd av mängdbrottsärenden som typiskt sett kan hanteras inom Snabbare lagföring har den minskat från 35 dagar till 20 dagar. Att handläggningstiden för ärenden som typiskt sett hanteras inom Snabbare lagföring har minskat så kraftigt beror på den successiva utbyggnaden av arbetsmetoden där fler och fler av de typiska ärendena inkluderas i arbetssättet. Handläggningstiderna minskar även sett till enbart de redovisade ärendena, men tiderna är generellt längre.

För ärenden där huvudbrottet inte är ett mängdbrott har handläggningstiden minskat från 63 dagar till 50 dagar, med den största minskningen 2024. Sett enbart till de redovisade ärendena syns ingen tydlig trend, handläggningstiderna har både ökat och minskat under perioden.

Analyserar man istället handläggningstiden utifrån vilken del av utredningsverksamheten som utreder ärendet framträder en bild med ökade handläggningstider i vissa delar. Det är en utveckling som speglar förändringen över tid när det gäller var inom organisationen olika ärenden utreds. Exempelvis har handläggningstiden hos utredningsjourerna blivit längre i takt med att ärendemängden ökat. Även på lokalpolisområdesnivå har handläggningstiderna för redovisade ärenden ökat, vilket speglar att lokalpolisområdenas utredningsenheter över tid utreder allt fler grova brott.

De kortare handläggningstiderna kan ha påverkat uppkläringen

Kortare handläggningstider är normalt sett positivt för de målsäganden, vittnen och misstänkta som berörs av en utredning. Det skapar också förutsättningar för en snabb reaktion från samhället på begångna brott och bör kunna frigöra tid och resurser för mer och bättre utredningsarbete. Med tanke på minskningen av antalet och andelen uppklarade mängdbrott är det dock inte omöjligt att de kortare handläggningstiderna i viss mån skett på bekostnad av uppkläringen.

Avslutande kommentar

Utredningsverksamheten har i flera avseenden klarat att möta de senaste årens ökning av grovt våld med koppling till kriminella nätverk. För ett urval av brottstyper som typiskt sett kan kopplas till kriminella nätverk har fler brott klarats upp per år, och i ett par fall har även andelen uppklarade brott ökat. Samtidigt har polismyndigheten misslyckats med uppkläringen av mängdbrotten. Både antalet och andelen uppklarade mängdbrott har minskat. Det är en utveckling som gäller även om ingripandebrotten exkluderas från kategorin.

Sannolikt har fördelningen av personella resurser haft betydelse för i vilka delar av utredningsverksamheten Polismyndigheten lyckats bättre eller sämre. Det är tydligt hur resurser i första hand har allokerats till de delar av verksamheten som utreder grövre brott och att myndigheten trots det stora resurstillskottet prioriterat ner mängdbrotten. Samtidigt påtalar Brås intervjupersoner att det framför allt är nya arbetssätt och verktyg som skapat de viktigaste förutsättningarna för den positiva utvecklingen inom grova brott, bland annat kopplat till underrättelseverksamhet, informationsförsörjning och myndighetens digitala kompetens. I Brås tidigare delredovisning med fokus på utredningsverksamheten framgår också att organisering, ledarskap, erfarenhet och arbetssätt är minst lika viktigt för resultaten som dimensionering av personal och rimlig arbetsbörda (Brå 2024a).

Även Polisens kontaktcenters (PKC:s) roll är värd att nämna. Att ärenden med dåliga förutsättningar läggs ner redan på PKC och aldrig belastar utredningsverksamheten är rationellt. Det frigör utredarnas tid för övriga ärenden och fler ärenden med potential att nå uppklaring kan utredas. Det förutsätter dock att PKC gör korrekta bedömningar. Om filtreringen fungerar dåligt, och ärenden som skulle klarats upp istället läggs ner av PKC, blir hanteringen istället en begränsning – i praktiken sätter PKC taket för vilken uppklaringsprocent som är möjlig att uppnå. Resultaten visar att ärenden allt oftare läggs ner redan på PKC, och det finns indikatorer på att PKC inte har kapacitet och förmåga att genomföra tillräckliga utredningsåtgärder för att göra en adekvat bedömning. Det finns anledning att följa upp PKC:s roll ytterligare för att bland annat avgöra i vilken mån den ökande andelen ärenden som läggs ner på PKC har gynnat eller missgynnat den sammantagna uppklaringsprocenten.

5. Utsatta områden

- Antalet utsatta områden har inte minskat och en stor del av den grova nätverkskriminaliteten kan fortsatt kopplas till utsatta områden.
- Samtidigt har situationen i de utsatta områdena förbättrats på flera sätt. Bland annat beskriver polisen ett lugnare socialt klimat med lägre nivåer av öppen kriminalitet. NTU-resultat tyder på att otryggheten i de utsatta områdena har minskat, samtidigt som förtroendet för polisen ökat.
- Utsatta områden har prioriterats i polisens personaltillväxt, även om det av flera anledningar är svårt att beräkna exakta nivåer.
- Över tid åker polisen på något färre utryckningar per utsatt område. Brå bedömer också att polisens lokala närvaro har ökat.
- Under senare år har polisen klarat upp både en större andel och ett större antal av ett urval grova brott i utsatta områden som typiskt kan kopplas till kriminella nätverk.

Utsatta områden är geografiskt avgränsade områden med låg socioekonomisk status och omfattande kriminell påverkan på lokalsamhället (Polismyndigheten 2025f). Den kriminella påverkan kan vara direkt, exempelvis genom hot och utpressning, eller indirekt, som när boende bevittnar offentliga våldshandlingar eller öppen narkotikahandel. När boende upplever otrygghet minskar deras benägenhet att anmäla brott och medverka i rättsprocesser, vilket försvårar polisens arbete i områdena.

En tydlig förväntan från regeringen har varit att de höjda anslagen till Polismyndigheten ska leda till ökade insatser i landets utsatta områden och flera styrdokument pekar ut utsatta områden som prioriterade i tillväxtarbetet (prop. 2017/18:1, prop. 2020/21:1). I det här kapitlet följer vi därför polisens arbete i de utsatta områdena under den studerade perioden genom att analysera den lokala personaltillväxten, verksamhetsresultat och resultat från nationella trygghetsundersökningen (NTU).⁴⁵ Kapitlet inleds med en övergripande beskrivning av områdenas utveckling över tid.

Utvecklingen i utsatta områden över tid

Polisen har använt begreppet *utsatt område* sedan 2014 och sedan 2015 publiceras vartannat år en lista över Sveriges utsatta områden. Listan bygger på lokala lägesbilder och sammanställs av Nationella operativa avdelningen (Noa). Områdena delades tidigare in i tre kategorier – utsatta områden, riskområden och särskilt utsatta

---

⁴⁵ Data över brott och ärenden som presenteras i kapitlet gäller brott som begåtts inom geografiska områden som vid brottstillfället klassades som utsatta.

områden – men sedan 2025 används inte längre kategorin riskområden (Polismyndigheten 2025f). Särskilt utsatta områden kännetecknas av en högre koncentration av kriminella aktörer, extremism och parallella samhällsstrukturer, och att situationen i områdena bedöms ha utvecklats så långt att polisen finner det svårt eller nästintill omöjligt att fullfölja sitt uppdrag. Geografiskt sett är utsatta områden koncentrerade till stora och medelstora städer i södra och mellersta Sverige.

Minskad social oro men fortsatt hög brottskoncentration

För tio år sedan beskrev polisen hur utsatta områden präglades av social oro, kriminalitet i unga åldrar, normaliserat skjutvapenvåld, öppen narkotikahandel och en låg vilja att delta i rättsprocesser. Misstron mot polisen var utbredd och poliser motarbetades ibland aktivt till den grad att man avvaktade med ingripanden. Blåljuspersonal utsattes för planerade attacker och periodvis uppstod lokala upplopp med omfattande skadegörelse, stenkastning och bilbränder (Polismyndigheten 2015; Polismyndigheten 2017).

Flera av problemen kvarstår alltjämt, men situationen har i vissa avseenden förbättrats. Till exempel har den öppna narkotikahandeln begränsats (Polismyndigheten 2017, Polismyndigheten 2019) och polisen upplever sig ha en ökad lokalkännedom och förbättrad förmåga att arbeta både förebyggande och ingripande (Brå 2023a). Småskaliga upplopp och angrepp mot blåljuspersonal har blivit mer sällsynta (Polismyndigheten 2021d, Polismyndigheten 2023f, Polismyndigheten 2025f) och polisen upplever en växande legitimitet i områdena. År 2025 menade polisen att de kan verka utan problem i de flesta områden (Polismyndigheten 2025g).

Samtidigt präglas områdena fortsatt av hög brottskoncentration. En fjärdedel av de 1 500 skjutningar som inträffade i Sverige 2019–2023 skedde i utsatta områden (Polismyndigheten 2023f) och 2025 uppskattade polisen att cirka 60 procent av landets skjutningar kan kopplas till utsatta områden, antingen genom att de inträffar i ett utsatt område eller genom att de utförs av aktörer med koppling till utsatta områden (Polismyndigheten 2025g). Givet områdenas befolkningens mängd innebär det en mångdubbel överrepresentation.

Antalet utsatta områden är närmast oförändrat

Polismyndigheten har som mål att minska antalet utsatta områden, både genom att förbättra situationen i befintliga områden och genom att se till att inga nya områden tillkommer (Polismyndigheten 2021b). Polisens långsiktiga mål är att det inte ska finnas några utsatta områden.

Trots att polisen sedan 2019 beskrivit en något förbättrad lägesbild har antalet utsatta områden inte minskat. Flera områden har dock rört sig in och ut från listan. Vid 2023 års lägesbild var det exempelvis sex områden som inte längre klassades som utsatta medan fyra nya tillkommit. År 2025 ökade antalet utsatta områden från 59 till 65. Ökningen var emellertid av teknisk karaktär och berodde på att polisen ritat om sina områdesgränser (Polismyndigheten 2025f).⁴⁶ Antalet lokalpolisområden med utsatta områden har under hela perioden varierat mellan 32 och 33, vilket motsvarar ungefär en tredjedel av Sveriges lokalpolisområden.

Personaltillväxten i utsatta områden

Beräkningar av polisens personalstyrka i utsatta områden försvåras av flera faktorer. Organisatoriskt hör poliser på lokal nivå till lokalpolisområdet och inte till ett specifikt utsatt område. Därtill delar Polismyndigheten inte detaljerad personalstatistik om enskilda lokalpolisområden. Beräkningar av antalet anställda i utsatta områden över tid påverkas även av att antalet områden, liksom vilka lokalpolisområden som har utsatta områden, varierar över tid.

För att ändå ge en bild av personalutvecklingen i de utsatta områdena har vi analyserat aggregerad personalstatistik för de 32 lokalpolisområden som haft minst ett utsatt område under hela perioden 2015–2024. Utvecklingen kan på det här sättet följas fram till och med halvårsskiftet 2024. Därefter sker organisatoriska förändringar i de aktuella lokalpolisområdena. För att nivåerna i början och slutet av perioden ska vara jämförbara sätts startpunkten till halvårsskiftet 2016.⁴⁷

Antalet poliser i utsatta områden har vuxit något mer än i landet i stort

Personalstyrkan som helhet har inte vuxit mer i lokalpolisområden med utsatta områden än i lokalpolisområden generellt. Inom den brottsförebyggande och ingripande verksamheten är dock tillväxten större i lokalpolisområden med utsatta områden, 33 procent mellan 2016 och 2024, vilket kan jämföras med 24 procent i lokalpolisområden generellt.⁴⁸ Även tillväxten av den lokala utredningsverksamheten samt antalet områdespoliser är något högre i lokalpolisområden med utsatta områden.

---

⁴⁶ Av de sex ”nya” områdena på 2025 års lista hade fem stycken tidigare ingått i ett större utsatt område.

⁴⁷ De 32 områdena kommer härnäst refereras till som ”lokalpolisområden med utsatta områden”. Även andra lokalpolisområden har dock haft utsatta områden under delar av perioden. Starttiden sätts till halvårsskiftet eftersom det förekommer månadsmässiga variationer i polisens anställningsmönster.

⁴⁸ Siffrorna för tillväxten inom BF/IGV skiljer sig från uppgifter i tidigare kapitel på grund av den avvikande uppföljningsperioden.

Samtidigt indikerar olika omständigheter att prioriteringen av utsatta områden är större än vad som framgår ovan.⁴⁹ Till att börja med växte personalstyrkan i utsatta områden relativt kraftigt under 2015, alltså innan vår mätperiod och den stora ökningen av polisens anslag. Därtill ingår lokalpolisområden med utsatta områden i den nationella siffran, vilket driver upp det nationella snittet och gör att skillnaderna framstår något mindre än de är. Omkring 40 procent av lokalpolisområdena med utsatta områden ligger också i region Stockholm, där personaltillväxten varit begränsad och särskilt så inom den brottsförebyggande och ingripande verksamheten. Att utvecklingen av personal inom den brottsförebyggande och ingripande verksamheten ändå är större i lokalpolisområden med utsatta områden tyder på att region Stockholm prioriterat lokalpolisområden med utsatta områden framför övriga lokalpolisområden i regionen, vilket bekräftas av Brås intervjupersoner. Utöver personaltillväxten har personalstyrkan i utsatta områden periodvis även förstärkts av tillfälligt förflyttad personal, ofta i samband med särskilda händelser kopplade till grova brott.

Regioner med utsatta områden riskerar att underprioriteras sett till resursbehov

Utsatta områden är inte direkt prioriterade i den nationella fördelningsmodell Polismyndigheten använder för att fördela resurser mellan regionerna, vilken främst bygger på befolkningens mängd och antal anmälda brott. Samtidigt antas utsatta områden präglas av lägre anmälningsbenägenhet (Polismyndigheten 2025f) och en högre förekomst av felaktig folkbokföring och illegala boendeformer (Skatteverket 2025, SOU 2017:86 s. 176, SOU 2023:57 s. 76 ff.). Den officiella statistik fördelningsmodellen utgår från riskerar därmed att i viss mån systematiskt underskatta områdenas resursbehov (se även Brå 2023a). Det är vidare troligt att områdena är mer resurskrävande även av andra skäl, till exempel för att de innebär ett mer slitsamt arbetsklimate och har en högre frekvens av svårutredda ärenden.

Om utsatta områden innebär kostnader för regionerna som fördelningsmodellen inte beaktar riskerar det att leda till otillräcklig resurstilldelning. Regioner som ändå vill prioritera utsatta områden kan därför behöva nedprioritera lokalpolisområden utan utsatta områden, vilket kan leda till snedfördelningar inom regionen, eller tvingas förlita sig på tillfälliga personalförflyttningar (regionalt eller nationellt). I tidigare delredovisningar (Brå 2023a och 2024a) och tidigare i denna rapport har vi lyft att det i flera omgångar skett tillfälliga personalförflyttningar inom och till polisregion Stockholm, som är den region med flest utsatta områden. Riksrevisionen (2023b) och

---

⁴⁹ En mer detaljerad analys av personaltillväxten i de utsatta områdena återfinns i Brå 2023a. Den visade på en än tydligare prioritering av de utsatta områdena.

Brå (2024a) har kritiserat den omfattande användning av tillfälliga personalflyttningar, dels då de riskerar att leda till nya problem i de områden som lånar ut personal, dels då de inte alltid blir den resurs mottagande område behöver. Därtill kan personalflyttningar vara negativt för aspekter av det brottsförebyggande arbetet, exempelvis då förflyttad personal har sämre förutsättningar att arbeta relationsskapande i lokalsamhället.

Polisens arbete i utsatta områden

Långsiktigt brottsförebyggande arbete förutsätter lokal närvaro, och en lokalt förankrad polis har varit ett av målen med tillväxtsatsningen. Vår samlade bild är att den lokala närvaron i utsatta områden har ökat, men utifrån Brås indikatorer är det svårt att avgöra i vilken omfattning och om områdena har en starkare utveckling än landet i stort.

Den lokala närvaron är svår att mäta men har troligtvis ökat

På samma sätt som i uppföljningen av den lokala närvaron generellt (se kapitel 3) har vi för utsatta områden studerat utvecklingen av antalet egeninitierade händelserapporter och inkomna ärenden för ett urval ingripandebrott, det vill säga brott som typiskt upptäcks av polisen.⁵⁰ Urvalet omfattar brott mot knivlagen, vapenbrott, olovlig körning, rattfylleri och narkotikabrott. Tanken är att om fler poliser tillbringar mer tid på en plats bör det avspeglas i ett ökat antal egeninitierade händelser och fler upptäckta brott över tid.

Mellan 2017 och 2024 ökade antalet egeninitierade händelser i utsatta områden med 95 procent, från drygt 9 000 till drygt 18 000. Det är en större procentuell ökning än i landet som helhet (+ 75 procent). En stor del av de egeninitierade händelserna är person- och fordonskontroller, som sker något mer frekvent i utsatta områden än i resten av landet.

Precis som är fallet i Stockholm sker dock nästan hela ökningen av egeninitierade händelser från och med 2023. Ökningen sammanfaller därmed med polisens nationella implementering av möjligheten att registrera egeninitierade händelser via tjänstetelefonen, vilket gör det svårt att avgöra i vilken grad statistiken speglar en faktisk ökning eller en ökad registreringsbenägenhet. Brås bedömning är att ökningen delvis speglar en faktisk ökning, dels eftersom den är större än i landet som helhet, dels eftersom den tidsmässigt även sammanfaller med ett stort antal skjutningar som föranledde ett kraftigt tillskott av tillfällig personal och fler kontroller. Det är också

---

⁵⁰ Ett ärende kan omfatta flera brott.

möjligt att den effektivare registreringsproceduren kan ha gjort patrullerna mer benägna att genomföra kontroller.

Antalet ärenden som rör olovlig körning, rattfylleri och brott mot knivlagen i utsatta områden har minskat. Tvärt emot den nationella bilden har även antalet vapenbrottsärenden minskat, åtminstone de senaste fyra åren.⁵¹ Det kan tyckas förvånande med tanke på överrepresentationen av skjutningar i utsatta områden. En möjlig förklaring är att högre polisiär bevakning, till exempel i form av det ökade antalet personkontroller, gjort kriminella mindre benägna att bära eller förvara vapen i utsatta områden, med resultatet att vapenbeslag ofta sker på annan plats.

Däremot har narkotikaärendena i utsatta områden ökat, vilket är i linje med den nationella bilden. Under 2024 kan ökningen i första hand förklaras av postverksamhetens utökade befogenheter att undersöka och rapportera misstänkta försändelser (Brå 2025a). Narkotikaärenden ökade dock även innan 2024 och en del av denna ökning kan sannolikt kopplas till polisens lokala närvaro och arbetet med att genomsöka trapphus och källare, ibland tillsammans med hundförare och narkotikahundar (Brå 2026a).

Det bör också nämnas att polisen utför olika insatser i utsatta områden som inte nödvändigtvis fångas upp av våra indikatorer men som likväl har tydligt brottsförebyggande eller trygghetsskapande syfte. Det kan vara verksamhet som typiskt sett utförs av områdespoliser och gäller lokal samverkan och relationsbyggande insatser, exempelvis skolbesök och kontakter med lokala näringsidkare samt trygghetsskapande fotpatrullering (se Brå 2026a).

Brå ser överlag positivt på etableringen av områdespoliser men vill poängtera vikten av att områdespoliser fredas i sitt uppdrag. En fredad områdespolis utför bättre långsiktigt arbete och innebär en möjlighet att realisera den synliga polis som ofta efterfrågas. Gällande lokal närvaro spelar det också roll hur polisen syns. Under Brås fältobservationer är det till exempel betydligt vanligare att ingripandepoliser stannar i sina bilar än att de fotpatrullerar prioriterade platser (Brå 2026a).

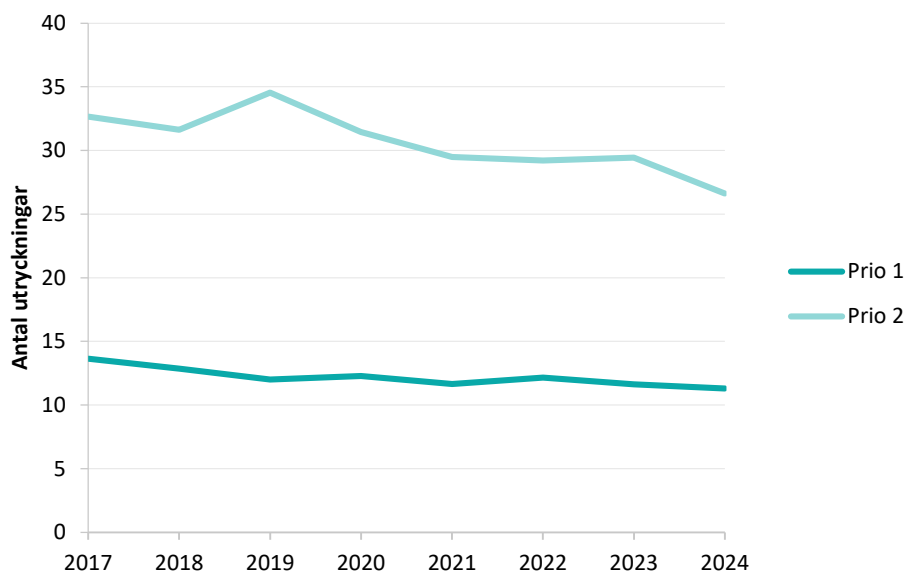
---

⁵¹ Det ärendematerial gällande utsatta områden vi fått av Polismyndigheten avser en kortare period än materialet i kapitel 4. Se Metodbilaga för ytterligare information.

Färre uttryckningar och kortare uttryckningstider i utsatta områden

Liksom i resten av landet har antalet uttryckningar i utsatta områden minskat. År 2024 åkte polisen på ungefär 5 000 färre uttryckningar till utsatta områden än år 2017.⁵² Det motsvarar en nedgång från 1,2 till 1,0 uttryckning per område och dag. Likt resten av landet har prioritet 2-uttryckningarna minskat med drygt 20 procent. Till skillnad från övriga landet har även prioritet 1-uttryckningarna minskat i utsatta områden, med en nedgång på ungefär 10 procent.

Figur 17. Antal uttryckningar per utsatt område och år, 2017–2024.

Källa: Verksamhetsstatistik Polismyndigheten.

Med mer personal och färre larm får polisen större förmåga att fördela och mobilisera sina resurser, vilket leder till snabbare uttryckningar. I de utsatta områdena har mediantiden för uttryckningar med prioritet 1 minskat med cirka en och en halv minut. För prioritet 2 har mediantiden minskat med cirka två och en halv minut.⁵³ Den

⁵² Från cirka 27 000 till 22 000 uttryckningar per år. Som uttryckningar räknar vi samtliga ärenden inkomna till någon av polisens regionledningscentraler (RLC) som bedömts ha prioritet 1 eller 2 och som bemannats med en polispatrull. Vi har exkluderat 2016 från jämförelsen då RLC:s nuvarande prioriteringsordning började gälla 2017.

⁵³ Med uttryckningstid avser vi tiden från att ärendet registrerats till att polisen rapporterat att uppdraget är påbörjat på plats. Mediantiderna för uttryckningar i utsatta områden låg år 2024 på 9:07 (prioritet 1) och 18:33 (prioritet 2).

genomsnittliga uttryckningstiden är längre än medianen men har minskat mer, vilket beror på att tiden för de långsammaste uttryckningarna minskat.

Svårt att följa utredningen av brott i utsatta områden

Uppgifterna om utredning och uppkläring av brott i utsatta områden är inte helt jämförbara med de generella utredningsresultat som redovisas i kapitel 4. Materialet för utsatta områden täcker endast åren 2022–2024 och har en annan definition av uppkläring (redovisat till åklagare) samt andra brottsindelningar.⁵⁴ Det innebär att jämförelser mellan generella utredningsresultat och resultat för brott i utsatta områden måste göras med stor försiktighet, särskilt när det gäller nivåer. Vid tolkning av utredningsresultaten i utsatta områden bör man också känna till att utredningsarbetet inte nödvändigtvis utförs av personal med koppling till utsatta områden eller lokalpolisområden med utsatta områden. Resultaten kan därför inte knytas direkt till personaltillväxten inom den lokala utredningsverksamheten i lokalpolisområden med utsatta områden.

Däremot vet vi från tidigare delredovisningar (Brå 2024a) och kapitel 4 att utredningsverksamheten på lokalpolisområdesnivå över tid hanterat en allt större del av de grova brotten. Utvecklingen av brottslighet med koppling till kriminella nätverk, exempelvis det grova våldet och som i stor utsträckning präglar problembilden i de utsatta områdena, har därmed rimligen en stor påverkan på utredningsverksamheten i lokalpolisområden med utsatta områden. Bland annat framkommer i Brå 2026a att utredningsverksamheten i lokalpolisområden med utsatta områden upplever sig vara hårt belastad och därför lägger ut uppdrag på personal i yttre tjänst.⁵⁵

Fler brott i utsatta områden har klarats upp

Andelen uppklarade brott i utsatta områden har varken ökat eller minskat under perioden 2022 till 2024 och ligger strax under 15 procent. Till skillnad från den nationella bilden är andelen uppklarade brott på samma nivå för mängdbrott och inte

---

⁵⁴ I kapitel 4 räknas ett brott som uppklarat när det finns ett lagföringsbeslut. Det är en mer restriktiv definition än åklagarredovisning. Skillnaderna beror på att uppgifterna baseras på olika material där vi i kapitel 4 till stor del använder Brås officiella kriminalstatistik över handlagda brott, medan uppgifterna om utsatta områden bygger på ett specialbeställt material från Polismyndigheten. Se metodbilagan för ytterligare information.

⁵⁵ Utöver förekomsten av fler grova brott har tidigare forskning identifierat administrativ belastning, dålig schemaläggning och ineffektiv ledning som vanliga orsaker till polisens upplevelse av överbelastning (Wilson och Grammich 2024). Upplevelsen av att vara överbelastad kan även förvärras av organisatorisk tillväxt då ökade anslag ofta går hand i hand med ett växande antal arbetsuppgifter, vilket leder till mer stress (Alvinus m.fl. 2018). Med tanke på de senaste årens personaltillväxt, det stabila ärendeflödet och det minskade antalet skjutningar bör dock den faktiska belastningen på den lokala utredningsverksamheten ha minskat något.

mängdbrott, vilket i första hand kan förklaras av att ärendesammansättningen ser annorlunda ut i utsatta områden. Andelen ingripandebrott, där uppkläringen generellt är högre, utgör en större andel av brotten i utsatta områden medan andelen offerbrott utan interaktion, som generellt har lägre uppkläring, är mindre.

Till skillnad från den nationella bilden har antalet uppklarade brott i utsatta områden ökat under de senaste tre åren. Det gäller såväl mängdbrott som andra brott, alla kategorier av ingripandebrott, samt offerbrott med och utan interaktion. Huruvida den mer positiva utvecklingen i utsatta områden beror på bättre arbetssätt, prioriteringar eller att brottsligheten har en annan karaktär har inte kunnat utläsas från materialet.

Högre uppkläring av flera grova brott

Problembilden i utsatta områden med stor påverkan från kriminella nätverk gör det särskilt angeläget att titta på uppkläringen av ett urval av grova våldsbrott som typiskt sett kopplas till just kriminella nätverk. För flera av dessa brott är både antalet och andelen uppklarade brott högre 2024 än under 2022–2023. Exempelvis klarade polisen upp 121 mord med skjutvapen (kategorin inkluderar försök och förberedelse, 17 av brotten var fullbordade) i utsatta områden under 2024, med uppkläring på 38 procent. Det kan jämföras med 81 brott och 19 procent under 2022 och 78 brott och 24 procent under 2023. Samma utveckling gäller allmänfarlig ödeläggelse, där 50 brott och 28 procent klarades upp under 2024, jämfört med 23 brott och 17 procent under 2022 och 2023.

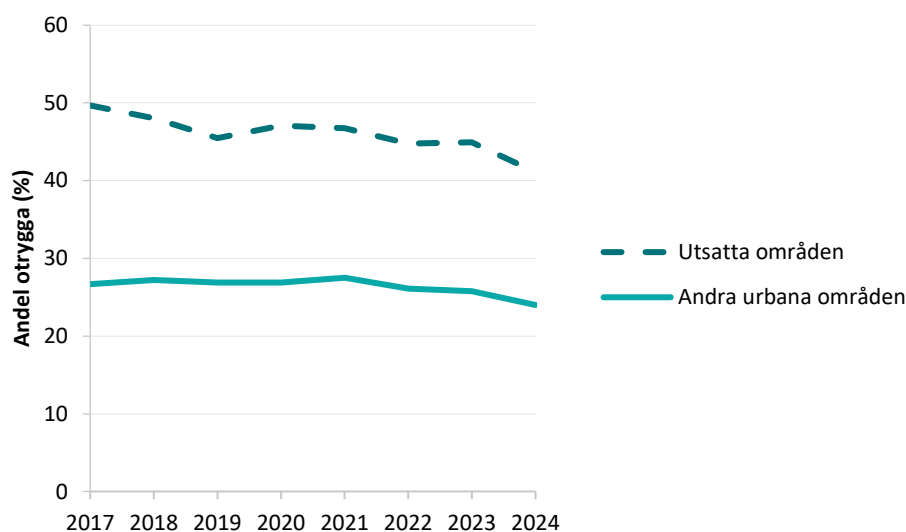
Minskad otrygghet i utsatta områden

Mellan 2017 och 2024 har andelen invånare i utsatta områden som känner sig otrygga minskat från 50 till 41 procent.⁵⁶ Det är en något större minskning än i andra urbana områden. Även oron för exempelvis misshandel, rån och sexualbrott har gått ner i de utsatta områdena.

---

⁵⁶ Uppgifterna bygger på specialbeställd NTU-data. Respondenterna som svarar för utsatta områden utgörs av boende i alla de postnummerområden som i någon grad ingick i ett utsatt område år 2021. Dataunderlaget skiljer sig från det i Brå 2026a. Se metodbilagan för mer information.

Figur 18. Andel otrygga i utsatta respektive andra urbana områden 2017–2024.⁵⁷

Källa: NTU, Brå.

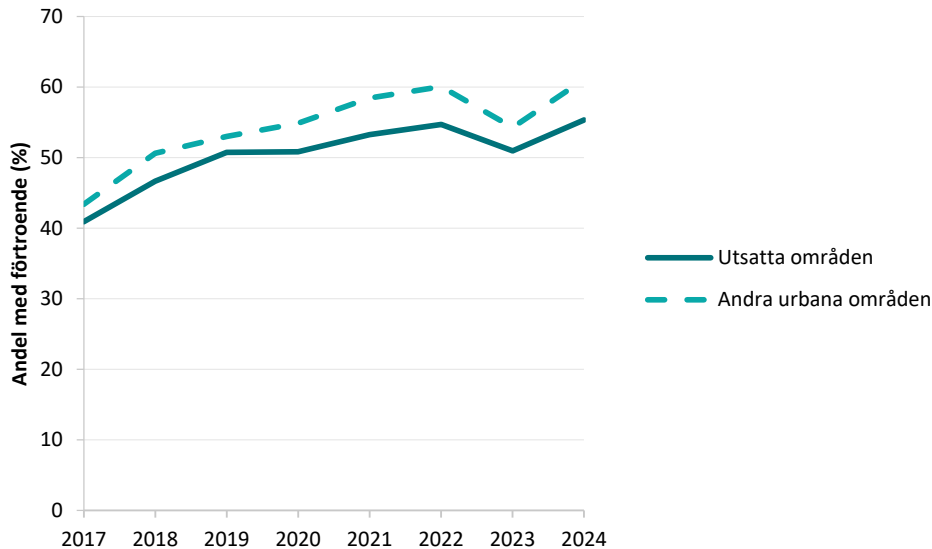
Förtroendet för polisen har också ökat

År 2017 uppgav omkring 41 procent av invånarna i utsatta områden att de hade ganska eller mycket stort förtroende för polisen. År 2024 hade andelen stigit till 55 procent. Mönstret följer utvecklingen i samhället i övrigt. Andelen i utsatta områden som uttrycker *mycket stort* förtroende för polisen har nästan fördubblats, från 10 till 19 procent, och utgör en större andel än i andra urbana områden.

Det ökade förtroendet för polisen syns även i specifika frågor, exempelvis har andelen invånare i utsatta områden med mycket stort förtroende för hur polisen behandlar brottsmisstänkta fördubblats under perioden, från 7 till 15 procent. Totalt har ungefär hälften av invånarna i utsatta områden nu ganska eller mycket högt förtroende för hur polisen behandlar misstänkta, vilket är jämförbart med andra urbana områden (55 procent). Samma mönster syns när det gäller förtroendet för hur polisen behandlar brottsutsatta.

⁵⁷ Med otrygga avses här respondenter som uppgett att de känner sig ganska eller mycket otrygga att vistas i sitt bostadsområde kvällstid eller att de helt undviker sena utevistelser på grund av otrygghet.

Figur 19. Andel med mycket eller ganska stort förtroende för polisen i utsatta respektive andra urbana områden 2017–2024.⁵⁸

Källa: NTU, Brå.

Det är viktigt att påpeka att enkätstudier i utsatta områden lider av låg svarsfrekvens och att bortfallet troligtvis är systematiskt snarare än slumpmässigt (se Brå 2018). Det kan innebära att resultaten som presenterats ovan överskattar nivåerna av trygghet och förtroende i utsatta områden.⁵⁹ Det finns däremot ingen anledning att ifrågasätta den generella trenden, som är i linje med landet i stort men något mer positiv.

Avslutande kommentarer

Situationen i utsatta områden har i flera avseenden förbättrats. Områdena är fortsatt brottsdrabbade men präglas inte längre av samma nivåer av öppen kriminalitet som för tio år sedan. Utvecklingen kan sannolikt delvis kopplas till polisens arbete men också till andra samhällsförändringar.

⁵⁸ I diagrammet har kategorierna slagits ihop så att personer som svarat att de känner ganska eller mycket stort förtroende kategoriserats under *större förtroende*, medan de som uppgivit att de känner ganska eller mycket litet förtroende har kategoriserats som *mindre förtroende*.

⁵⁹ Resultaten riskerar även att överskattas något av att respondenterna i utsatta områden avgränsas av postnummer snarare än faktiska områdesgränser. Se metodbilagan för mer information.

Mindre öppen kriminalitet innebär en förbättrad levnadssituation för de som bor och verkar i utsatta områden, vilket sannolikt bidragit till den minskade otryggheten i NTU. Därtill innebär ett lugnare socialt klimat bättre förutsättningar för såväl polisen som andra yrkesgrupper, till exempel ordningsvakter och fältassistenter, att verka i områdena. Det är en viktig förutsättning för en långsiktigt positiv utveckling (Polismyndigheten 2025g). Även det faktum att polisens personalstyrka i områdena har vuxit samtidigt som antalet uttryckningar per område har minskat tyder på att polisen fått bättre förutsättningar att möta områdenas problematik. Att polisen över tid klarat upp fler brott som skett i utsatta områden, särskilt urvalet av brott med koppling till kriminella nätverk, är särskilt positivt för områdena.

Polismyndigheten har däremot inte nått målet om att reducera antalet utsatta områden. Med tanke på områdenas mångbottnade problembild kan det dock ifrågasättas i vilken utsträckning Polismyndigheten på egen hand har möjlighet att realisera målbilden.

I linje med vad Brå påtalat i tidigare delredovisningar finns det risker med att utsatta områden inte ges särskild hänsyn i Polismyndighetens nationella fördelningsmodell. Möjligheten till flexibilitet är bra men att vissa regioner i hög grad förlitar sig på tillfälliga resursförflyttningar indikerar problem med resursfördelningen. Därtill riskerar både nedprioriteringar av lugnare områden och nationella resursförflyttningar att leda till nya problem på platserna som bistår med personal (Riksrevisionen 2023b). Problematiken gäller särskilt region Stockholm, som haft lägst personaltillväxt, mest dödligt våld (Brå 2026c) och flest utsatta områden. Tillfälligt förflyttad personal har heller inte samma förutsättning som exempelvis områdespoliser när det kommer till att arbeta relationsskapande och långsiktigt brottsförebyggande.

6. Svensk polistäthet i internationellt perspektiv

- Med 225 poliser per 100 000 invånare har Sverige en relativt låg polistäthet, både ur ett globalt och europeiskt perspektiv. Den svenska polistätheten har dock ökat och är klart högst i Norden.
- År 2023 var den genomsnittliga polistätheten i EU 350 poliser per 100 000 invånare. Europa är överlag en polistät region. Det beror till stor del på den höga polistätheten i södra och östra Europa.
- Internationella jämförelser av polistäthet är svårtolkade. Olika länder har olika behov av poliser och räknar poliser på olika sätt. Därtill varierar polisens roll och förutsättningar kraftigt mellan länder.
- Den svenska polismyndigheten har en betydligt större andel civilanställda än många andra polismyndigheter. Civilanställda utför värdefullt polisarbete men osynliggörs ofta i internationell polisstatistik.
- Sverige lägger en större del av statsbudgeten på polisen än övriga nordiska länder men något mindre än EU-genomsnittet. I termer av polisutgifter per invånare ligger Sverige nära EU-genomsnittet.

Regeringen har som långsiktigt mål att uppnå en svensk polistäthet i paritet med EU-snittet (prop. 2021/22:1, prop. 2023/24:1, Justitiedepartementet 2024) och i Brås uppdrag att utvärdera satsningen på 10 000 fler polisanställda ingår att belysa Polismyndighetens kapacitet i jämförelse med motsvarande myndigheter i andra länder. I det här kapitlet analyseras därför Polismyndighetens personalomfattning och anslag ur ett internationellt perspektiv. Kapitlet inleds med en diskussion om förutsättningar för internationella jämförelser av polistäthet. Därefter följer jämförande översikter på global, europeisk och nordisk nivå. Avslutningsvis jämförs olika polisväsendens ekonomiska förutsättningar.

Det är svårt att jämföra polistäthet

Brå tolkar begreppet polistäthet som antalet poliser i förhållande till befolkningsantalet. När vi i det här kapitlet talar om polistäthet avses specifikt antalet utbildade poliser i tjänst per 100 000 invånare.⁶⁰ Polistäthet används ofta som ett mått på det svärfångade begreppet polisstyrka, vilket även kan uppskattas i antalet

---

⁶⁰ Enligt Eurostats definition ska måttet inte inkludera polisstudenter eller civilanställd personal.

polisanställda, poliser per ett givet ytmått eller i ekonomiska termer (Maguire och Schulte-Murray 2011).

Det finns en rad faktorer som påverkar länders polistäthet och som kan göra jämförelser mellan länder komplicerade att tolka. Exempelvis har olika poliskårer olika uppdrag, olika mandat och verkar inom länder med vitt skilda brottsnivåer och polisiära förutsättningar. Därtill utbildas, organiseras och räknas poliser på olika sätt i olika länder och jurisdiktioner.

Vem räknas som polis?

I ett första led påverkas polistätheten av att länder har olika definitioner av vad en polis är och vad som ingår i polisens uppdrag (Maguire och Schulte-Murray 2011). Till skillnad från Sverige är det i vissa länder poliser som vaktar regeringsbyggnader, domstolar eller fängelser. Omvänt kan vad som i Sverige ses som polisiära uppgifter i andra länder skötas av till exempel stadsvakter eller militärer. Kortfattat kommer en mer omfattande definition av polisens roll i samhället att leda till en högre polistäthet eftersom fler aktörer faller under begreppet polis, medan en mer avgränsad roll leder till en lägre polistäthet.

Olika förutsättningar påverkar behovet av poliser

Utöver skillnader i polisens uppdrag varierar även länders behov av polisiära resurser. Framförallt har länder olika brottsnivåer, men även andra faktorer kan påverka behovet av poliser. Exempelvis kommer ett land med större yta behöva fler poliser än ett litet land för att uppfylla samma krav med avseende på uttryckningstider och lokal närvaro. Island hade länge en högre polistäthet än Danmark sett till befolkningsstorlek. Islands geografi innebar dock att det gick en polis per 136 kvadratkilometer medan motsvarande siffra i Danmark var en polis per fyra kvadratkilometer (Eneström 2022). Skillnader i avstånd, men även i terräng och boendemönster, kan innebära att två länder behöver olika grader av polistäthet för att uppnå samma tillgänglighet. Därutöver styrs behovet av poliser utifrån vad som förväntas av polisen, vilket skiljer sig åt eftersom länder har olika utmaningar, mål och prioriteringar.

Olika poliskårer är olika effektiva

Hur många poliser ett land behöver påverkas även av polisens förmåga. Ju mer en genomsnittlig polis bidrar till att uppfylla polisens uppdrag, desto färre poliser behövs.⁶¹ Hur effektiv polisen är beror i sin tur på en rad faktorer som skiljer sig mellan

---

⁶¹ För ett tidigt resonemang om poliskårens ideala storlek som en funktion av samhällets behov och polisens möjlighet att realisera dessa, se Becker (1968). För ett mer samtida perspektiv, se Dau m.fl. (2023).

länder, till exempel vilka resurser polisen har tillgång till (materiel, humankapital, lagstöd), vilka metoder polisen använder, samt hur väl polisen samarbetar (inom kåren, med andra myndigheter och med medborgarna). Poliser är också olika utbildade, både vad det gäller den generella utbildningsnivån och polisutbildningen. I flera länder, bland annat i Östeuropa, mäts polisutbildningen i veckor eller månader. I andra länder, till exempel i norra Europa, tar polisutbildningen ofta två till tre år och är ibland akademiserad. Svenska poliser genomgår fyra terminers heltidsstudier följt av en sex månader lång aspirantperiod.

Organisatoriska skillnader påverkar polisens förutsättningar och hur polistätheten bör värderas

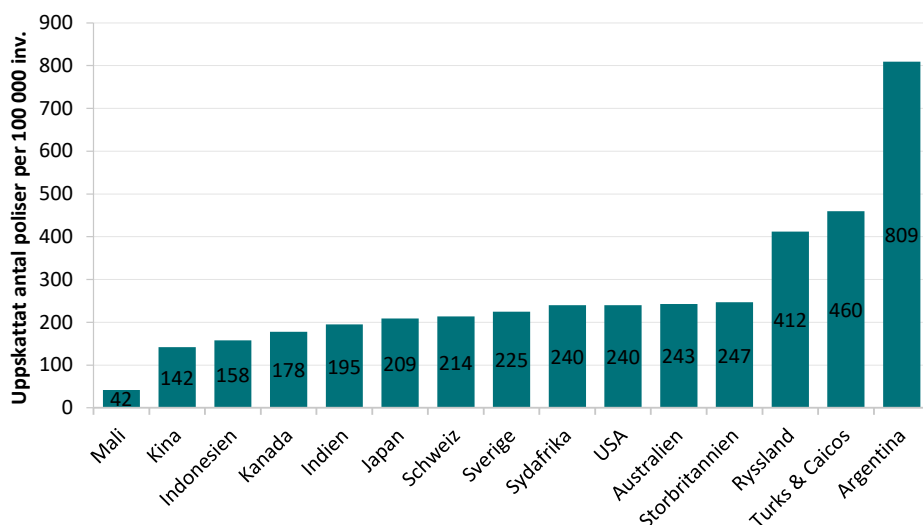
Det finns betydande variation i hur poliskårer och brottsbekämpning organiseras, vilket delvis kan spåras till olika politiska och administrativa traditioner. Sverige har sedan 2015 en nationell polismyndighet med enhetliga krav, regelverk och utbildningsnivåer. I jämförelse finns i USA 18 000 olika polismyndigheter spridda över åtta administrativa nivåer – med olika mandat, regelverk och utbildning. Sådana skillnader gör det svårt att på ett rättvist sätt jämföra poliser, både mellan och ibland inom länder. Andra organisatoriska frågor med stor påverkan på ett lands polistäthet är i vilken grad polisen använder sig av civilanställda medarbetare och i vilken utsträckning det finns icke polisiära aktörer med brottsbekämpande uppdrag.

Polistäthet i globalt perspektiv

Figur 20 visar polistätheten i femton utvalda länder. Måtten kommer från olika datakällor och bör ses som uppskattningar. Jämförelsen visar att det finns en stor spridning i polistäthet mellan länder. Av de länder som ingår i figuren är polistätheten högst i Argentina, med 809 poliser per 100 000 invånare, och lägst i Mali, med 42 poliser per 100 000 invånare. Sveriges polistäthet på 225 poliser per 100 000 (2024) ligger i nivå med bland andra Japan, Schweiz, Sydafrika och USA.

År 2006 beräknade FN att den globala medianen i polistäthet var ungefär 300 poliser per 100 000 invånare och att regionerna med högst polistäthet var Syd- och Östeuropa samt Västasien (FN 2010). Forskning har visat att graden av polistäthet inom en jurisdiktion tenderar att vara stabil över tid och förändras väldigt långsamt (Lee m.fl. 2016). Givet bristande datatillgång och de stora skillnader i förutsättningar som diskuterats ovan är globala jämförelser av polistäthet av begränsat värde.

Figur 20. Uppskattat antal poliser per 100 000 invånare i femton länder, 2012–2025.

Källa: Interpol, FBI, nationella polismyndigheter m.fl. (se metodbilaga).

Ett europeiskt perspektiv

Även inom Europa finns stora skillnader i polistätheten, från Finlands 139 poliser per 100 000 invånare till Montenegros 608. Medelvärdet för alla länder i Eurostats senaste dataset är 355.⁶² Europa är därmed polistätare än världen i stort och avsevärt polistätare än OECD-länder som Kanada, Japan, USA och Australien. Som framkom i kapitel 2 har den svenska polistätheten ökat över tid (och ytterligare så sedan 2023). Trots det ligger Sverige tydligt under det europeiska snittet.

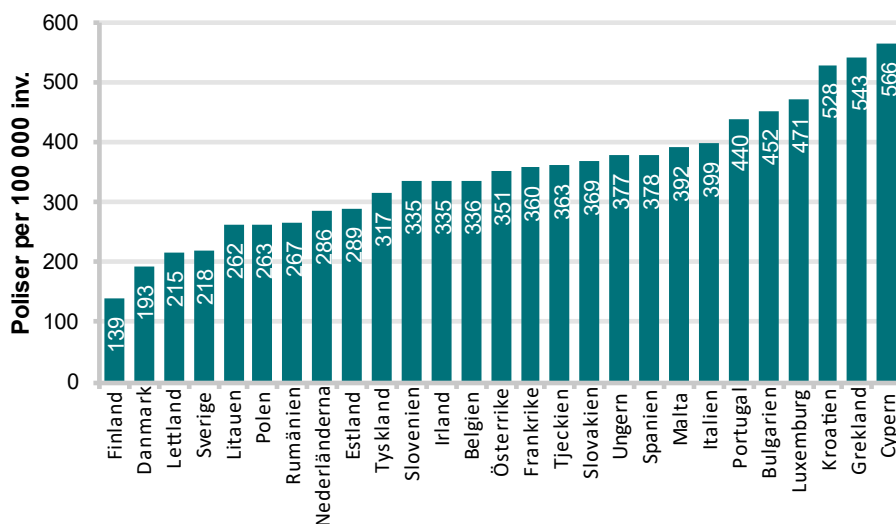
Vad innebär en polistäthet i linje med EU-genomsnittet?

I syfte att konkretisera regeringens mål om en polistäthet i linje med EU-genomsnittet har vi exkluderat icke-EU-länder från Eurostats senaste dataset samt kompletterat det med uppgifter för de EU-länder som saknas. Det ger en genomsnittlig polistäthet inom

⁶² Detta avsnitt bygger främst på data från Europeiska kommissionens generaldirektorat för statistik, Eurostat. Jämförelserna avser 2023 då det är det senaste år för vilket det finns data med tillräcklig kvalitet för ett större antal europeiska länder.

EU på 350 poliser per 100 000 invånare.⁶³ För att nå denna polistätthet skulle Sverige behöva öka antalet poliser med fler än 13 000 räknat från slutet av 2024.⁶⁴

Figur 21. Antal poliser per 100 000 invånare i EU 2023.

Källa: Eurostat.

Figur 21 visar polistättheten i de 27 EU-länderna i växande ordning. Generellt dominerar figurens vänstra sida, där länder med lägre polistätthet återfinns, av stater i norra Europa, som Finland, Danmark, Lettland och Sverige. På den högra sidan, där polistättheten är högre, återfinns många länder i södra och östra Europa, bland andra Grekland, Kroatien och Bulgarien. Utfallet beror delvis på de faktorer som beskrevs i kapitlets inledning. Då dessa faktorer spelar roll för hur polistätthetsnivåerna bör förstås beskrivs några av de viktigaste skillnaderna i EU-ländernas brottsbekämpning nedan.

Europeiska poliskårer har olika arbetsuppgifter och organiseras på olika sätt

På Cypern, som har EU:s högsta polistätthet (566), har polisen bland annat ansvar för immigrationstjänster och för säkerheten i regeringsbyggnader (Lindgren 2023). I

⁶³ För Estland avser uppgifterna år 2022, Frankrike 2021 och Italien 2020. Genomsnitt motsvarar det aritmetiska medelvärdet. Genomsnittet är inte viktat efter ländernas befolkningsstorlek. Om målet skulle konkretiseras bör det utgå från ett befolkningsviktat genomsnitt då ett oviktat mått riskerar att ge små länder med avvikande värden obefogat stor inverkan på snittet. Det befolkningsviktade genomsnittsvärdet är något lägre.

⁶⁴ Beräkningen förutsätter ett statiskt målvärde/EU-genomsnitt och konstant befolkningsmängd.

Italien är många poliser kriminalvårdare, och i flera europeiska länder utför polisen uppgifter som i Sverige skulle hanteras av Tullverket, Kustbevakningen, Säpo eller ordningsvakter.⁶⁵ Polisens uppdrag skiljer sig även åt genom att EU-länderna har olika lagar och kriminaliserar olika företeelser.

En majoritet av EU-länderna har likt Sverige en nationell polismyndighet. I flera länder ingår dock säkerhetspoliser eller militärpoliser i den nationella polisstatistiken, medan svenska Säkerhetspolisen är en separat myndighet. Länderna har även olika typer av specialistkårer (Aebi m.fl. 2024, OSSE 2018). Till skillnad från i Sverige kompletteras vissa nationella polismyndigheter även av särskilda lokalpoliser, till exempel kommunala poliser, stadsvakter eller polisanställda ordningsvakter. Dessa har ofta kortare utbildning och mindre befogenheter och ses ibland som poliser och ibland inte.

I andra europeiska länder är brottsbekämpningen spridd över flera myndigheter som arbetar mot olika typer av brott. Det finns även länder där polisen är organiserad under subnationella styrelseformer, som Tysklands och Österrikes förbundsländer eller Spaniens autonoma regioner. Hur polisen organiseras påverkar vilka uppgifter polisen förväntas utföra, vilket i sin tur kan påverka de olika kårernas personalbehov.

Olika omfattande användning av civil personal

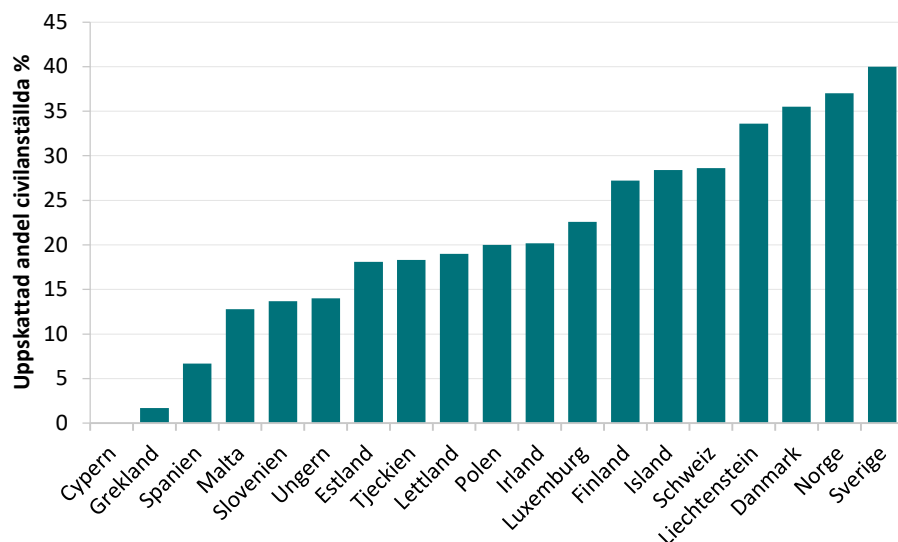
Civil personal spelar en viktig roll i de flesta moderna poliskårer (Kim m.fl. 2024), dels då de avlastar poliserna, dels då de i länder som Sverige även bidrar direkt till kärnverksamheten (exempelvis som utredare och specialister). Civilanställda med specialistkompetenser kan många gånger utgöra polisens effektivaste medarbetare (Eck m.fl. 2017).

Eurostats jämförande statistik gäller specifikt poliser, inte polisanställda. Vi har därför försökt samla statistik över andelen civil personal inom olika europeiska polisväsenden. Beräkningarna försvåras av att många länder har flera polismyndigheter och saknar enhetlig statistikföring. Likväl ger underlaget en fingervisning om hur olika länder använder civil personal.

---

⁶⁵ Utöver förvaltningsupplägg och organisation påverkas polisens arbetsuppgifter även av den lokala geografien. Förutom skillnader i terräng och avstånd kan det handla om varierande behov av till exempel sjöpolis eller fjällräddning.

Figur 22. Uppskattad andel (%) civilanställda i europeiska poliskårer 2024–2025.⁶⁶

Källa: Nationella polismyndigheter (se metodbilaga).

Överlag tenderar länderna med högst andel civil personal att ha relativt låg polistäthet. Omvänt har länderna med en lägre andel civil personal ofta högre polistäthet. Polisen på Cypren, med EU:s högsta polistäthet, använder inte civil personal och Grekland, med EU:s näst högsta polistäthet, har näst lägst andel civilanställda. Sverige har en ovanligt stor andel civilanställda. Det innebär att skillnaden mellan antalet poliser kontra antalet polisanställda per 100 000 invånare är större i Sverige än i andra länder.⁶⁷

Forna diktaturer har högre polistäthet

Slutligen kan det också finnas andra typer av faktorer som förklarar varierande nivåer av polistäthet. I den europeiska jämförelsen framträder till exempel ett mönster där länder med en historia av auktoritärt styrelseskick tenderar att ha högre polistäthet. Av de tio europeiska länder med flest poliser per invånare har åtta varit diktaturer eller hybridregimer i historisk närtid. En möjlig förklaring är att auktoritära länder har

⁶⁶ Se metodbilagan för datakällor. Den spanska siffran gäller för Policía Nacional och Guardia Civil; vi saknar data för regionala eller kommunala poliskårer i Spanien. Den grekiska siffran gäller enbart den nationella polisen. Den polska siffran är en uppskattning. All statistik är från 2024–2025 med undantag för Island (2022).

⁶⁷ År 2024 var antalet polisanställda per 100 000 invånare i Sverige 375 (se kapitel 2).

större poliskårer, och att dessa förblivit stora efter att länderna demokratiserats.⁶⁸ Som nämnt tenderar poliskårens personella dimensionering att förändras långsamt och det är ovanligt att länder aktivt försöker minska antalet poliser.

Nordiskt perspektiv

Inom Norden är variationen mellan de faktorer som påverkar polistätheten mindre. Det gäller både polisens organisering och samhällsroll och andra faktorer såsom styrelseskick, historia, kultur och ekonomi. Det innebär att jämförelser mellan de nordiska länderna är lättare att tolka än globala eller europeiska jämförelser.

Sverige – polistäthet i en polisgles region

I tabell 11 framgår polistätheten i de nordiska länderna 2015 respektive 2024. Sverige har högst polistäthet både i periodens början och slut och är även det land där polistätheten ökat mest sedan 2015. Trots sin större yta har Sverige också en högre geografisk polistäthet än de andra nordiska länderna, med undantag för Danmark.

Överlag har hela Norden låg polistäthet, både globalt sett och jämfört med övriga Europa. Förutom Sverige hade inget nordiskt land fler än 200 poliser per 100 000 invånare år 2024.⁶⁹ Finland utmärker sig internationellt med en mycket låg polistäthet. Utöver låg polistäthet utmärker sig alla de nordiska länderna även genom att ha en stor andel civilanställda.

---

⁶⁸ Forna diktaturer har en genomsnittlig polistäthet på 395 medan övriga länder i Eurostats dataset har en genomsnittlig polistäthet på 309. Jämförelsen exkluderar Tyskland, som under kalla kriget genomlevt två styrelseskick. Inom Tyskland har förbundsländerna i forna Östtyskland en högre genomsnittlig polistäthet än de i forna Västtyskland.

⁶⁹ Norge har länge haft som mål att nå en polistäthet på just 200 poliser per 100 000 invånare (Gjerde 2020).

Tabell 11. Antal poliser per 100 000 invånare i Norden 2015 och 2024, förändring över tid samt antal kvadratkilometer per polis 2024.⁷⁰

	Polistäthet 2015	Polistäthet 2024	Polistäthet förändring	Km ² per polis 2024
Sverige	202	225	23	18,9
Danmark	186	191	5	3,8
Finland	131	136	5	44,3
Norge	176	196	20	35,4
Island	197	183	-8	146,3

Källa: Beräkningar utifrån data om de nordiska polismyndigheternas personalstatistik samt befolkningsstatistik från SCB, Danmarks Statistik, Statistisk sentralbyrå (Norge), Tilastokeskus (Finland) och Hagstofa Íslands.

Polistätheten i förhållande till brottsnivåer

Ett sätt att fördjupa jämförelsen av polistätheten i de nordiska länderna är att beakta poliskårernas varierade arbetsbörda i form av brottsnivåer. Det är emellertid svårt att jämföra brottsnivåer. I ett första led är det svårt att mäta brottslighet eftersom endast en bråkdel av alla brott kommer till rättsväsendets kännedom. Därtill finns det systematiska skillnader mellan länder som påverkar vilka brott som upptäcks. I ett sista led för länder även statistik på olika sätt, till exempel gällande när i rättskedjan brott registreras eller hur mängdbrott hanteras.

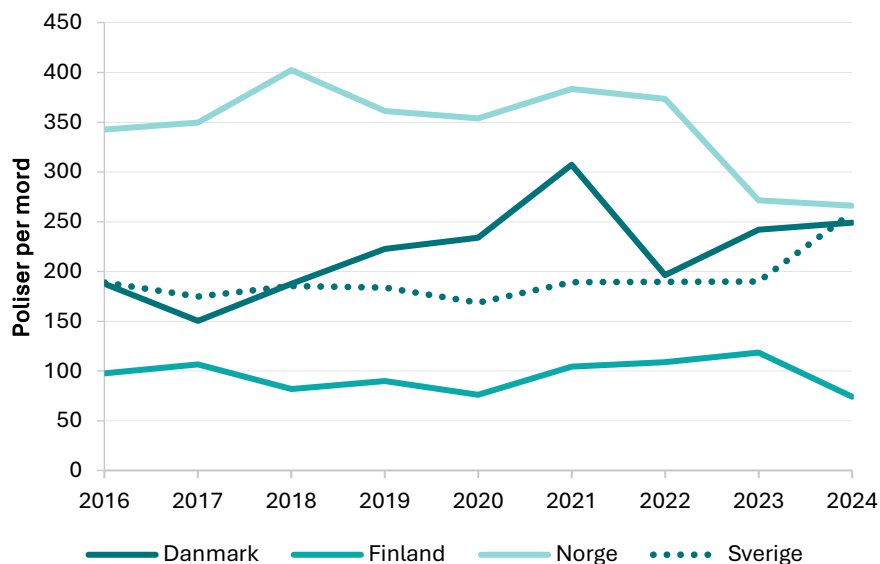
Det finns dock ett mått som ofta återkommer i internationella brottsjämförelser: mord per capita. I jämförelse med andra brottsformer är mord väldokumenterade.⁷¹ Mord tenderar också att samvariera med förekomsten av andra grova brott, varför mordstatistik ibland används som ett indirekt mått på annan grov kriminalitet (van Breen m.fl. 2023). Mot bakgrund av detta jämförs i figur 23 antalet poliser per mord i

⁷⁰ Danmarks siffror inkluderar danska säkerhetspolisen, Politiets Efterretningstjeneste (PET), som ingår i samma myndighet som övriga polisen. PET:s personalstatistik är inte offentlig men om PET:s personalstyrka antas spegla Säpo:s (i förhållande till befolkningen) ligger den danska polistätheten exklusive PET närmare 180.

⁷¹ Här används "mord" synonymt med det Brå vanligen benämner "dödligt våld", alltså mord, dråp och vållande till annans död genom misshandel. I internationella jämförelser samlas dessa brott ofta under beteckningen *intentional homicide*. Att mord är väldokumenterade innebär att mörkertalen är låga (Brå 2024b) och att anmälningsbenägenhet, rättsliga definitioner och statistikföring skiljer sig mindre åt mellan länder än för andra brottstyper.

de nordiska länderna. Tanken är att på ett enkelt sätt sätta antalet poliser i relation till ländernas behov av poliser.

Figur 23. Antal poliser per mord i fyra nordiska länder 2016–2024.

Källa: Beräkningar utifrån de nordiska polismyndigheternas personalstatistik samt nationell kriminalstatistik (konstaterade fall av dödligt våld).

Överlag är Norden en region med låga nivåer av dödligt våld, med i genomsnitt 1 fall per 100 000 invånare under 2024. Det kan jämföras med ett europeiskt snitt kring 2,2 och ett globalt snitt kring 5,8 fall per 100 000 invånare (UNODC 2023). Samtidigt finns det variation mellan de nordiska länderna.

Som framgår i figuren ovan har Sverige länge haft färre poliser per mord än både Norge och Danmark, även om skillnaden mot Danmark är marginell. Det indikerar att den svenska polisen har varit mer belastad. Då Sverige haft en högre polistäthet än Norge och Danmark under perioden beror skillnaden på Sveriges högre mordfrekvens. Sverige har alltså fler poliser – men inte i förhållande till antalet mord. Därtill är den svenska linjen i figuren nästan platt fram till år 2023 trots att antalet poliser ökade under perioden. Det betyder att polistillväxten under åren 2017–2023 osynliggörs av den ökade förekomsten av dödligt våld, en utveckling som främst drivits av dödligt skjutvapenvåld (se Brå 2024b, Hradilova Selin m.fl. 2024).

År 2024 utgör ett undantag. Kraftig polistillväxt i kombination med en lägre nivå av dödligt våld innebar att Sverige under året hade fler poliser per mord än både Danmark och Finland, och nästan lika många som Norge. Det återstår att se om detta är en tillfällig skiftning eller ett mer långsiktigt trendbrott.⁷²

Överlag sticker Finland ut genom att ur ett västeuropeiskt perspektiv både ha ovanligt många mord och ovanligt få poliser. Trots det sticker Finland inte ut när det gäller uppklaringsnivåer (Liem m.fl. 2018). Det förklaras till stor del av att olika typer av brottslighet ställer olika krav på polisen. Medan mord i Finland ofta sker i hemmiljö, ofta med kniv, och ofta med förövare och offer som känner varandra (Granath m.fl. 2011, Törölä m.fl. 2024) så sker en betydligt större andel av det dödliga våldet i Sverige inom kriminella miljöer (Brå 2021b, Brå 2024b). Sådan brottslighet är både mer svårutredd och troligtvis mer samvarierad med annan grov brottslighet.⁷³

Ekonomiska jämförelser

I det här avsnittet jämförs olika länders polisrelaterade utgifter. Samtliga uppgifter är hämtade från Eurostat och jämförelserna gäller därför europeiska länder.

Polisutgifter som andel av statsbudgeten

I snitt la de europeiska länderna 1,8 procent av sina statsbudgetar på polisen under 2023. I Sverige var andelen 1,5 procent. Det är under det europeiska snittet men högre än i Danmark, Norge och Finland (alla kring 1 procent). Generellt sett lägger rikare länder en lägre andel av sin statsbudget på polisen.⁷⁴

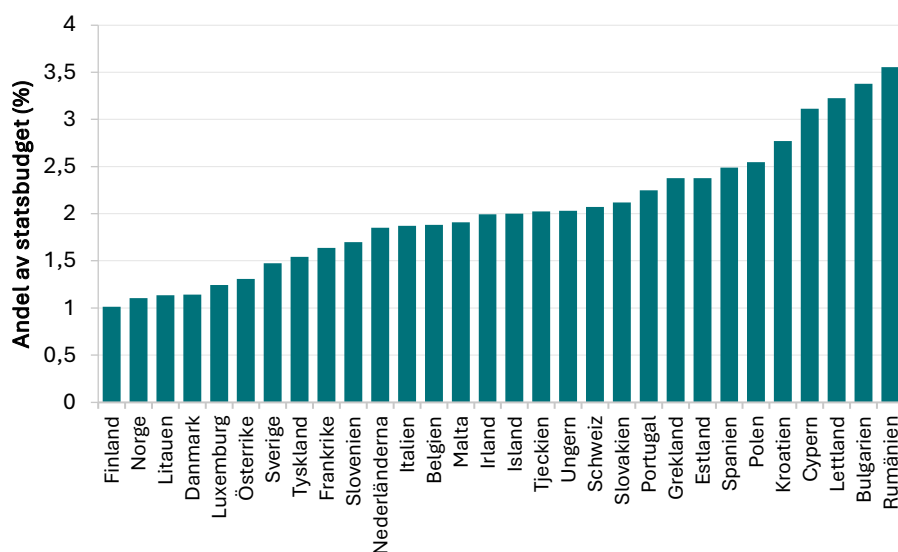
---

⁷² Denna rapportens uppföljningsperiod sträcker sig till och med år 2024. Det dödliga skjutvapenvåldet fortsatte dock att minska även under 2025.

⁷³ Mord i kriminella miljöer sker ofta genom skjutvapenvåld, vilket är mer svårutrett eftersom skjutvapen lämnar färre och sämre bevis. Brott inom kriminella miljöer är också mer svårutredda eftersom både gärningsmannapoolen och de misstänkta ovlja att prata med polisen är större (Liem m.fl. 2018).

⁷⁴ Mönstret är detsamma om vi mäter utgifterna i förhållande till bruttonationalprodukten (BNP). Se metodbilagan.

Figur 24. Polisutgifter som andel av statsbudgeten i 30 europeiska länder (2023).

Källa: Eurostat.

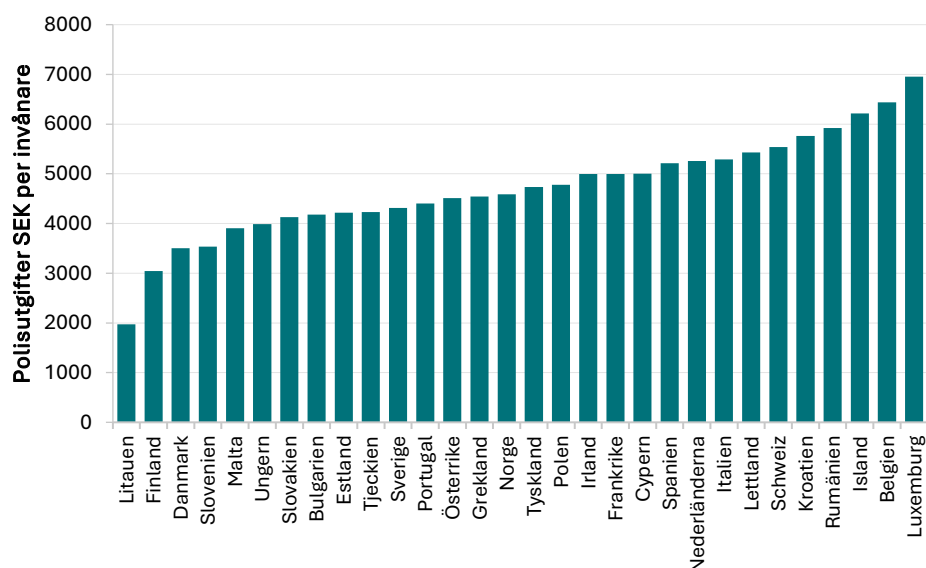
Polisutgifter per invånare

Skillnaderna i polisutgifter som andel av statsbudgeten speglar inte bara prioriteringar eller behov utan också ekonomiska förutsättningar. Eftersom statsbudgetarnas storlek varierar kan en lägre andel motsvara en större faktisk investering och vice versa. Det är därför relevant att även jämföra de faktiska belopp som olika länder lägger på sin polis.

Figur 25 visar olika länders polisutgifter omvandlat till svenska kronor per capita. För att möjliggöra rättvisare jämförelser har utgifterna köpkraftsjusterats.⁷⁵

⁷⁵ Att köpkraftjustera, eller att justera för PPP (*purchasing power parity*), innebär att en kostnad justeras med hänsyn till lokala prisnivåer. Ett PPP-justerat mått tar alltså i beaktning att samma summa pengar räcker olika långt i olika länder.

Figur 25. Polisutgifter i SEK per invånare och år, justerat för PPP (2023).

Källa: Eurostat (Brås bearbetningar).

Jämförelsen av polisutgifter skiljer sig en del från jämförelsen av polistäthet. Exempelvis har flera länder med relativt låg polistäthet, till exempel Island och Norge, förhållandevis höga polisutgifter, medan exempelvis Malta, som har en högre polistäthet än EU-snittet, har låga polisutgifter per capita. De svenska polisutgifterna per invånare är större än i flera EU-länder med högre polistäthet, såsom Tjeckien, Estland, Bulgarien och Slovakien. Om de ökade anslagen sedan år 2023 beaktas ligger Sveriges polisutgifter per capita troligtvis väldigt nära EU-genomsnittet. Att Sverige har genomsnittliga polisutgifter men en relativt låg polistäthet kan till stor del förklaras av att Polismyndigheten anställer en högre andel civil personal än andra europeiska polismyndigheter.

Avslutande kommentar

Sveriges polistäthet är relativt låg både ur ett globalt och ett europeiskt perspektiv. Samtidigt är den svenska polistätheten jämförbar med polistätheten i flera OECD-länder, till exempel Australien, Japan, Kanada, Schweiz, Storbritannien och USA. Sverige har också klart högst polistäthet i Norden. Det förefaller rimligt, framför allt eftersom Sverige är mer drabbat av svårutredd nätverkskriminalitet än övriga nordiska länder, men även för att Sverige är det ytmässigt största landet i Norden. I termer av polisiära utgifter per invånare ligger Sverige nära det europeiska snittet.

Gällande europeiska jämförelser av polistäthet är det viktigt att ha i åtanke att Europa är en ovanligt polistät region. Det beror till stor del på den höga nivån av polistäthet i framför allt Syd- och Östeuropa. Länderna i Syd- och Östeuropa skiljer sig ofta från Sverige på sätt som är betydande för hur olika nivåer av polistäthet bör tolkas, till exempel vad det gäller polisens utbildning och arbetsuppgifter. Därtill förlitar sig svensk polis i ovanligt hög utsträckning på civilanställda, vilka osynliggörs i den internationella polisstatistiken.⁷⁶ På grund av svårigheterna att på ett rättvist sätt jämföra polistätheten i olika länder har forskare och polisorganisationer avrått från att använda per capita-baserade mått vid beslut om polisiära resursfrågor (Wilson och Weiss 2014).⁷⁷

Det viktigaste är vad polisen gör

Utöver att det är svårt att jämföra polistäthet är det inte heller helt klart vilket värde polistäthet har. Det finns exempel som visar på samband mellan akuta polisunderskott och kraftiga brottsökningar (Andenæs 1974, Eck m.fl. 2017) liksom när kraftiga öknings av antalet poliser har lett till brottsminskningar (Di Tella och Schargrodksy 2004).⁷⁸ Detta gäller dock Extremsituationer, ofta på begränsade ytor, som inte kan generaliseras. De studier som tittat på sambandet mellan polisens personella dimensionering och brottslighet eller polisiär effektivitet under normalförhållanden finner generellt inget eller mycket begränsade samband (Lee m.fl. 2016, Sung 2007).

När Brå 2013 jämförde regionala polismyndigheter inom Sverige framkom heller inget samband mellan resurstillskott och förbättrade verksamhetsresultat, och när Brå 2014 jämförde effektiviteten hos rättsväsendet i sex västeuropeiska länder visade sig svenska poliser och åklagare vara i princip lika effektiva som sina kollegor i andra västeuropeiska länder (räknat i lagföringar per capita). De nordiska länderna, där polistätheten var lägst, lagförde om något lite fler personer per capita.

Lägre polistäthet betyder alltså inte per definition lägre polisiär förmåga. Polisen behöver givetvis tillräckliga personalresurser och en ändamålsenlig finansiering, men om grundbehoven har mötts beror fortsatta polisiära framgångar i högre grad på vad

---

⁷⁶ För att illustrera hur känsligt polistäthetsmålet är för hur brottsbekämpningen organiseras kan vi tänka oss att Polismyndighetens civila personal samt alla Sveriges säkerhetspoliser, brottsutredande tjänstemän och ordningsvakter skulle klassas om som poliser. Då hade Sverige redan i dag haft en polistäthet långt över EU-genomsnittet.

⁷⁷ Utöver att måtten inte tar hänsyn till faktorer som polisiär effektivitet, brottsnivåer, omfattningen av polisens icke brottsbekämpande arbetsuppgifter eller varierade organisationsformer är det heller sällan givet varför en jämförelsegrupp är lämpligare än en annan.

⁷⁸ Andra studier som uppmätt en brottsdämpande effekt av höjd polisenärvaro finner att effekten omintetgörs om man tar hänsyn till brottsökningar i kringliggande områden (Verlaan och Ruiters 2025).

som faktiskt görs i det dagliga arbetet (Lee m.fl. 2016). Med andra ord har frågor om arbetsätt, utbildning, ledning, informationsförsörjning, analysförmåga, kompetenser och kultur i de flesta fall större betydelse för polisens resultat än antalet poliser i sig.

7. Avslutande diskussion

Mellan 2017 och 2024 nästan fördubblades Polismyndighetens anslag, från 22 miljarder till knappt 41 miljarder. Utöver att myndigheten skulle växa med 10 000 fler anställda var de viktigaste målen med satsningen att prioritera kärnverksamheten, stärka den lokala närvaron och förbättra verksamhetsresultaten.

Under 2024 uppnådde myndigheten tillväxtmålet på 10 000 fler anställda. När det gäller övriga målsättningar kan Brå konstatera att tillväxtens fördelning inte helt speglar regeringens prioriteringar. Särskilt påtaglig är den begränsade tillväxten inom det brottsförebyggande och ingripande området, i synnerhet i polisregion Stockholm. I delar av verksamheten har den kraftiga tillväxten heller inte lett till förbättrade resultat.

Att hantera en så snabb och kraftig tillväxt är en utmaning. Under perioden har Polismyndigheten också upplevt ett hårt tryck från den grova brottsligheten med koppling till kriminella nätverk. Samtidigt har Polismyndigheten ett ansvar att använda sina resurser effektivt och att hantera hela sitt uppdrag.

Viss förstärkning av den lokala närvaron

Både Polismyndigheten och regeringen har poängterat vikten av att prioritera synlig yttre personal i tillväxtarbetet. Även om personaltillväxten inom det brottsförebyggande och ingripande verksamhetsområdet har varit lägre än inom andra delar av kärnverksamheten finns mycket som tyder på att den lokala polisiära närvaron har ökat. Samtidigt är det en splittrad bild som framträder av hur väl de yttre resurserna har använts.

Ökad tillgänglighet, fler brottsförebyggande aktiviteter och minskad otrygghet

Den växande personalstyrkan i kombination med färre inkomna larm har inneburit ett lägre tryck på den händelsestyrda verksamheten. Det har i sin tur medfört kortare uttryckningstider och därmed en ökad tillgänglighet i samband med akuta händelser. Fler poliser har även skapat utrymme för fler brottsförebyggande aktiviteter såsom person- och fordonskontroller, trafikkontroller samt åtgärder för att hitta vapen. Resultat från NTU visar också på en ökad trygghet i lokalsamhället över tid. Det gäller särskilt utsatta områden där tillväxten av yttre personal varit större. Brås studie av polisens brottsförebyggande arbete i utsatta områden (Brå 2026a) visar också att det

förekommer en relativt omfattande brottsförebyggande verksamhet i utsatta områden som inte fångas av den här studiens indikatorer.

Polisens brottsförebyggande arbete prioriteras inte tillräckligt

Vi kan se att patrullerna över tid lägger mer tid per akut eller brådskande utryckning. Hur det ska tolkas är inte givet – det kan handla om högre kvalitet i arbetet, men likaväl om minskad effektivitet eller att den händelsestyrda verksamheten prioriteras före brottsförebyggande aktiviteter även när så inte är motiverat. I såväl vår utvärdering som Brå 2026a framkommer också att poliser i yttre tjänst i allt högre grad förväntas lägga sin tid på uppdrag från utredningsverksamheten. Att använda patrullerna i utredningsverksamheten framstår som rationellt om det ställs mot verksamhet utan tydlig riktning eller syfte, och om uppdrag fördelas enbart när det är uppenbart att patrullerna kan utföra åtgärden effektivt och med kvalitet. Risken är dock att möjligheten överutnyttjas och att det går ut över den brottsförebyggande verksamheten.

Av Brå 2026a framgår också att poliser i yttre tjänst med särskilt uppdrag att arbeta relationsstärkande och långsiktigt förebyggande, i första hand de så kallade områdespoliserna, ofta tas i anspråk av annan verksamhet och att förutsättningarna för det långsiktiga arbetet påverkas negativt.

Även om tillväxten påverkat den lokala närvaron positivt är det alltså uppenbart att långsiktigt brottsförebyggande arbete i lokalsamhället ofta prioriteras ner till förmån för andra aktiviteter. För att säkerställa att resurserna går till det brottsförebyggande arbetet behöver polisen bli bättre på att analysera vad de brottsförebyggande åtgärderna ska inriktas mot och hur de ska genomföras (se Polismyndigheten 2025h). Med bättre kunskap om vad som ska göras och vilka effekter som avses och förväntas på kort och lång sikt ökar förutsättningarna för att området prioriteras. Det gäller inte minst den uniformerade personalen längst ut i verksamheten som behöver känna engagemang och motivation för att kunna bedriva brottsförebyggande arbete med hög kvalitet. Införandet av det nya systemstödet för planering, dokumentation och uppföljning av den yttre verksamheten (PGU) är en positiv utveckling. Inom polisen pågår det också utvecklingsarbete för att ta fram fler indikatorer för att mäta den lokala närvaron (Polismyndigheten 2025i). Men stora behov kvarstår vad gäller analys, uppföljning och långsiktigt perspektiv samt förankring och spridning av resultat.

Den grova brottsligheten inom kriminella nätverk har prioriterats

Det är tydligt att arbetet mot grov brottslighet med koppling till kriminella nätverk har varit prioriterat inom flera verksamhetsområden. Inom den brottsförebyggande och ingripande verksamheten märks det bland annat genom att antalet upptäckta vapenbrott ökat. Ett annat tecken på proaktivt arbete mot den grova brottsligheten är att försök till allmänfarlig ödeläggelse genom sprängning har ökat över tid i förhållande till fullbordade sprängningar. I Brå 2026a beskrivs också hur polisens arbete i utsatta områden i hög utsträckning riktas mot individer, grupperingar och platser med koppling till kriminella nätverk. Polisen menar själva att de lyckats avvärja och förhindra ett stort antal våldsdåd inom kriminella miljöer tack vare ett förbättrat underrättelsearbete och ökad informationsdelning. Enligt Brå är det troligt att det senaste årets tydliga nedgång i antalet dödliga skjutningar åtminstone delvis kan knytas till polisens satsningar.

Även inom utredningsverksamheten har den grova brottsligheten med koppling till kriminella nätverk prioriterats. Det gäller såväl personella resurser som utveckling av arbetssätt och tillgång till nya verktyg. I Brås delredovisning från 2024 (Brå 2024a) framkommer en kraftig personaltillväxt inom utredningsgrupper specialiserade på grova brott. Delredovisningen visade också hur utredning av grova brott upptar en allt större del av utredningsverksamheten på lokal nivå. I den här rapporten framkommer att den förskjutningen fortsatt under 2024. Många av de förändringar i lagstiftningen som påverkar polisens arbete tar också i första hand sikte på den grova brottsligheten med koppling till kriminella nätverk, liksom att den grova brottsligheten prioriteras i tillgång till nya verktyg för analys och informationsförsörjning.

Sett till ett urval av brottstyper som är särskilt typiska för våldet kopplat till kriminella nätverk har antalet uppklarade brott ökat kraftigt. I vilken mån också andelen uppklarade brott ökar varierar något mellan olika brottstyper. För mord med skjutvapen och allmänfarlig ödeläggelse genom sprängning är utvecklingen positiv.

Annan verksamhet har tryckts undan

Polisens prioritering av den grova brottsligheten har inneburit att annan verksamhet har prioriterats ner. Det är särskilt tydligt inom utredningsverksamheten där prioriteringen av den grova brottsligheten har skett på bekostnad av framför allt mängdbrotten. Att Polismyndigheten inte fokuserat på utredning av mängdbrott syns i såväl personalfördelningen och fördelningen av ärenden som i den minskade uppklaringen.

Under perioden har uppkläringen av mängdbrott minskat, både sett till antalet och andelen uppklarade brott. Utvecklingen gäller såväl ingripandebrott som stora kategorier av offerbrott som bedrägerier och stöldbrott. Den enda aspekt av utredning av mängdbrott där det går att se en positiv utveckling är handläggningstiderna som har kortats betydligt, både för ärenden som läggs ner och ärenden som redovisas till åklagare. Förbättrade handläggningstider är inte oviktigt, särskilt för målsäganden, misstänkta och vittnen. I bästa fall innebär det även en ökad effektivitet och frigjorda utredningsresurser. Med tanke på den minskade uppkläringen går det dock inte utesluta att de kortade handläggningstiderna har påverkat uppkläringen negativt.

Fokus på organiserad brottslighet även inom mängdbrotten

De satsningar som ändå görs mot mängdbrottsligheten riktas mot de delar som är organiserade och arbetet har då ett brottsförebyggande fokus. I linje med uttalade prioriteringar har polisen exempelvis satsat på den gränspolisiära verksamheten. Enligt polisen har fler utlänningskontroller och en ny utvidgad tillämpning av utlänningslagen stoppat internationella brottsaktörer från att komma in i Sverige för att stjäla, vilket man menar har förebyggt ett stort antal tillgreppsbrott. Utifrån tidigare analyser av vad som ligger bakom minskningen över tid av anmälda bostadsinbrott kan Brå konstatera att de utökade kontrollerna sannolikt ligger bakom delar av den minskade tillgreppsbrottsligheten i Sverige (se Brå 2024b). Liknande positiva tendenser finns inom bedrägeribrottsligheten där polisen beskriver hur de i samverkan med andra aktörer har utvecklat arbetssätt som stoppar vissa typer av bedrägerier, och även minskat brottsvinsterna (Polismyndigheten 2025e).

Polisen måste ta ansvar för hela uppdraget

Att brott i första hand ska förebyggas är givet. Likaså att ett effektivt sätt att förebygga brott är att inrikta arbetet mot organiserade gärningspersoner som potentiellt kan begå många brott. Men det betyder inte att utredning av andra brott som ändå sker ska nedprioriteras eller att utredning av icke organiserade mängdbrott är en oviktig del av brottsbekämpningen. För brottsoffret är kränkningen lika stor oavsett om brottsligheten är organiserad eller inte.

Polisens arbete mot internationella brottsaktörer och systematiska bedrägerier visar också att det i första hand är nya och utvecklade arbetssätt, snarare än den växande personalstyrkan, som ligger bakom den positiva utvecklingen. Det bör polisen ta fasta på även i utvecklingen av utredningsverksamheten av mängdbrotten.

Fortsatt kraftig personaltillväxt är inte lösningen

Att arbetsmetoder, organisation och ledning i regel är mer centralt för polisens samlade förmåga än antalet anställda framgår tydligt i internationell polisforskning (Kim 2024, Lee m.fl. 2016). Därtill bidrar en rad faktorer till att polisrekryteringar är förenade med avtagande marginalnytta (Lee m.fl. 2016). Ett fördubblat anslag kan alltså inte förväntas leda till dubbelt så bra resultat.

En snabb och kraftig personaltillväxt riskerar också att hämma organisationers effektivitet i och med att hanteringen av tillväxten tar fokus från kärnverksamheten. Exempelvis leder en stor andel nyanställd personal lätt till tidskrävande vägledning från den mer erfarna personalen och ett ökat behov av stödenheter. Därutöver skapar nyupprättade roller och hög personalomsättning en intern rörlighet som i delar kan vara positiv men som samtidigt missgynnar kontinuiteten och stabiliteten i organisationen. Organisationstillväxten kan därigenom leda till bland annat ökad stress och en nedprioritering av arbetsuppgifter med låg status (Alvinus m.fl. 2018).

I linje med de risker som påtalas i forskningen har tillväxten varit en utmaning för Polismyndigheten. Det är tydligt i såväl den här rapporten som i Brås tidigare delredovisningar Brå 2023a och 2024a samt i Riksrevisionens granskning av 2015 års polisreform (Riksrevisionen 2025b). Bland annat framkommer hur personalomsättningen har försämrat kvaliteten i delar av organisationen och hur personalflyttningar har tenderat att röra sig inåt och uppåt i organisationen, vilket försvårat önskade förstärkningar av den lokala nivån. Likaså framkommer att områden med lägre status, som det brottsförebyggande arbetet och mängdbrotten, prioriterats ner.

Att resurstillskott och fler anställda inte per automatik leder till förbättrade verksamhetsresultat framkommer även i tidigare regionala och internationella jämförelser från Brå (Brå 2014, Brå 2013). Inte minst var det tydligt i Brås delredovisning av utredning av grova brott och brott mot särskilt utsatta brottsoffer, där personalstyrkan i särskilda utredningsgrupper med fokus på brott i nära relation vuxit kraftigt utan att det skett någon nämnbar förbättring av resultaten (Brå 2024a). På samma sätt påtalar Brås intervjupersoner att det är förbättrade arbetsätt som är nyckeln till framgång snarare än ”en snut vid varje knut”. Framöver behöver polisen ta ansvar för att de resurser som tillförs myndigheten omhändertas på ett effektivt sätt och nyttjas i verksamhet som ger resultat.

Brås bedömning

Sammanfattningsvis kan Brå konstatera att Polismyndigheten under de senaste åren på flera sätt lyckats möta det ökade trycket från kriminella nätverk och förbättrat sin förmåga att bekämpa det grova våldet. Även den lokala polisiära närvaron har ökat och befolkningen känner sig över tid tryggare i sina bostadsområden. Samtidigt har Polismyndigheten inte säkrat kontinuiteten i det relationsstärkande och långsiktiga lokala brottsförebyggande arbetet eller kvalitet och effektivitet i utredningen av mängdbrotten. Med de kraftigt ökade resurserna över en lång tidsperiod borde Polismyndigheten ha förbättrat resultaten även inom de delarna av verksamheten.

Mängdbrotten står för den absoluta majoriteten av alla anmälda brott och skadan för dem som drabbas kan vara allvarlig. Kategorin utgörs inte av enbart cykelstöld, snatterier och ringa narkotikabrott utan även av bedrägerier, inbrott och våldsbrott. Polisens hantering av mängdbrott har länge varit eftersatt och Riksrevisionen har konstaterat att befolkningens trygghet, säkerhet och förtroende för rättsväsendet riskeras om Polismyndigheten inte kommer till rätta med problemet (Riksrevisionen 2023a). Med det fördubblade anslaget borde det ha funnits utrymme för Polismyndigheten att satsa även på mängdbrotten. Framöver måste såväl personella resurser som strategiska satsningar och utvecklingsarbete nå fram även till dessa delar av polisens verksamhet.

Fokus på behov och resultat

För att Polismyndigheten ska ha förutsättningar att nyttja sina resurser väl bör tempot på tillväxten bromsas och styrningen utgå från verksamhetens behov, önskade resultat och förväntade effekter, snarare än personaltillväxt. Polismyndigheten behöver få tid att omhänderta de allt större personella resurserna, använda dem på ett effektivt sätt och att fortsätta utveckla metoder och arbetssätt. Att utgå från målet att Sverige ska nå en polistäthet i nivå med EU-snittet riskerar att bli kontraproduktivt, dels eftersom nivån baseras på omständigheter i andra länder istället för behoven och omständigheterna i Sverige, dels eftersom det styr just mot antal istället för mot resultat. När fokus ligger specifikt på polistäthet och därmed på tillväxt av polisiär personal riskeras dessutom rekryteringen av tekniskt och analytisk kunnig personal, vilket är grupper som visat sig vara avgörande i flera delar av den positiva utveckling som skett.

Brås rekommendationer

- För att ge Polismyndigheten arbetsro och förutsättningar att utnyttja sina resurser på bästa sätt behöver tempot i anslagsökningarna till Polismyndigheten bromsas.
- Regeringens och Polismyndighetens styrning av tillväxten behöver i större utsträckning utgå från behov och förväntade resultat istället för antal anställda eller antal poliser. Det förutsätter analys av såväl rådande behov som vilken tillväxtnivå som kan omhändertas.
- För att kunna prioritera och effektivisera verksamheten behöver Polismyndigheten överlag skärpa sin förmåga att analysera och följa upp det egna arbetet. Goda resultat och viktiga erfarenheter behöver därtill spridas inom organisationen.
- I kommande utvecklingsarbete behöver Polismyndigheten ta ansvar för hela sitt uppdrag. Bland annat bör Polismyndigheten ta fasta på de arbetsätt och metoder som varit framgångsrika i arbetet mot den grova brottsligheten och dra lärdomar av det för att utveckla även den övriga brottsbekämpningen. Det gäller exempelvis samordnade utredningar och informationsdelning.
- I den brottsförebyggande verksamheten behöver Polismyndigheten särskilt stärka det långsiktiga perspektivet med konkreta mål och tydlig styrning. Målsättningar och förväntade effekter av olika åtgärder måste också nå ut till dem som genomför verksamheten. Risken är annars att långsiktigt arbete prioriteras ner eller att styrning och uppföljning skapar en verksamhet där aktiviteter checkas av i jakten på pinnar istället för att fokuseras på långsiktig nytta.
- Polismyndigheten bör se över hur resurser och personal fördelas mellan regionerna och säkerställa tillräckliga personella resurser i region Stockholm och i de utsatta områdena. De tillfälliga personalflyttningar som ofta krävts de senaste åren innebär i regel att resurserna inte nyttjats effektivt.

Referenser

- Aebi, M.F., Caneppele, S., Harrendorf, S., Hacin, R., Hashimoto, Y. Z., Jehle, J.-M., Kensey, A., Khan, T.S., Molnar, L., Torisdottir, R., Smit, P., och nationella korrespondenter. (2024). *European Sourcebook of Crime and Criminal Justice Statistics 2024 (7th ed.)*. Preliminary publication. Series UNILCRIM, (3)2024.
- Alvinus, A., Holmberg, A. och Larsson, G. (2018). "Leading a military organization effectively in a state of post-scarcity" i Watola, D. J. och MacIntyre, A. (red.). *From Knowing to Doing: International Perspectives on Leading Effectively*. Kingston, Ontario: Canadian Defence Academy Press.
- Andenæs, J. (1974). *Punishment and Deterrence*. Ann Arbor: University of Michigan Press.
- Brantingham, R.J., Brantingham, P.L., och Butcher, D. (1986). Perceived and actual crime risks. I F.M. Figlio, S. Hakim, och G.F. Fengert (red.) *Metropolitan Crime Patterns*. Criminal Justice Press: New York.
- Brottsförebyggande rådet, Brå. (2013). *Satsningen på fler poliser: Vad har den lett till?* Rapport 2013:12. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.
- Brottsförebyggande rådet, Brå. (2014). *Varför gav inte fler poliser ökad personupplärning?* Rapport 2014:7. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.
- Brottsförebyggande rådet, Brå. (2018). *Relationen till rättsväsendet i socialt utsatta områden*. Rapport 2018:6. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.
- Brottsförebyggande rådet, Brå. (2020). *Snabbare lagföring. Utvärdering av en försöksverksamhet i norra Stockholm*. Rapport 2020:3. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.
- Brottsförebyggande rådet, Brå. (2021a). *Kriminalstatistik – Begrepp och definitioner*. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.
- Brottsförebyggande rådet, Brå. (2021b). *Dödligt skjutvapenvåld i Sverige och andra europeiska länder. En jämförande studie av nivåer, trender och våldsmetoder*. Rapport 2021:8. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.
- Brottsförebyggande rådet, Brå (2023a). *Polisens resursfördelning och personaltillväxt. Delredovisning: Utvärdering av satsningen på 10 000 fler polisanställda*. Rapport 2023:2. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

- Brottsförebyggande rådet, Brå (2023b). *Polisens forensiska verksamhet. Delredovisning: Utvärdering av satsningen på 10 000 fler polisanställda*. Rapport 2023:1. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.
- Brottsförebyggande rådet, Brå. (2023c). *Polisens arbete med profilering och likabehandling. Med fokus på diskriminerande etnisk profilering*. Rapport 2023:12. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.
- Brottsförebyggande rådet, Brå. (2024a). *Polisens utredning av grova brott och brott mot särskilt utsatta brottsoffer. Personatillväxt och utredningsresultat. Delredovisning: Utvärdering av satsningen på 10 000 fler polisanställda*. Rapport 2024:9. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.
- Brottsförebyggande rådet, Brå. (2024b). *Dödligt våld i Sverige sedan 1990-talet. Omfattning, utveckling och karaktär*. Rapport 2024:6. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.
- Brottsförebyggande rådet, Brå. (2024c). *Bostadsinbrott. Utveckling, karaktär och polisens hantering*. Rapport 2024:12. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.
- Brottsförebyggande rådet, Brå (2025a). Antalet anmälda brott minskade under 2024. Pressmeddelande. Hämtat 2026-01-16 från: <https://bra.se/nyheter/arkiv/2025-01-23-antalet-anmalda-brott-minskade-under-2024>
- Brottsförebyggande rådet, Brå (2025b). Kvalitetsdeklaration. Personer lagförda för brott.
- Brottsförebyggande rådet, Brå (2026a). *Polisens brottsförebyggande arbete i utsatta områden*. Rapport 2026:8. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.
- Brottsförebyggande rådet, Brå. (2026b). *Det brottsförebyggande arbetet i Sverige – nuläge och utvecklingsbehov 2026*. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.
- Brottsförebyggande rådet, Brå. (2026c). *Brottsutvecklingen i Sverige 20016–2024. En analys av några centrala brottstyper*. Rapport 2026:4. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.
- Dau, P. M., Dewinter, M., Vander Beken, T., Witlox, F. och Vadeviver, C. (2023). Police equilibrium: a glocal assessment of the demand and supply of police. *Policing and Society*, 33(5), 537–554.
- Di Tella, R. och Schargrotsky, E. (2004). Do police reduce crime? Estimates using the allocation of police forces after a terrorist attack. *The American Economic Review*, 94(1), 115–133.

- Eck, J.E., Lee, Y. och Corsaro, N. (2017). Adding More Police Is Unlikely to Reduce Crime: A Meta-Analysis of Police Agency Size and Crime Research. *Translational Criminology*.
- Ekonomistyrningsverket (2024). *Polismyndighetens resursstyrning. En fördjupad analys*. ESV 2024:9. Stockholm: Ekonomistyrningsverket.
- Gjerde, R. (2020). Nå nås målet om to politifolk pr. 1000 innbyggere. *Aftenposten*. Hämtad 2025-04-23 från: <https://www.aftenposten.no/norge/politikk/i/gWWJoq/naa-naas-maalet-om-to-politifolk-pr-1000-innbyggere>
- Eneström, E. (2022). Olika så in i Norden 2.0. *Polistidningen*. Hämtad 2024-12-06 från: <https://polistidningen.se/2022/12/olika-sa-in-i-norden-2-0/>
- Hradilova Selin, K., Krüsselmann, K., Suonpää, K., och Shannon, D. (2024). Trends in firearm homicide in 23 European countries – is Sweden an outlier? *Nordic Journal of Criminology*, 25(1), 1–24.
- Innes, M. (2004). Signal crimes and signal disorders: Notes on deviance as communicative action. *The British Journal of Sociology*, 55(3), 335–55.
- Justitiedepartementet (2024). *Regleringsbrev för budgetåret 2025 avseende Polismyndigheten*. Ju2024/02573 (delvis), Ju2024/00472, Ju2024/00973 m.fl.
- Kim, E., Bowers, K., Birks, D. och Johnson, S. D. (2024). Size isn't everything: Understanding the relationship between police workforce and crime problems. *Journal of Criminal Justice*, 95.
- Lee, Y., Eck, J. E., & Corsaro, N. (2016). Conclusions from the History of Research into the Effects of Police Force Size on Crime—1968 through 2013: An Historical Systematic Review. *Journal of Experimental Criminology* 12(3), 431–451.
- Liem, M., Suonpää, K., Lehti, M., Kivivuori, J., Granath, S., Walser, S. och Killias, M. (2018). Homicide clearance in Western Europe. *European Journal of Criminology*, 1477370818764840.
- Lindgren, M. (2023). Fel att jämföra polistätheten i Europa. *Polistidningen*. Hämtad 2024-12-16 från: <https://polistidningen.se/2023/04/fel-att-jamfora-polistatheten-i-europa/>
- Maguire, E. och Schulte-Murray, R. (2011). Issues and Patterns in the Comparative International Study of Police Strength. *International Journal of Comparative Sociology*, 42(1), 75–100.

Mourtgos, S. M., Adams, I. T., Nix, J. (2024). Staffing levels are the most important factor influencing police response times. *Policing: A Journal of Policy and Practice*, 18, 1–9.

OSSE (Organisationen för säkerhet och samarbete I Europa / Organization for Security and Co-operation in Europe, OSCE). (2018). *Police Education and Training Systems in the OSCE Region*.

Polismyndigheten (2015). *Utsatta områden – Sociala risker, kollektiv förmåga och önskade händelser*. Stockholm: Polismyndigheten, Nationella operativa avdelningen.

Polismyndigheten (2016). *Områdespoliser – strategisk inriktning*. Dnr: A177.727/2016. Stockholm: Polismyndigheten.

Polismyndigheten (2017). *Utsatta områden – Social ordning, kriminell struktur och utmaningar för polisen*. Stockholm: Polismyndigheten, Nationella operativa avdelningen.

Polismyndigheten (2018). *Redovisning av uppdraget Uppdrag till Polismyndigheten att redovisa hur polisverksamheten ska stärkas och utvecklas*. A510.044/2017.

Polismyndigheten (2019). *Kriminell påverkan i lokalsamhället – En lägesbild för utvecklingen i utsatta områden*. Stockholm: Polismyndigheten, Nationella operativa avdelningen.

Polismyndigheten (2021a). *Årsredovisning 2020*. Stockholm: Polismyndigheten.

Polismyndigheten (2021b). *Planlagd brottsförebyggande linjeverksamhet*. Tillsynsrapport 2021:6.

Polismyndigheten (2021c). *Polismyndighetens strategi för utredningsverksamheten*. PM 2021:10

Polismyndigheten (2021d). *Lägesbild över utsatta områden. Regeringsuppdrag 2021*. Stockholm: Polismyndigheten, Nationella operativa avdelningen.

Polismyndigheten (2022a). *Polismyndighetens arbetsordning*. PM 2022:11.

Polismyndigheten (2022b). *Polismyndighetens riktlinjer för personalnomenklatur*. PM 2022:8. A142.111/2022

Polismyndigheten (2022c). *Polismyndighetens strategi för det brottsförebyggande arbetet*. PM 2022:12.

Polismyndigheten (2023a). *Polismyndighetens riktlinjer för ledning av brottsbekämpning i ordinarie organisation*. PM 2023:4. A322.451/2021. Stockholm: Polismyndigheten.

Polismyndigheten (2023b). *Uppdrag att säkerställa ökad operativ förmåga att utreda och klara upp grova brott med koppling till kriminella nätverk. Slutredovisning.* Stockholm: Polismyndigheten.

Polismyndigheten (2023c) *Regeringsuppdrag. Uppföljning av ökade anslag.* PMY Rapport. A386.185/2023. Stockholm: Polismyndigheten.

Polismyndigheten (2023d). *Checklistor för initiala utredningsåtgärder vid brott mot särskilt utsatta brottsoffer.* A249.354/2023. Stockholm: Polismyndigheten.

Polismyndigheten (2023e). Informationsblad: Rutinbeskrivning för Samla.

Polismyndigheten (2023f). *Lägesbild över utsatta områden. Regeringsuppdrag 2023.* Stockholm: Polismyndigheten, Nationella operativa avdelningen.

Polismyndigheten (2024a). *Årsredovisning 2023.* Stockholm: Polismyndigheten.

Polismyndigheten (2024b). *Handledning för områdespolisarbete. Kvalitativ närvaro i lokalsamhället.* A597.247/2023. Stockholm: Polismyndigheten.

Polismyndigheten (2024c). *Granskning av polisens kontaktcenter.* Internrevisionen, rapport. Stockholm: Polismyndigheten.

Polismyndigheten (2025a). Polismyndighetens arbetsordning. PM 2025:11.

Polismyndigheten (2025b). *Myndighetsgemensam lägesbild. Organiserad brottslighet 2025.* Stockholm: Polismyndigheten, Nationella operativa avdelningen.

Polismyndigheten (2025c). *Årsredovisning 2024.* Stockholm: Polismyndigheten.

Polismyndigheten (2025d). *Stölderna minskar när ligorna avvisas.* Hämtad 2025-08-20 från <https://polisen.se/aktuellt/nyheter/nationell/2025/augusti/stolderna-minskar-nar-ligorna-avvisas/>

Polismyndigheten (2025e). *Brottsvinster från bedrägeribrottsligheten 2024.* Analys. AO79.275/2025, 423. Polismyndigheten, Nationella operativa avdelningen, Nationellt bedrägericentrum.

Polismyndigheten (2025f). *Lägesbild över utsatta områden. Regeringsuppdrag 2025.* Stockholm: Polismyndigheten, Nationella operativa avdelningen.

Polismyndigheten (2025g). *Polisen presenterar ny lägesbild över utsatta områden.* Hämtad 2026-01-26 från:

<https://polisen.se/aktuellt/nyheter/nationell/2025/december/polisen-presenterar-ny-lagesbild-over-utsatta-omraden/>

Polismyndigheten (2025h). *Förmågan till underrättelsebaserade brottsförebyggande aktiviteter i lokalpolisområdena*. Tillsynsrapport 2025:2. Stockholm: Polismyndigheten.

Polismyndigheten (2025i). *Uppdrag ökad lokal närvaro*. PMY Rapport från arbetsgruppen. Stockholm: Polismyndigheten.

Polismyndigheten (2026a). Statistik och lägesbild över skjutningar och sprängningar i Sverige. Hämtad 2026-01-16 från: <https://polisen.se/om-polisen/polisens-arbete/sprangningar-och-skjutningar/>

Polismyndigheten (2026b). *Utvärdering av NSH Frigg. Den nationella särskilda händelsen som transformerade svensk polis*. PMY Rapport. Stockholm: Polismyndigheten, Nationella operativa avdelningen.

Proposition 2017/18:1. Budgetproposition för 2018. Finansdepartementet.

Proposition 2017/18:26. Skjutvapen och explosiva varor – skärpta straff för de grova brotten. Justitiedepartementet.

Proposition 2019/20:1. Budgetproposition för 2020. Finansdepartementet.

Proposition 2019/20:64. Hemlig dataavläsning. Justitiedepartementet.

Proposition 2019/20:200. En strängare syn på hantering av vapen och explosiva varor. Justitiedepartementet.

Proposition 2020/21:1. Budgetproposition för 2021. Finansdepartementet.

Proposition 2020/21:216. Nya regler om husrannsakan för att söka efter vapen och andra farliga föremål. Justitiedepartementet.

Proposition 2021/22:1. Budgetproposition för 2022. Finansdepartementet.

Proposition 2022/23:1. Budgetproposition för 2023. Finansdepartementet.

Proposition 2022/23:126. Hemliga tvångsmedel – effektiva verktyg för att förhindra och utreda allvarliga brott. Justitiedepartementet.

Proposition 2023/24:1. Budgetproposition för 2024. Finansdepartementet.

Proposition 2023/24:57. Preventiva vistelseförbud. Justitiedepartementet.

Proposition 2023/24:84. Säkerhetszoner. Justitiedepartementet.

Proposition 2023/24:117. Preventiva tvångsmedel för att förebygga och förhindra allvarliga brott. Justitiedepartementet.

Proposition 2024/25:1. Budgetproposition för 2025. Finansdepartementet.

- Riksrevisionen (2023a). *Polisens hantering av mängdbrott – en verksamhet vars förmåga behöver förstärkas*. RiR 2023:2. Stockholm: Riksrevisionen.
- Riksrevisionen. (2023b). *Att släcka bränder – Polismyndighetens arbete med särskilda händelser riktade mot grov brottslighet*. RiR 2023:5. Stockholm: Riksrevisionen.
- Riksrevisionen (2025a). *Antagning till polisutbildningen*. RiR 2025:13. Stockholm: Riksrevisionen.
- Riksrevisionen (2025b). *Polisreformen 2015 – intentionerna ännu inte nådda*. RiR 2025:26. Stockholm: Riksrevisionen.
- Skatteverket. (2025). *Nationell lägesbild över befolkningen*. 8-174856-2025. Stockholm: Skatteverket.
- Skr. 2023/24:67. *Motståndskraft och handlingskraft – en nationell strategi mot organiserad brottslighet*. Skrivelse från Justitiedepartementet.
- SOU 2017:86. *Hyresmarknad utan svarthandel och otillåten andrahandsuthyrning*. Stockholm: Statens offentliga utredningar.
- SOU 2023:57. *Åtgärder för tryggare bostadsområden*. Stockholm: Statens offentliga utredningar.
- SOU 2025:81. *En ny organisation av ekobrottsbekämpningen*. Stockholm: Statens offentliga utredningar.
- Sung, H.E. (2007). Police effectiveness and democracy: shape and direction of the relationship. *Policing: An International Journal of Police Strategies & Management*, 29(2), 347–367.
- Törölä, M., Raeste, A., och Malinen, S. (2024). *Henkirikoskatsaus 2024*. (Katsauksia; Nro 60/2024). Helsingin yliopisto, kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutti.
- United Nations Office on Drugs and Crime, UNODC. (2023). *Global Study on Homicide 2023*. Wien: UNODC Research.
- van Breen, J., Devarakonda, S.K., och Liem, M. (2023). Can Homicide Serve as an Indicator of Non-lethal Crime? A Systematic Literature Review. *International Criminology*, 3, 99–1.
- Verlaan, T. och Ruiters, S. (2025). Evaluating place-based policing in Amsterdam. A quasi-experimental study of calls-for-service levels and public perceptions using a micro-synthetic control framework. *Journal of Experimental Criminology*.

Wilson, J. M. och Grammich, C. A. (2024). Reframing the police staffing challenge: A systems approach to workforce planning and managing workload demand. *Policing: A Journal of Policy and Practice*, 18, 1–12.

Wilson, J. M. och Weiss, A. (2014). Police Staffing Allocation and Managing Workload Demand: A Critical Assessment of Existing Practices. *Policing: A Journal of Policy and Practice*, 8:2, 96–108.

Bilageförteckning

Metodbilaga.....	118
------------------	-----

Metodbilaga

Den här bilagan beskriver kortfattat de metoder och material som använts för att besvara studiens frågeställningar. I huvudsak baseras studien på analys av kvantitativt material, kompletterat med dokument och ett mindre antal intervjuer. De kvantitativa materialen består främst av data från Polismyndigheten och offentlig statistik.

Personalstatistik

För analys och beskrivningar av personaltillväxten har Brå inhämtat personalstatistik från Polismyndighetens HR-avdelning. Statistiken sträcker sig i första hand över perioden december 2015 till december 2024. Olika organisationsförändringar innebär dock att hela perioden inte kan följas i samtliga nedbrytningar. Vilken uppföljningsperiod som används framgår i respektive redovisning. Huruvida nya aspirantkullar kommer med i statistiken över antalet anställda i december varierar något mellan åren och kan ha en viss påverkan. Kontroller visar dock att påverkan av skillnaderna över tid är marginell och enbart påverkar mitten av perioden, det vill säga inte den sammantagna utvecklingen december 2015 till december 2024.

Uppgifterna i personalstatistiken finns uppdelade på polisregion; polisområde; organisatorisk nivå; verksamhetsområde; civil respektive polis; kärn-, stöd-, eller ledningsfunktion; kön samt antalet kommun- respektive områdespoliser.

För en samlad analys och redovisning av utredningsverksamheten har Brå gjort två olika kategoriseringar baserat på flera olika verksamhetsområden. Vid kategorisering av verksamhetsområdet utredningsverksamheten inklusive stödprocesser ingår: Aktionsgrupp; Bedrägeri; Brott i nära relation; Forensik; Grova brott; it-forensik; LPO-utredning; Regionalt underrättelsecenter; Spaningsverksamhet; U-joursverksamhet; Övrig utredning. Vid kategorisering av utredningsverksamheten med direkt brottsutredning ingår: Bedrägeri; Brott i nära relation; Grova brott; LPO-utredning; U-jourverksamhet; Övrig utredning.

I redovisning av verksamhetsområdet Stöd/service har Extern service inkluderats.

Polismyndigheten har inte kunnat dela detaljerad personalstatistik om enskilda lokalpolisområden. För analyser av personaltillväxten inom lokalpolisområden med utsatta områden har Brå därför använt aggregerad personalstatistik som omfattar de 32 lokalpolisområden som haft minst ett utsatt område under hela perioden 2015–2024. För det här materialet är avvikelserna i uppföljningsperioden särskilt påtagliga. Det beror dels på att materialet endast sträcker sig till juni 2024, varefter de aktuella lokalpolisområdena omorganiserats, dels på att personalstatistiken påverkas av säsongbetonade variationer. Utifrån dessa förutsättningar har Brå bedömt att juni 2016 till juni 2024 utgör mest rättvisande möjliga uppföljningsperioden.

Verksamhetsstatistik

För uppföljningen av verksamhetsresultat inom den brottsförebyggande och ingripande verksamheten har Brå begärt ut verksamhetsstatistik från Polismyndighetens Ekonomiavdelning. Uppgifterna har hämtats ut genom Ekonomiavdelningens applikationer för verksamhetsuppföljning och bygger i första hand på uppgifter från ärendehanteringssystemet STORM, vilket används av de regionala ledningscentralerna (RLC). Statistiken omfattar uppgifter om så kallade händelserapporter (HR) som har kategoriserats och bearbetats på olika sätt utifrån formaten på de indikatorer Brå använder. I vissa fall har bearbetningarna gjorts av Polismyndigheten i samråd med Brå, i vissa fall har Brå själva utfört bearbetningarna – många gånger efter samråd med Polismyndigheten.

Centrala bearbetningar och kategorisering som inte redovisas i rapporten återfinns nedan:

- För att få fram kategorin egeninitierade händelserapporter och möjliggöra jämförelser över tid har Polismyndigheten skapat en justerad prioritetskod som baserats på uppgift om prioritetskoden *Eget HR* och anmälningssätten *EgetHR* eller *MobiltHR*.
- I beräkningar av antal utryckningar ingår inkomna larm med slutlig prioritet 1 eller 2 som bemannats med en polispatrull. Egeninitierade händelserapporter ingår inte. På grund av förändringar över tid av prioriteringsrutiner ingår inte händelser med prioritet 3.
- Eftersom information som kan påverka hur en given händelse bör prioriteras ofta tillkommer under eller efter att händelsen ägt rum får händelser alltid både en initial och en slutlig prioritering. Det finns för- och nackdelar med att använda den ena eller andra, men Brå har bedömt den slutliga prioritetsbedömningen som mest rättvisande då den i högre grad speglar det faktiska prioritetsbehovet. Vid redovisningar av händelser med prioritet avses alltså slutlig prioritet.
- Vid beräkningar av antalet händelser har händelsekoder som inte avser relevanta händelser exkluderats (till exempel övning och utbildning).
- Utryckningstider har beräknats som tiden från registrerat uppdrag till påbörjat uppdrag. Påbörjat uppdrag avser den tidsangivelse som så nära som möjligt motsvarar när polispatrullen är på plats. Endast utryckningar där patrullen gjort ett anrop om att de är på plats räknas. Enligt Polismyndigheten förekommer en del bortfall på grund av bristande rapportering. Däremot tyder inget på att bortfallet skulle snedvrída resultatet. Som framgår i redovisningen har medelvärdet för utryckningar med prioritet 2 för åren 2016 till 2019 exkluderats på grund av oförklarliga extremvärden. Dessa extremvärden beror sannolikt på att patruller missat att ange påbörjat uppdrag, vilket medfört att registrering

utförts långt senare. På grund av den retroaktiva registreringen har händelserna inkluderats i statistiken istället för att räknas som bortfall.

- Vid redovisningen av andelen inkomna larm som bemannats av en patrull och renderat en uttryckning framgår andelen dels totalt, dels enbart för larm som inkommit från "allmänheten". Det är en kategorisering av anmälningssätt som Brå i samråd med Polismyndigheten har bedömt i första hand fångar allmänheten. Kategorin omfattar dock inte enbart privatpersoner utan även myndigheter (ej Polismyndigheten) och aktörer inom kollektivtrafiken. År 2024 utgjorde kategorin 86 procent av alla inkomna larm med prioritet 1 eller 2. Bland de återstående ärendena kommer en övervägande andel från automatiska larm eller vaktbolag.
- För många av uppgifterna om polisens händelserapporter har Brå haft tillgång till jämförbara uppgifter för händelser registrerade i utsatta områden. Dessa har hanterats som en samlad kategori (utsatta områden), oberoende av om händelsen skedde i ett utsatt område, riskområde eller särskilt utsatt område.

Som framgår i rapportens inledning används för uppföljningen av den brottsförebyggande och ingripande verksamheten även offentligt tillgängliga statistikuppgifter från bland annat Polismyndighetens webbplats, Polismyndigheternas årsredovisningar, Brås kriminalstatistik samt Nationella trygghetsundersökningen (NTU). Resultat från NTU om utsatta områden bygger på en specialbeställning från NTU. Respondenterna som svarat för utsatta områden utgörs av invånare i samtliga postnummerområden som i någon grad ingick i ett utsatt område år 2021. Det innebär att även personer som inte bor i utsatta områden men inom samma postnummer som ett nuvarande eller före detta utsatt område kan ingå i underlaget. Brå använder det här tillvägagångssättet trots att postnummerområdena inte helt överensstämmer med de utsatta områdenas gränser eftersom postnummer är den minsta geografiska enhet vi har möjlighet att följa. Att inkludera samtliga postnummerområden som till någon del överlappar med ett utsatt område bidrar även till att fånga eventuella spridningseffekter och till att generera ett tillräckligt stort svarsunderlag. Jämförelsegruppen består av icke utsatta områden i storstäder, större städer, storstadsnära kommuner och kommuner nära större städer (uppdelning baseras på SKR:s kommungruppsindelningar). Som framgår i rapportredovisningen skiljer sig dataunderlaget från det i Brå 2026a.

Ärendedata

Analysen av inflödet av ärenden och handläggningstider samt indikatorer på ett urval av ingripandebrott bygger på data från Polismyndighetens ärendehanteringssystem DurTvå (Datoriserad utredningsrutin med tvångsmedelshantering). Materialet består av brottsärenden som inkommit från januari 2018 till december 2024. Det totala

datamaterialet består av 6 857 951 ärenden. För åren 2018–2020 inkluderar det enbart ärenden som fördelats vidare till en utredningsenhet. För åren 2021–2024 inkluderar det även ärenden som inte fördelats vidare. För åren 2021–2024 går det även att urskilja ärenden med brott i utsatta områden.

Tabell 12. Antal ärenden i materialet med ärendedata, per år, 2018–2024.

År	Antal ärenden	Varav ärenden nedlagda på PKC
2018	660 538	0
2019	649 230	0
2020	649 236	0
2021	1 227 197	598 733
2022	1 199 950	603 061
2023	1 248 323	631 993
2024	1 223 477	622 646
Summa	6 857 951	2 456 433

Källa: Ärendematerialet.

Polismyndigheten registrerar samtliga brott som anmäls eller registreras av polisen med en brottskod som preciserar den brottsliga händelsen och vissa omständigheter runt brottet. I de fall ett ärende omfattar flera brott har vi kategoriserat ärendet utifrån huvudbrottet, det vill säga det brott i ärendet med strängast straffskala. Utifrån brottskoden har vi lagt till ytterligare information om brottstyp.

I datamaterialet finns uppgifter om anmälningssätt, handläggande enhet och typ av handläggande enhet för varje ärende. Utifrån den informationen har vi konstruerat variabler för att identifiera vilka ärenden som inte fördelats vidare från PKC och inom vilken del av utredningsverksamheten ärendena har utretts.

För ärenden som inkommit under 2024 saknades information om vilken del inom utredningsverksamheten som utrett ärendet för 82 344 ärenden. Utifrån brottskategori, region och år imputerade vi detta i programspråket R med hjälp av hot-deck imputation i paketet VIM. Till följd av det minskade andelen ärenden som utreddes på LPO-nivå med 1,7 procentenheter, medan andelen ärenden som utreddes på region- och PO-nivå samt av utredningsjourerna ökade med 0,9 respektive 0,8 procentenheter, jämfört med andelarna för 2024 för de ärenden där informationen inte saknades.

Mängdbrott

Mängdbrott är brott som anses vara av enkel beskaffenhet och där Polismyndigheten i regel leder förundersökningen. Det finns dock ingen vedertagen definition utifrån brottskod eller annan tillgänglig information i datamaterialet. För att kunna analysera

utredningsresultaten utifrån en mängdbrottskategorisering har de 932 brottskoder som förekommer i materialet kategoriserats med stöd av Åklagarmyndighetens föreskrifter om ledning av förundersökning i brottmål, samt andelen ärenden i datamaterialet där förundersökningen letts av Polismyndigheten. Utifrån detta har 325 brottskoder räknats som mängdbrott och övriga 607 brottskoder som ej mängdbrott.

Brottstyper

Polismyndigheten har också tillhandahållit en brottskodsnyckel för att identifiera olika typer av kategoriseringar av brott. Den har använts för att definiera ingripandebrott, offerbrott med interaktion och offerbrott utan interaktion samt egeninitierade ärenden.

Handläggningstid

Handläggningstiden för ärenden har definierats som tiden mellan ärendets inskrivningsdatum och datum för senaste ärendebeslut i de fall en förundersökning inletts. Förundersökning antogs ha inletts i alla ärenden där det senaste ärendebeslutet innebar att ärendet redovisats, lags ner eller att en förundersökning var öppen. I de fall senaste ärendebeslut innebar att förundersökningen var öppen beräknades handläggningstiden till datum för datauttaget. Enbart ärenden som inkommit till en utredningsenhet analyserades.

Ärenden exkluderades från analysen av handläggningstid i de fall inskrivningsdatum var 2024-07-01 eller senare. Ärenden exkluderades också i de fall inskrivningsdatum inföll mer än en dag efter datum för senaste ärendebeslut.⁷⁹

Totalt ingick 3 211 214 ärenden i analysen av handläggningstid.

Officiell kriminalstatistik

Verksamhetsresultaten för uppkläring bygger i huvudsak på den officiella kriminalstatistiken om handlagda brott, tabell 300, för åren 2016–2024. För ytterligare detaljer kring den officiella kriminalstatistiken se Kvalitetsdeklarationen för Sveriges officiella statistik om handlagda brott (Brå 2025b).

För att kunna analysera uppkläringen utifrån andra kategoriseringar av brottstyper har den officiella kriminalstatistiken för respektive år kopplats till brottskoder. På så vis redovisar olika rader vilka brott som är till exempel mängdbrott eller ingripandebrott. Den officiella kriminalstatistiken redovisas inte alltid per enskild brottskod, vilket innebär att vissa rader blandar exempelvis mängdbrott och ej mängdbrott. Blandade kategorier har exkluderats vid analysen av respektive kategori.

---

⁷⁹ I de fall inskrivningsdatum inföll dagen efter datum för senaste ärendebeslut justerades handläggningstiden till 0 dagar.

Brott som enbart redovisas i summerande rader har exkluderats för att undvika dubbelräkning. Det påverkar totalt 96 453 handlagda brott, varav 18 058 klarats upp. Bortfallet påverkar framför allt åren 2016, 2019 och 2020.

Tabell 13. Bortfall vid analys av handlagda och personupplärade brott utifrån kategorisering av mängdbrott och ej mängdbrott per år, 2016–2024.

År	Bortfall handlagda brott (mängdbrott / ej mängdbrott)	Bortfall personupplärade brott (mängdbrott / ej mängdbrott)	Maximalt möjlig underskattning av andelen personupplärade mängdbrott (procentenhet)
2016	35 226	7 281	-0,2
2017	37 967	12 442	-0,6
2018	28 756	11 642	-0,6
2019	191 111	30 362	-0,4
2020	79 694	22 968	-0,9
2021	47 309	17 474	-0,9
2022	33 652	12 018	-0,7
2023	34 072	16 013	-1
2024	37 917	16 220	-1
Summa	525 704	146 420	-0,7

Bortfallet leder till att antalet handlagda och personupplärade brott och personuppläringsprocenten underskattas något. Det påverkar framför allt kategoriseringen mängdbrott/ej mängdbrott. Om hela bortfallet antas bestå av mängdbrott skulle det påverka personuppläringsprocenten med upp till en procentenhet. Trenden med minskande andel och antal mängdbrott som klaras upp skulle dock bestå, om än något försvagad.

Brottsdata

Den officiella statistiken över handlagda brott kan inte användas för att studera upplärningen av brott i utsatta områden. Brå har därför specialbeställt material från Polismyndigheten om utsatta områden som består av brott inkomna från januari 2021 till december 2024. Datamaterialet är på brottsmisstankenivå. I de fall det fanns flera brottsmisstankar kopplade till samma brott valdes i första hand misstankar där utredning var redovisad eller ordningsbot godkänd, i andra hand utredning pågick och i sista hand utredning nedlagd. Totalt omfattar datamaterialet 314 954 brott i utsatta områden som anmälts eller som registrerats av polisen.

Uppklaring

Ett brott räknas som uppklärat om förundersökningen är redovisad till åklagare eller om en ordningsbot godkänts. Det senare är endast en liten andel av materialet. Antalet godkända ordningsböter i materialet motsvarar dock inte samtliga godkända ordningsböter då dessa generellt hanteras i ett annat systemstöd på Polismyndigheten. I de fall godkända ordningsböter ändå förekommer i materialet har de räknats som uppklärade brott.

Denna definition av uppkläring skiljer sig från den som används i den officiella kriminalstatistiken och siffrorna är därför inte direkt jämförbara med uppkläringen såsom den redovisas för nationell nivå.

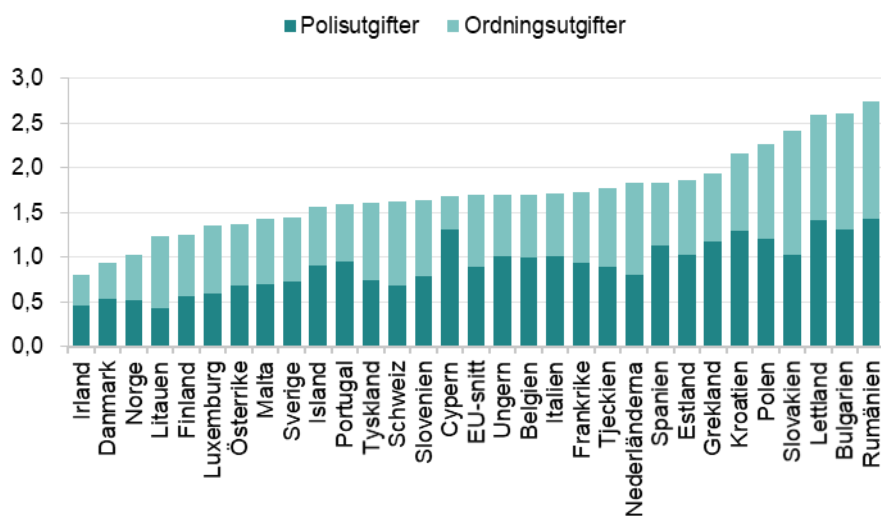
Andelen uppklärade brott beräknas genom att antalet uppklärade brott sätts i relation till alla avslutade brott ett visst år. Eftersom datamaterialet är uttaget utifrån brott som inkommit 2021–2024 innebär det en osäkerhet, särskilt det första året då de brott som avslutas i högre grad inkommit före 2021 och därmed inte finns med i materialet. Av den anledningen har 2021 exkluderats från jämförelserna av uppkläringen som ligger till grund för skrivningar i kapitel 5.

Internationella jämförelser

De internationella jämförelserna av olika polisväsendens förutsättningar bygger på data från flera källor. I figur 20 presenteras en uppskattning av antalet poliser per 100 000 invånare (polistäthet) i femton länder. Urvalet är tänkt att fånga den globala variationen och består av länder från alla världsdelar och med olika ekonomiska förutsättningar och brottsnivåer. Figuren bygger på följande källor och använder så aktuella data som funnits tillgängligt: UNODC (Argentina och Ryssland), Interpol (Kina och Mali), The Royal Turks and Caicos Islands Police Force (Turks- & Caicosöarna), UK Parliament (Storbritannien), Police Federation of Australia (Australia), FBI (USA), South African Police Service (Sydafrika), Polismyndigheten (Sverige), International Association of Recognized Police Officers (Schweiz), National Police Agency (Japan), Bureau of Police Research & Development (Indien), Statistics Canada (Kanada) samt Indonesian National Police (Indonesien). Angående Ryssland så kommer uppgifterna från 2017. Bedömare menar att Rysslands polistäthet i dag sannolikt är högre men tillförlitliga data saknas.

På den europeiska nivån bygger analysen och figurerna som presenteras för polistäthet och polisiära utgifter främst på data från Eurostats senaste dataset (2023). Brå har själva beräknat valutakonverteringen och PPP-justeringen för figur 25. I avsnittet med ekonomiska jämförelserna refereras det i en fotnot till en jämförelse av polisutgifter som andelar av BNP. Data kommer från Eurostat och syns i figur 26.

Figur 26. Utgifter för polis respektive allmän ordning och säkerhet som andel (%) av BNP (2023).

Källa: Eurostat.

Figur 22, som avser andelen civilanställda i en serie europeiska poliskårer, bygger på uppgifter från flera källor. Uppgifterna för Cypern, Estland, Finland, Grekland, Island, Malta, Litauen, Schweiz och Tjeckien har samlats under 2024–2025 via personlig kommunikation med företrädare för de aktuella polismyndigheterna. Uppgifterna för Danmark, Irland, Lettland, Luxemburg, Norge, Polen, Slovenien, Spanien och Sverige bygger på offentlig statistik från nationella myndighetskällor som redovisas i punktlistan:

- Danmark: Rigspolitiet. (2024). *HR Nøgletal januar – september 2024*. Koncern HR, HR Jura og Administration, HR Data og International Tjeneste.
- Irland: Harris, D. (2025). Justice Committee Opening Statement. *Oireachtas*.
- Lettland: Policija (2024). *Valsts policijas 2024. gada publiskais pārskats*.
- Liechtenstein: Landespolizei des Fürstentums Liechtenstein. (2025). *Annual Report 2024*.
- Luxemburg: Police Lëtzebuerg. "About the Police" (september 2025). Hämtad 2025-10-03 från: <https://police.public.lu/en.html>
- Norge: Politiet. (2024). *Politiets årsrapport 2023*. Oslo: Politiet.
- Polen: Policja. (2025). "About Polish police". Hämtad 2025-10-14 från: <https://info.policja.pl/ine/>
- Slovenien: Policija. (2025). "Number of employees in the Police". Hämtad 2025-10-14 från: <https://www.policija.si/eng/about-the-police/statistical-data/number-of-employees>

- Spanien: Gobierno de España. (2025). *Boletín Estadístico del PERSONAL al Servicio de las ADMINISTRACIONES PÚBLICAS ENERO 2025*. Ministerio para la Transformación Digital y de la Función Pública.
- Sverige: Polismyndigheten (2025). *Årsredovisning 2024*. Stockholm: Polismyndigheten.

Uppgifterna på nordisk nivå bygger på offentliga uppgifter från de nordiska polismyndigheterna, de nordiska statistikmyndigheterna (redovisade i kapitlet) samt personlig kommunikation med företrädare för nordiska polismyndigheter. Uppgifter om dödligt våld har kompletterats med uppgifter från FN-organet UNODC:s Intentional Homicide Victims dataset (tillgängligt på <https://dataunodc.un.org/dp-intentional-homicide-victims>).

Brå har fått i uppdrag av regeringen att utvärdera satsningen på 10 000 fler polisanställda fram till år 2024. Det här är den fjärde och avslutande rapporten och utgör tillsammans med tidigare delrapporter uppdragets slutliga redovisning. I rapporten gör Brå en kartläggning av hur personaltillväxten fördelats och använts samt analyserar hur verksamheten och dess resultat har utvecklats under perioden för satsningen. Rapporten vänder sig i första hand till regeringen och Polismyndighetens ledning. Brås förhoppning är att den kan vara ett användbart stöd i det fortsatta arbetet med att utveckla och förstärka polisens verksamhet.

Brottsförebyggande rådet/National Council for Crime Prevention

Box 1386, SE-111 93 STOCKHOLM

Tel +46 (0) 8 527 58 400, registrator@bra.se, www.bra.se

urn:nbn:se:bra-1320